

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και
Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η Φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Η ανάλυση τεσσάρων ιδρυτικών χωρών

Κυριακίδου Κ. Αικατερίνη

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2023

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και
Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η Φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Η ανάλυση τεσσάρων ιδρυτικών χωρών

Κυριακίδου Κ. Αικατερίνη, ΑΜ: 20065

**Επιβλέπων: Δεδούλη Αικατερίνη, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής
Αττικής, Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα
Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής**

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2023

University of West Attica
School of Administration, Economic and
Social Sciences
Department of Accounting & Finance
M.Sc. in Public Economics & Policy

Taxation in the European Union: The analysis of four founding countries

Kyriakidou K. Aikaterini, R.N.: 20065

**Supervisor: Dedouli Aikaterini, Assistant Professor, University of West Attica,
School of Administration, Economic and Social Sciences,
Department of Accounting & Finance**

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of West Attica in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy.

Piraeus, Greece, 2023

Η Φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Η ανάλυση τεσσάρων ιδρυτικών χωρών

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την 15.06.2023

A/a	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΑΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1)	Αικατερίνη Δεδούλη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
2)	Χαρίκλεια Βαβούρα	Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο	
3)	Νικόλαος Στρόμπλος	Διευθυντής ΕΛΣΤΑΤ	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Αικατερίνη Κυριακίδου του Κυριάκου, με αριθμό μητρώου 20065 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική» του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η Δηλούσα

Αικατερίνη Κ. Κυριακίδου

* Όνομα Επώνυμο/Ιδιότητα

Ψηφιακή Υπογραφή

* Ψηφιακή υπογραφή του επιβλέποντος αν έχει ζητηθεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για κάποιο χρονικό διάστημα.

Η Φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Η ανάλυση τεσσάρων ιδρυτικών χωρών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη ασχολείται με το ζήτημα της φορολογικής νομοθεσίας που είναι ένας σημαντικός και καθοριστικός παράγοντας της οικονομικής ευημερίας. Κάθε φορολογική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σημαντικό να συμφωνηθεί από όλες τις χώρες της ΕΕ πριν τεθεί σε ισχύ μέσα σε πλαίσια της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας.

Σκοπό της μελέτης είναι να εξεταστούν τα χαρακτηριστικά των φορολογικών συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση με εστίαση σε συγκεκριμένες Ευρωπαϊκές χώρες. Επίσης δίνεται βαρύτητα στη δομή και τον προσανατολισμό του φορολογικού συστήματος.

Μια θεωρητική προσέγγιση του θέματος λαμβάνει χώρα στην Ελλάδα και σε φορολογικά συστήματα άλλων χωρών. Επίσης γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία και στα συμπεράσματα, όσον αφορά τη φορολογία στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η μεθοδολογία της έρευνας μελετά τα χαρακτηριστικά των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ, τα φορολογικά συστήματα, τη δομή του φορολογικών συστημάτων των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ, τη διερεύνηση ύπαρξης ομάδων στις ιδρυτικές χώρες με κοινά χαρακτηριστικά ως προς τη δομή των φορολογικών συστημάτων και την διερεύνηση ύπαρξης ομάδων στις ιδρυτικές χώρες με κοινά χαρακτηριστικά ως προς τη δομή της φορολογικής βάσης των φορολογικών συστημάτων.

Η μελέτη διερευνά τις διαφορές ανάμεσα στα φορολογικά συστήματα των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ και τα κοινά χαρακτηριστικά των φορολογικών συστημάτων των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ. Επίσης εξετάζεται διεξοδικά η φορολογία επιλεγμένων χωρών και τέλος η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα.

Λέξεις κλειδιά: Φορολογία, ΦΠΑ, παρακρατούμενοι φόροι, φόρος ακίνητης περιουσίας, Φόρος εισοδήματος φυσικών ή νομικών προσώπων

Taxation in the European Union: The analysis of four founding countries

ABSTRACT

The present study deals with the issue of tax legislation which is an important and determining factor of economic well-being. Any tax legislation of the European Union is important to be agreed by all EU countries before it enters into force within the framework of the special legislative procedure.

The purpose of the study is to examine the characteristics of the tax systems in the European Union with a focus on specific European countries. Emphasis is also given to the structure and orientation of the tax system.

A theoretical approach to the subject takes place in Greece, to the tax systems of other countries. Reference is also made to the methodology and conclusions regarding taxation in Greece and in other countries of the European Union.

The research methodology studies the characteristics of the founding countries of the EU, the tax systems, the structure of the tax system of the founding countries of the EU, the investigation of the existence of groups in the founding countries with common characteristics in terms of the structure of the tax systems and the investigation of the existence of groups in the founding countries with common characteristics in terms of the structure of the tax base of the tax systems.

The study investigates the differences between the tax systems of the founding EU countries and the common features of the tax systems of the founding EU countries. The survey also examines the taxation of selected countries and finally the paper closes with the conclusions.

Keywords: Taxes, VAT, withholding taxes, property taxes, individuals' income tax or corporate income tax

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	xi
ABSTRACT	xiii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	xix
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	xx
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	xxi
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	7
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	7
2.1 Κανόνες φορολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	7
2.2 Άμεση φορολογία.....	10
2.3 Έμμεση φορολογία.....	14
2.4 Είσπραξη φόρων στην Ε.Ε.	16
2.5 Φορολογική πολιτική, κρατικό χρέος και Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση	18
2.6 Η περίπτωση της Ελλάδος.....	20
2.7 Από την πολιτικοποίηση στην αλλαγή πολιτικής: ένα θεωρητικό πλαίσιο	21
2.8 Μετατόπιση πολιτικής προς φορολογική «δικαιοσύνη» και διαφάνεια.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	29
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	29
3.1 Ερευνητικά ερωτήματα	29
3.2 Ερευνητικές υποθέσεις.....	29
3.3 Μεθοδολογία.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	31
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	31
4.1 Υψηλότεροι Φορολογικοί Συντελεστές Προσωπικού Εισοδήματος στην Ευρώπη.....	31
4.2 Γερμανία	33
4.2.1 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	34
4.2.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας.....	36
4.2.3 Πηγές εσόδων στη Γερμανία.....	38
4.2.4 Φορολογία επιχειρήσεων στη Γερμανία	39
4.2.5 Ατομική φορολογία στη Γερμανία.....	40
4.2.6 Φόροι κατανάλωσης στη Γερμανία.....	42

4.2.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γερμανία	47
4.2.8 Διεθνείς Φόροι στη Γερμανία	49
4.3 Γαλλία	51
4.3.1 Εταιρικός φόρος	51
4.3.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας.....	52
4.3.3 Πηγές εσόδων στη Γαλλία	54
4.3.4 Φορολογία επιχειρήσεων στη Γαλλία	55
4.3.5 Ατομική φορολογία στη Γαλλία.....	55
4.3.6 Φόροι κατανάλωσης στη Γαλλία.....	57
4.3.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γαλλία.....	61
4.3.8 Διεθνείς φόροι στη Γαλλία.....	63
4.4 Ιταλία	63
4.4.1 Φόρος εισοδήματος για φυσικό πρόσωπο	64
4.4.2 Παρακράτηση φόρου στην πηγή.....	66
4.4.3 Διεθνής δείκτης φορολογικής ανταγωνιστικότητας.....	66
4.4.4 Πηγές εσόδων στην Ιταλία.....	68
4.4.5 Φορολογία επιχειρήσεων στην Ιταλία.....	69
4.4.6 Ατομική Φορολογία στην Ιταλία.....	70
4.4.7 Φόροι κατανάλωσης στην Ιταλία	71
4.4.8 Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ιταλία	76
4.4.9 Διεθνείς φόροι στην Ιταλία	78
4.5 Ολλανδία.....	78
4.5.1 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων	79
4.5.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας.....	81
4.5.3 Πηγές εσόδων στην Ολλανδία	82
4.5.4 Φορολογία επιχειρήσεων στην Ολλανδία	83
4.5.5 Ατομική φορολογία στην Ολλανδία.....	83
4.5.6 Φόροι κατανάλωσης στην Ολλανδία	84
4.5.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ολλανδία.....	88
4.5.8 Διεθνείς φόροι στην Ολλανδία.....	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	91
5.1 Είσπραξη φορολογικών εσόδων	91
5.2 Οι φορολογικοί συντελεστές των κρατών	92
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	97

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	99
---------------------------	-----------

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 4. 1.....	37
Διάγραμμα 4. 2.....	39
Διάγραμμα 4. 3.....	42
Διάγραμμα 4. 4.....	44
Διάγραμμα 4. 5.....	53
Διάγραμμα 4. 6.....	54
Διάγραμμα 4. 7.....	56
Διάγραμμα 4. 8.....	58
Διάγραμμα 4. 9.....	67
Διάγραμμα 4. 10.....	69
Διάγραμμα 4. 11.....	71
Διάγραμμα 4. 12.....	73
Διάγραμμα 4. 13.....	81
Διάγραμμα 4. 14.....	82
Διάγραμμα 4. 15.....	84
Διάγραμμα 4. 16.....	85
Διάγραμμα 4. 17.....	93
Διάγραμμα 4. 18.....	94
Διάγραμμα 4. 19.....	95

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 2. 1	19
Εικόνα 4. 1	31

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2. 1	25
Πίνακας 4. 1	32
Πίνακας 4. 2	34
Πίνακας 4. 3	45
Πίνακας 4. 4	45
Πίνακας 4. 5	46
Πίνακας 4. 6	47
Πίνακας 4. 7	48
Πίνακας 4. 8	51
Πίνακας 4. 9	59
Πίνακας 4. 10	60
Πίνακας 4. 11	60
Πίνακας 4. 12	61
Πίνακας 4. 13	62
Πίνακας 4. 14	65
Πίνακας 4. 15	66
Πίνακας 4. 16	74
Πίνακας 4. 17	75
Πίνακας 4. 18	75
Πίνακας 4. 19	76
Πίνακας 4. 20	77
Πίνακας 4. 21	80
Πίνακας 4. 22	86
Πίνακας 4. 23	86
Πίνακας 4. 24	87
Πίνακας 4. 25	87
Πίνακας 4. 26	88
Πίνακας 4. 27	91

Πίνακας 4. 28	93
---------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η φορολογική νομοθεσία ενός κράτους είναι ένας ιδιαίτερος και καθοριστικός παράγοντας που συνδέεται άμεσα με την οικονομική ευημερία.

Οι φορολογικοί νόμοι, οι συντελεστές, οι διαδικασίες και οι μορφές διαφέρουν πολύ από χώρα σε χώρα. Οι φορολογούμενοι είναι σημαντικό να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις σε κάθε πολιτεία κάθε χρόνο. Οι περισσότεροι φορολογούμενοι ζουν και εργάζονται σε ένα ενιαίο κράτος και υποβάλλουν εκεί δήλωση φορολογίας εισοδήματος του κράτους που κατοικούν. Βέβαια, οι φορολογούμενοι που κερδίζουν μισθούς ή εισόδημα σε μία ή περισσότερες πολιτείες εκτός από εκεί που ζουν είναι δυνατόν να υποχρεωθούν να υποβάλουν κρατικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος και σε αυτές τις πολιτείες.

Ουσιαστικά, ένας καλά σχεδιασμένος φορολογικός κώδικας διευκολύνει τη συμμόρφωση των φορολογουμένων επειδή είναι ευκολότερο για τους πολίτες να συμμορφωθούν, αυξάνει τα κρατικά έσοδα και τονώνει την οικονομική ανάπτυξη (Ράπανος κ.α., 2019:354-356). Αντιθέτως, τα όχι τόσο καλά δομημένα φορολογικά συστήματα μπορεί να είναι δαπανηρά, να στρεβλώσουν τη λήψη οικονομικών αποφάσεων και να βλάπτουν τις εγχώριες οικονομίες. Αρκετά κράτη το έχουν αποδεχθεί και προσαρμόζουν τη φορολογική τους νομοθεσία. Οι περισσότερες χώρες συγκεντρώνουν πλέον σημαντικά έσοδα από φόρους ευρείας βάσης, όπως οι φόροι μισθοδοσίας και οι φόροι προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Η φορολογική νομοθεσία καθορίζεται κατ' αρχήν και ως επί το πλείστον σε μεγάλο βαθμό από κάθε χώρα της ΕΕ μέσω του εθνικού της κοινοβουλίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υποβάλλει προτάσεις φορολογικής νομοθεσίας, στα πλαίσια της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας που το βασικό ρόλο έχει το Συμβούλιο των Υπουργών, (Πλιάκος, 2018:714-716) όπου κρίνει ότι απαιτείται δράση σε επίπεδο ΕΕ για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) όπου τα κράτη-μέλη είναι σημαντικό να ακολουθούν σαφείς προδιαγραφές και δεν έχουν μεγάλη ελευθερία σε αυτό το επίπεδο αφού σχετικές οδηγίες όπως η 2006/112 θέτει κατώτατα και ανώτατα όρια για το ποσοστό του συντελεστή (Δεδούλη-Λαζαράκη, 2020: 254).

Μπορεί επίσης να κάνει συστάσεις και να εκδώσει πολιτικές καθοδήγησης σε συγκεκριμένους τομείς υπό το καθεστώς του «ήπιου» δικαίου (soft law). Αναφορικά με

αυτή τη μορφή δικαίου προτείνονται κάποια πρότυπα κοινωνικής συμπεριφοράς από το αρμόδιο κάθε φορά όργανο, τα οποία όμως δεν είναι υποχρεωτικά και δεν συνεπάγονται έννομα αποτελέσματα (Παπαδοπούλου, 2011: 2). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι όλες οι περιπτώσεις λειτουργούν σε επίπεδο ΕΕ για να οδηγήσουν σε καλύτερα αποτελέσματα, εάν η ΕΕ λειτουργεί μόνη της (αρχή της «επικουρικότητας¹») και αυτός ο τρόπος είναι λιγότερο από απαραίτητος για την επίλυση του προβλήματος (αρχή της «αναλογικότητας»²) (Πλιάκος, 2018:720-721). Αναφορικά με ειδική νομοθετική διαδικασία, οποιαδήποτε φορολογική νομοθεσία της ΕΕ είναι σημαντικό να συμφωνηθεί ομόφωνα από όλες τις χώρες της ΕΕ ούτως ώστε να τεθεί σε ισχύ». Το άρθρο 115 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) αναφέρεται στην άμεση³ φορολογία των κρατών μελών της ΕΕ και ειδικότερα στην ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου με διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την έκδοση οδηγιών που επηρεάζουν την εσωτερική αγορά.

Ως αποτέλεσμα της Συνθήκης της Λισαβόνας, η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) συντάχθηκε με βάση τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΕ ή Συνθήκη ΕΚ) που θεσπίστηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η συνθήκη ΕΚ βασίζεται στη συνθήκη που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ). Η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της Συνθήκης του Μάαστριχτ (7 Φεβρουαρίου 1992) ήταν ένα ακόμη βήμα προς την ευρωπαϊκή πολιτική ενοποίηση⁴:

- Ο πρώτος πυλώνας αποτελούνταν από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΚ, Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) έως το 2002).
- Ο δεύτερος πυλώνας αφορούσε τη συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ ώστε να πετύχουν μια κοινή εξωτερική πολιτική.
- Ο τρίτος πυλώνας αναφερόταν στη συνεργασία ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ σχετικά με τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας, που υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007 και τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Δεκεμβρίου 2009, μετονόμασε τη ΣΕΕ σε ΣΛΕΕ, συνένωσε τους τρεις πυλώνες και με αυτό τον τρόπο τροποποίησε την Ευρωπαϊκή Ένωση.

---

¹ Ορίζει τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες η Ένωση έχει προτεραιότητα δράσης αντί των κρατών σε τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητά της. [Η αρχή της επικουρικότητας | Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση | Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο \(europa.eu\)](#)

² Οριοθέτηση δράσεων θεσμικών οργάνων. [EUR-Lex - proportionality - EL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

³ Το άρθρο 115 είναι για την άμεση και το 11 για την έμμεση φορολογία

⁴ www.europa.eu

Η ΣΛΕΕ και η ΣΕΕ είναι δύο από τις ιδρυτικές συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες αποτελούν και τη βάση δικαίου της ΕΕ, καθορίζουν τις αρχές και τους σκοπούς της ΕΕ, αλλά και το πεδίο δράσης στους τομείς πολιτικής της. Προσδιορίζουν επίσης τα οργανωτικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των θεσμικών κοινοτικών οργάνων. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο στόχος της Οικονομικής Ένωσης είναι να θεμελιώσει μια στενότερη ένωση μεταξύ των λαών της Ευρώπης. Αυτή η διατύπωση εξακολουθεί να υπάρχει στο προοίμιο της ισχύουσας ΣΛΕΕ και ΣΕΕ. Αυτές οι συνθήκες έφεραν πράγματι μια πιο πολιτική και δημοκρατική διάσταση στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση πέρα από τον αρχικό στόχο της δημιουργίας μιας ενιαίας αγοράς⁵. Τα κύρια σημεία συνολικής εφαρμογής της Συνθήκης είναι (ΕΕ Νομοθεσία, 2017):

- Μέρος 1 —Αρχές:
  - Πλαίσιο εφαρμογής της Συνθήκης και συσχέτιση με τη ΣΕΕ (Άρθρο 1).
  - Κατατάσσει τις αρμοδιότητες της ΕΕ σχετικά με το επίπεδο των εξουσιών της σε κάθε τομέα (Άρθρα 2, 3, 4, 5 και 6).
  - Διευθετεί αρχές που καθορίζουν τη δράση της ΕΕ (Άρθρα 7 έως 17).
- Μέρος 2 —Απαγόρευση των διακρίσεων και ιθαγένεια της ΕΕ:
  - Παύει την ύπαρξη διακρίσεων για λόγους ιθαγένειας (Άρθρο 18).
  - Παραθέτει ότι η ΕΕ θα καταργήσει τις διακρίσεις όσον αφορά το φύλο, τη φυλή ή καταγωγή, θρησκεία, πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία ή γενετήσιου προσανατολισμού (Άρθρο 19).
  - Θεσμοθετεί και καθιερώνει την ιθαγένεια της ΕΕ καθώς και τα σχετικά δικαιώματα (Άρθρα 20 έως 24).
- Μέρος 3 —Το σημαντικότερο (άρθρα 26 έως 197), θεσπίζει τη νομική βάση για τις εσωτερικές πολιτικές και δράσεις της ΕΕ στους παρακάτω τομείς:
  - Εσωτερική αγορά (Τίτλος I)
  - Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων (Τίτλος II), συμπεριλαμβανομένων των δασμών.
  - Κοινή Αγροτική Πολιτική και Αλιευτική Πολιτική (Τίτλος III).
  - Ελεύθερη κυκλοφορία ανθρώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων (Τίτλος IV).

---

⁵[EUR-Lex - 11992M/TXT - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Χώρος ελευθερίας, δικαιοσύνης και ασφάλειας (Τίτλος V), εσωκλείοντας την αστυνομική και δικαστική συνεργασία.
  - Μεταφορές (Τίτλος VI).
  - Ανταγωνισμός, φορολογία και την εναρμόνιση μονοθεσιών (Τίτλος VII).
  - Οικονομική και νομισματική πολιτική (Τίτλος VIII), εμπεριέχοντας άρθρα σχετικά με το ευρώ.
  - Πολιτική απασχόλησης (Τίτλος IX).
  - Κοινωνική πολιτική (Τίτλος X), κάνοντας αναφορά στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (1961) και στον κοινοτικό χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων (1989)
  - Ο Τίτλος XI θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
  - Πολιτικές για την παιδεία, την επαγγελματική κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό (Τίτλος XII).
  - Τον πολιτισμό (Τίτλος XIII).
  - Τη δημόσια υγεία (Τίτλος XIV).
  - Την προστασία των καταναλωτών (Τίτλος XV).
  - Τα διευρωπαϊκά δίκτυα (Τίτλος XVI).
  - Τη βιομηχανική πολιτική (Τίτλος XVII).
  - Την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή με άλλα λόγια τη μείωση των διαφορών στην ανάπτυξη (Τίτλος XVIII).
  - Την έρευνα και ανάπτυξη καθώς και τη πολιτική του διαστήματος (Τίτλος XIX).
  - Την περιβαλλοντική πολιτική (Τίτλος XX).
  - Την ενεργειακή πολιτική (Τίτλος XXI).
  - Τον τουρισμό (Τίτλος XXII).
  - Την πολιτική προστασίας (Τίτλος XXIII).
  - Τη διοικητική συνεργασία (Τίτλος XXIV).
- Μέρος 4 — Σχέσεις με άλλες χώρες και εδάφη (άρθρα 198 έως 204) που ορίζει την ειδική σχέση μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών ορισμένων χωρών της ΕΕ, σε αντίθεση με τον εξωτερικό τομέα, ο οποίος δεν αποτελεί μέρος της ΕΕ.
  - Μέρος 5 — Η εξωτερική δράση της ΕΕ (Άρθρα 205 έως 222) περιγράφει:
    - Την κοινή εμπορική (εξωτερικό εμπόριο) πολιτική.
    - Τη συνεργασία με σκοπό την ανάπτυξη και την ανθρωπιστική βοήθεια σε τρίτες χώρες.

- Σχέσεις με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.
- Τον διορισμό αντιπροσωπειών της ΕΕ.
- Ότι οι εξωτερικές δράσεις πρέπει οπωσδήποτε να συμφωνούν με τις αρχές που αναφέρει το Κεφάλαιο 1, Τίτλος 5 της ΣΕΕ σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (Άρθρο 205).
- Μέρος 6 — Οι θεσμικές και δημοσιονομικές διατάξεις σχετίζονται με:
  - Τα θεσμικά κοινοτικά όργανα (Άρθρα 223 έως 227).
  - Τα συμβουλευτικά όργανα της ΕΕ (Άρθρα 300 έως 307).
  - Την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Άρθρα 308 και 309).
  - Τις νομοθετικές πράξεις (κανονισμούς, οδηγίες, κ.λπ.) και διαδικασίες της ΕΕ (Άρθρα 288 έως 299).
  - Τον προϋπολογισμό της ΕΕ (Άρθρα 310 έως 325).
  - Την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ (Άρθρα 326 έως 334).
- Μέρος 7 — Οι γενικές και τελικές διατάξεις (άρθρα 335 έως 358) αναφέρονται σε συγκεκριμένα νομικά σημεία, όπως η ικανότητα δικαίου της ΕΕ, η εδαφική και φυσική εφαρμογή, η κατοικία των εταιρειών, οι ασυλίες και τα αποτελέσματα που έχουν υπογραφεί πριν από το 1958 και την ημερομηνία εισόδου.⁶⁷

Το «άρθρο 115 της ΣΛΕΕ» αναφέρεται στην έμμεση φορολογία με την έκδοση διατάξεων, πάλι με την ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου για την εναρμόνιση των νομοθεσιών εστιάζοντας και πάλι στην λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που είναι δυνατόν να δημιουργηθούν από τον ανταγωνισμό. Αυτό διασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα κάθε χώρας της ΕΕ (Wagner, 2014:89-92).

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εξέταση των χαρακτηριστικών των φορολογικών συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση με εστίαση σε συγκεκριμένες Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς η δομή και ο προσανατολισμός του φορολογικού συστήματος επηρεάζει την οικονομική και κοινωνική ευημερία των χωρών αλλά και τους επενδυτές κατά την διαδικασία αξιολόγησης των διάφορων επενδυτικών επιλογών. Δομικά η μελέτη χωρίζεται σε πέντε κεφάλαια ανάπτυξης του θέματος. Το αρχικό

---

⁶Εφαρμογή Συνθήκης: Υπογράφηκε από 27 χώρες της ΕΕ (η Κροατία προσχώρησε στην ΕΕ το 2013) στις 13 Δεκεμβρίου 2007, η ΣΛΕΕ τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.

⁷Βασικό κείμενο: Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 13ης Δεκεμβρίου 2007 — ενοποιημένη απόδοση (ΕΕ C 202 της 7.6.2016, σ. 47-360)

εισαγωγικό κεφάλαιο, δίνει μια γενική οπτική του θέματος, ενώ αναφέρεται στο σκοπό της μελέτης. Στη συνέχεια αναπτύσσεται η θεωρητική προσέγγιση του θέματος, κάνοντας αναφορές και στην Ελλάδα, ακολουθεί η αναφορά στη μεθοδολογία, στα φορολογικά συστήματα άλλων χωρών. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα φορολογικά συστήματα συγκεκριμένων χωρών (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία), στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται προσπάθεια σύγκρισης των φορολογικών συστημάτων αυτών των χωρών και τέλος παρατίθενται τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης αναφορικά με τη φορολογία στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Κανόνες φορολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η φορολογική εναρμόνιση είναι απαραίτητη δεδομένου ότι υφίσταται ήδη ένα κοινό νομισματικό σύστημα (ευρωζώνη), αλλά όχι μια κοινή δημοσιονομική (φορολογική πολιτική και πολιτική δαπανών του κράτους) πολιτική. Η μεν νομισματική πολιτική καθορίζεται κεντρικά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αλλά η δημοσιονομική πολιτική είναι ευθύνη των κρατών-μελών, κάτι που ισχύει και για τις λοιπές πολιτικές, αναφορικά με τις διατάξεις της ΣΛΕΕ (Βαβούρας, 2019:810). Σε μια περίοδο όπου τα κράτη – μέλη αντιμετωπίζουν αυξημένες πιέσεις όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η ποιότητα των δημόσιων οικονομικών. Τα σταθερά δημόσια οικονομικά διασφαλίζουν ότι η πολιτική δαπανών προωθεί τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και τη δικαιοσύνη. Η βελτιωμένη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών συμβάλλει στην μείωση των δημοσιονομικών περιορισμών. Η Επιτροπή έχει υποστηρικτικό χαρακτήρα όσον αφορά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και τη θεσμοθέτηση ελέγχων των δαπανών. Υποστηρίζει επίσης τα κράτη μέλη της ΕΕ στην ανάπτυξη πρακτικών και διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δημοσίων δαπανών⁸.

Μια τέτοια κατάσταση μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας. Η εναρμόνιση είναι γνωστή ως η λέξη για την εναρμόνιση των φορολογικών συστημάτων, που δεν σημαίνει την πλήρη εξάλειψη των διαφορών στα φορολογικά συστήματα, αλλά την ενοποίηση των φόρων και των μέτρων φορολογικής πολιτικής, γιατί τότε το φορολογικό σύστημα θα επιτύχει στόχους στην ελεύθερη κυκλοφορία, κεφαλαίων, αγαθών και υπηρεσιών (Παπαγιάννης, 2016: 574· De Grauwe, 2020:150-152).

Η φορολογία αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς της Ένωσης, καθώς οι διαφορές στα φορολογικά συστήματα των κρατών της ΕΕ και οι εθνικές φορολογικές πολιτικές δημιουργούν διακρίσεις μεταξύ των επενδύσεων.

Η ανάπτυξη της κοινής (εσωτερικής στην ΕΕ) αγοράς αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη δημιουργία της. Φυσικά, η ποικιλομορφία των φορολογικών νόμων σε εθνικό επίπεδο στα κράτη της ΕΕ είναι ένα από τα προβλήματα.

---

⁸ www.ec.europa.eu

Κατά την προετοιμασία της υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης το 1957, το φορολογικό νομοσχέδιο και άλλα μέτρα εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Δεδούλη-Λαζαράκη, 2020:249-251).

Η Συνθήκη ΕΕ θεσπίζει νομικούς κανόνες όπως το δικαίωμα κάθε μέλους να διατηρεί το φορολογικό του σύστημα. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει αρκετές οδηγίες για την εναρμόνιση ορισμένων φόρων, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα ορισμένο επίπεδο εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων. Οι οδηγίες είναι ένα είδος οδηγού που είναι σημαντικό να ακολουθήσουν τα κράτη μέλη για την οικοδόμηση και τη μεταρρύθμιση των φορολογικών τους συστημάτων (Κουγέας κ.ά., 2012: 66).

Η Συνθήκη ΕΕ ορίζει ρητά την εναρμόνιση των έμμεσων φόρων (φόρος προστιθέμενης αξίας και ειδικοί φόροι κατανάλωσης), οι οποίοι επιβάλλονται στην παραγωγή ή και στην κατανάλωση και καταβάλλονται από τους φορολογούμενους (παραγωγούς ή και έμπορους). Βέβαια το βάρος τους, μέσω αύξησης τιμών, βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές, ως προϋπόθεση για την εγκαθίδρυση και την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης. Οι άμεσοι φόροι βαραίνουν και καταβάλλονται απευθείας από τον φορολογούμενο, για παράδειγμα, φόρος εισοδήματος (ιδιώτες), φόρος εισοδήματος (νομικά πρόσωπα) και φόρος ακίνητης περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι η φορολογική κυριαρχία της ΕΕ είναι περιορισμένη (Μανιτάκης, 2003: 742).

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, που υπογράφηκε στη Ρώμη το 1957, και η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υπογράφηκε το 1992, περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με την άμεση φορολογία. Γι' αυτό σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ρυθμίζει για παράδειγμα, τον φόρο των ατομικών εισοδημάτων, ενώ εξακολουθεί να προσπαθεί να αποτρέψει τις διακρίσεις στην απασχόληση. (Δεδούλη-Λαζαράκη, 2020:459-460).

Η φορολογική εναρμόνιση είναι ένας όρος με θετικό χαρακτήρα, ο οποίος χρησιμοποιείται συχνά από τις κυβερνήσεις στην προσπάθειά τους να ενθαρρύνουν και να ακολουθήσουν τις φορολογικές τους πολιτικές, με στόχο την εξάλειψη των «φορολογικών παράδεισων» για τις διεθνώς κινητές επιχειρήσεις.

Ο κύριος σκοπός της φορολογίας είναι να διευκολύνεται το ελεύθερο εμπόριο και η λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Ένα από τα αποτελέσματα των διαφορών μεταξύ των φορολογικών συστημάτων είναι η αύξηση του εύρους των φορολογικών απαλλαγών -

εκπτώσεων φόρου. Η φοροδιαφυγή μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των κρατικών εσόδων, πράγμα που σημαίνει μεγαλύτερη επιβάρυνση για άλλους φορολογούμενους ή κατανάλωση από τα ευάλωτα άτομα. Για την πρόληψη της φοροδιαφυγής και άλλων φορολογικών εγκλημάτων που διαπράττονται από κατοίκους που εργάζονται σε ξένες χώρες, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί συνεργασία μεταξύ των φορολογικών αρχών διαφορετικών χωρών.

Η δημιουργία της ΕΟΚ εστίασε στην κάλυψη των τεσσάρων βασικών ελευθεριών της ενιαίας αγοράς και κυρίως της κυκλοφορίας αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Η Συνθήκη της ίδρυσης περιλάμβανε κάποιες παρεκκλίσεις. Παρά το γεγονός ότι η Συνθήκη κάλυπτε κάποια ζητήματα, δεν προέβλεπε την εναρμόνιση της φορολογίας (Λιαργκόβας, 2017: 134).

Ως εκ τούτου, η οργάνωση της οικονομίας, που δεν αποτελεί έννοια χρηματοπιστωτικής μεταρρύθμισης, επιδιώκει να εξαλείψει προβλήματα στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό, η φορολογική μεταρρύθμιση θα πρέπει να επιτύχει κατάλληλο επίπεδο συντονισμού και να αποτρέψει τη φοροαποφυγή και τη διπλή φορολόγηση στην ενιαία αγορά. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες για τη μείωση των διαφορών φόρου εισοδήματος παρά τη φορολογική δικαιοδοσία κάθε χώρας. Η μείωση των αλλαγών που επέρχονται στο φορολογικό σύστημα θα συμβάλει στη δημιουργία συνθηκών για ελεύθερη λειτουργία της αγοράς, στη μείωση της ανεργίας, στη σταθεροποίηση και στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης. (Brandsma & Blom-Hansen, 2016:533-535).

Σε σχέση με τους λοιπούς φόρους, «το άρθρο 115 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ» προβλέπει ότι το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση, αναφορικά με ειδική νομοθετική διαδικασία και έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκδίδει οδηγίες για τη λειτουργία των κρατών μελών που σχετίζονται άμεσα με την εσωτερική αγορά. Οι συστάσεις και οι νόμοι των εταιρειών υιοθετούνται στους τομείς του φόρου εισοδήματος, των φόρων επιχειρήσεων και του φόρου εισοδήματος (Niemann, 2013:636). Η ΕΕ διαθέτει το δικό της σύστημα φορολογίας της παραγωγής και της κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών (Poniatowski et al., 2016: 58-59).

Το μακρινό προγενέστερο καθεστώς αποτελούνταν από την «Πρώτη Οδηγία 67/227/ΕΟΚ» περί της εναρμόνισης των νομοθεσιών των Κρατών Μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών και τη «Δεύτερη Οδηγία 67/228/ΕΟΚ» περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των Κρατών Μελών, των σχετικών με τους φόρους

κύκλου εργασιών – διάρθρωση και κανόνες εφαρμογής του κοινού συστήματος ΦΠΑ. Η «Πρώτη Οδηγία του Συμβουλίου 67/227/ΕΟΚ» καταργήθηκε από την «οδηγία 2006/112/ΕΚ» ενώ η «77/388/ΕΟΚ» κατήργησε τη «Δεύτερη Οδηγία του Συμβουλίου 67/228/ΕΟΚ». Νομική βάση της «οδηγίας 2006/112» αποτελεί το «πρώην άρθρο 93 ΣΕΚ» το οποίο αντιστοιχεί στο σημερινό «άρθρο 113 ΣΛΕΕ».

Οι χώρες της ΕΕ είναι σύμφωνες σε ένα κοινό σύνολο φορολογικών κανόνων για τα αγαθά και τις υπηρεσίες και έμμεσους φόρους που εντάσσονται σε κοινό εύρος. Αυτή ήταν η αρχή του συστήματος ΦΠΑ της ΕΕ. Ο ΦΠΑ είναι ένας φόρος κατανάλωσης ο οποίος επιβάλλεται στα περισσότερα από τα αγαθά και τις υπηρεσίες οι οποίες πωλούνται στην ΕΕ. Οι επιχειρήσεις οι οποίες εμπλέκονται στην αλυσίδα εφοδιασμού είναι σημαντικό, στις περισσότερες περιπτώσεις, να εφαρμόζουν ΦΠΑ όταν πωλούν σε πελάτη της αλυσίδας. Όμως είναι σε θέση να αφαιρέσουν τον ΦΠΑ από το κόστος των προμηθειών και άλλων αγαθών ή υπηρεσιών που χρησιμοποιούν οι ίδιοι. Ο ΦΠΑ είναι σημαντική πηγή εσόδων για τον προϋπολογισμό του έθνους και αυτό το κοινό σύστημα φορολογίας αγαθών και υπηρεσιών είναι σημαντικό για την εγχώρια αγορά. Για να αποφέρουν το μέγιστο όφελος στους πολίτες τους, οι κυβερνήσεις πρέπει να οργανώνουν προσεκτικά τους προϋπολογισμούς τους και να τους εφαρμόζουν εγκαίρως και με αποτελεσματικότητα. Η κατανομή του προϋπολογισμού έχει πολύ μεγάλη σημασία και αποτυπώνει τις προτεραιότητες της πολιτικής δαπανών. Η σωστή εκτέλεση του προϋπολογισμού εξασφαλίζει τη σωστή δαπάνη των δημόσιων πόρων. Η Επιτροπή υποστηρίζει τις εθνικές αρχές όσον αφορά τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαδικασίας. Η τεχνική υποστήριξη στοχεύει κυρίως στην ενίσχυση του προϋπολογισμού απόδοσης αλλά και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου. Η Επιτροπή στηρίζει επίσης τα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με τη βελτίωση εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους.

2.2 Άμεση φορολογία

Ενώ άλλα φορολογικά συστήματα και μεταρρυθμίσεις στον φόρο εισοδήματος δημιουργούν εμπόδια στην Κοινή Αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε μέτρα τη δεκαετία του 1960 για την ενσωμάτωση των άμεσων φόρων, όπως για παράδειγμα το Πρόγραμμα Εναρμόνισης Άμεσης Φορολογίας το 1967.

Μολονότι η Συνθήκη ΕΕ δεν αναφέρει την ενοποίηση των άμεσων φόρων (όπως φόροι εισοδήματος και κερδών), οι διατάξεις του «άρθρου 94», σχετικά με την ενοποίηση νομικών ρυθμίσεων, απορρέουν από την εξουσία των οργανισμών της

Ένωσης να εκδίδουν ορισμένες οδηγίες σχετικά με την εναρμόνιση. Το πλαίσιο των άμεσων φόρων συνδέεται στενά με τη λειτουργία της εγχώριας αγοράς. Σύμφωνα με αυτό το άρθρο της συμφωνίας, καθορίζονται κατευθυντήριες γραμμές στην ειδική νομική διαδικασία για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων, αποφυγή διπλής φορολογίας εισοδήματος και αποτροπή αλλαγών στο καθεστώς εταιρειών από άλλες χώρες, διανομής αγαθών, από διαφορές, κατάσταση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ συνδεδεμένων μερών.

Με άλλα λόγια, λόγω της διαφοράς στο επίπεδο της οικονομίας και στο είδος της οικονομίας κάθε κράτους μέλους συνδυάζονται οι φορολογικοί συντελεστές ή τα βασικά φορολογικά στοιχεία. Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων στις χώρες της ΕΕ δεν είναι τυποποιημένος και επομένως αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών σε εθνικό επίπεδο. Υπάρχει μόνο μία εξαίρεση στην «Οδηγία 2003/49/ΕΚ» σχετικά με τον φόρο εισοδήματος πολιτών ενός κράτους μέλους, που καταβάλλεται σε άλλο κράτος της ΕΕ, επειδή η παρούσα οδηγία έχει άμεσο αποτέλεσμα στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στην εξάλειψη του αθέμιτου φορολογικού ανταγωνισμού και στην εξάλειψη των περιορισμών να ενθαρρύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό στη χώρα.

Σχετικά με τον φορολογικό ανταγωνισμό οι απόψεις δίστανται. Από τη μια πλευρά υπάρχουν αυτοί που βρίσκουν θετική την επίδρασή του στην αποτελεσματικότητα της εκάστοτε κυβέρνησης και από την άλλη είναι εκείνοι που υποστηρίζουν ότι διαστρεβλώνει τις δημόσιες επιλογές, δημιουργεί ανισότητες αλλά και θέτει σε δυσλειτουργία τις αγορές. Αυτές οι δύο απόψεις συνυπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεδομένου ότι η λήψη αποφάσεων για τη φορολογία απαιτούν ομοφωνία, είναι γεγονός ότι υπάρχουν δυσκολίες σε σχέση με την φορολογική συνεργασία. Ωστόσο, το επιχείρημα ότι οι φορολογικές διαφορές υπονομεύουν την ενιαία αγορά, έχει επιφέρει έναν βαθμό εναρμόνισης στον τομέα της έμμεσης φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, ειδικοί φόροι κατανάλωσης). Αυτό βέβαια συνέβη σε πολύ μικρότερο βαθμό στην άμεση φορολογία του κεφαλαίου και της εργασίας.

Ο κύριος στόχος της έκδοσης αυτής της Οδηγίας είναι να διασφαλιστεί η σωστή και αποτελεσματική φορολόγηση όλων των προσώπων που έχουν δικαιώματα σε άλλα κράτη της ΕΕ, ακόμη και σε σχέση με το δίκαιο της χώρας όπου γεννήθηκαν τα άτομα αυτά. Αυτό σημαίνει ότι αυτή η προσφορά απευθύνεται μόνο σε φυσικά πρόσωπα, όπου το επιτόκιο στη χώρα είναι διαφορετικό από τη χώρα στην οποία καταβάλλονται οι τόκοι (Zelazna, 2018: 34-35).

Οι προσωπικοί φόροι (για παράδειγμα φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων)

αποτελούν την κύρια ευθύνη των κρατών μελών, ελλείπει μέτρου εναρμόνισης της ΕΕ. (Δεδούλη-Λαζαράκη, 2020: 254).

Βέβαια, έγιναν εμπόδιο στη μετανάστευση στην Ευρώπη. Τα άτομα που μετακινούνται από μια χώρα της ΕΕ σε άλλη ή μεταφέρονται διασυνοριακά είναι δυνατόν να αντιμετωπίσουν φορολογία σε δύο ή περισσότερα κράτη της ΕΕ, όπως και άλλα προβλήματα όπως σύνθετους εκτελεστικούς ρόλους (Lara, 2015: 187-188). Συμφωνίες υφίστανται μεταξύ των περισσοτέρων κρατών της ΕΕ, οι οποίες, ενώ προσπαθούν να εξαλείψουν τη διπλή φορολόγηση, δεν είναι δυνατόν να καλύψουν όλους τους φόρους ή όλες τις καταστάσεις και δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν πλήρως στην πράξη.

Η Επιτροπή εργάζεται με διάφορους τρόπους ούτως ώστε να αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα. Συγκεκριμένα, προσπαθεί να συλλέξει όσο πιο πολλές πληροφορίες γίνεται για τα προβλήματα άμεσης φορολογίας που προκύπτουν σε διασυνοριακές καταστάσεις και την έκταση αυτών των προβλημάτων, ούτως ώστε να τα επιλύσει. Τα τελευταία χρόνια, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει να μελετά τους φόρους γης που έχουν να κάνουν με τους μετακινούμενους εργαζόμενους και τους νόμους περί φόρου κληρονομιάς (Niesten, 2018: 842-843).

Εάν εντοπιστούν διακρίσεις ή άλλες παραβιάσεις του ευρωπαϊκού δικαίου, ενδέχεται να ληφθούν νομικά μέτρα. Το Δικαστήριο της ΕΕ έχει πολλές φορές αποφασίσει ότι οι χώρες της ΕΕ είναι σημαντικό να εξαλείψουν τις φορολογικές διακρίσεις στην εθνική τους νομοθεσία (Stoilova, 2017: 4). Η εταιρική φορολογία είναι ένας άλλος κλάδος όπου οι χώρες της ΕΕ λαμβάνουν αποφάσεις στα πλαίσια της φορολογικής τους νομοθεσίας. Βέβαια, υφίστανται κάποιοι τομείς φορολογίας των επιχειρήσεων που απαιτούν κοινοτική προσέγγιση ούτως ώστε να αρθούν τα εμπόδια στην εσωτερική αγορά, να διασφαλιστεί ο θεμιτός φορολογικός ανταγωνισμός και να επιλυθούν κοινά προβλήματα, όπως η φορολογία και ο επιχειρηματικός φόρος. Ένας σημαντικός στόχος της νομοθεσίας της ΕΕ για τη φορολογία επιχειρήσεων είναι να εξαλειφθεί η διπλή φορολογία, που σημαίνει ότι μια εταιρεία φορολογείται δύο φορές (ή περισσότερο) για το ίδιο εισόδημα από άλλες χώρες της ΕΕ (Cozmei, 2015: 819-820). Επίσης, άλλες οδηγίες της ΕΕ για τη φορολογία των επιχειρήσεων αφορούν τα εξής:

Η «Οδηγία 2003/49/ΕΚ» για τα δικαιώματα και τους τόκους απαγορεύει τη φορολόγηση απεριόριστων ποσών τόκων και τόκων μεταξύ συνδεδεμένων μερών που κατοικούν σε δύο κράτη της ΕΕ.

Η «Οδηγία 2003/123/ΕΚ» για τη μητρική και τις θυγατρικές επιχειρήσεις αποτρέπει

τη διπλή φορολόγηση της μητρικής εταιρείας επί των εσόδων της επιχείρησής της σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Η «Οδηγία 90/435/ΕΟΚ» για τις συγχωνεύσεις διευκολύνει τη φορολόγηση των δραστηριοτήτων που έχουν να κάνουν με την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων που αποκτήθηκαν σε δύο διαφορετικά κράτη της ΕΕ.

Παρ' όλες τις προσπάθειες που γίνονται μέσω του ΟΟΣΑ κάποιες από τις πρόσφατες αλλαγές στη φορολογική πολιτική μεταξύ των χωρών του (ΟΟΣΑ) είχαν αρνητικές επιπτώσεις. Ενώ κάποια κράτη όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Βέλγιο έχουν μειώσει τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος αρκετά, κάποια άλλα όπως η Κορέα ή η Πορτογαλία τους έχουν αυξήσει⁹. Βελτιώσεις πραγματοποιήθηκαν στους εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές στις Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά, ενώ οι φορολογικοί συντελεστές ήταν μικρότεροι στη Χιλή και την Κορέα. Αρκετές χώρες της ΕΕ έχουν υιοθετήσει πρόσφατα διεθνείς φορολογικούς κανονισμούς, όπως τους κανόνες της ελεγχόμενης αλλοδαπής εταιρείας που είναι δυνατόν να έχουν αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις. Οι χώρες της ΕΕ και οι πολίτες τους θέλουν ο χρηματοπιστωτικός τομέας να συνεισφέρει άμεσα στις δημόσιες επενδύσεις. Επιπλέον, έχει ήδη αποφασιστεί ότι είναι σημαντικό να επιστραφεί μέρος του φόρου που καταβλήθηκε στην Ευρώπη που έχει χρηματοδοτηθεί από τα νέα μέτρα διάσωσης τραπεζών. Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να διαμορφώνουν τις φορολογικές πολιτικές και τις οικονομίες τους με στόχο μια πιο δίκαιη επιβολή φόρων αλλά και πιο αποτελεσματική είσπραξη αυτών. Επίσης βοηθά στην προσαρμογή των δημόσιων οικονομικών πολιτικών τους με στόχο την βέλτιστη κατανομή των δημόσιων πόρων. Η Επιτροπή βοηθά επίσης τις αρχές της ΕΕ στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα. Δημόσιες αρχές, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και υπηρεσίες, φορολογικές και τελωνειακές αρχές, φορολογικά συμβούλια, ανώτεροι ελεγκτικοί, διαπιστευμένοι και ανεξάρτητοι οργανισμοί. Η τεχνική υποστήριξη είναι εξατομικευμένη και ευρέως φάσματος¹⁰. Βέβαια, υφίστανται κενά σε επιμέρους κυβερνητικά σχέδια σε αυτόν τον κλάδο. Επίσης είναι δυνατόν να έχουν ανεπιθύμητες ενέργειες όπως διπλή φορολόγηση. Επί του παρόντος δεν υπάρχει νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ για την ταξινόμηση οχημάτων και τα τέλη κυκλοφορίας. Οι φόροι είναι άμεσοι και έμμεσοι ενώ ορισμένες χώρες μπορεί να φορολογούνται περισσότερο από άλλες. Το άρθρο

---

⁹ www.taxfoundaton.org

¹⁰ www.europa.eu

«110 της ΣΛΕΕ» αναφέρεται στην προστασία από τους έμμεσους εσωτερικούς φόρους στα προϊόντα που προέρχονται από άλλα κράτη-μέλη (Αργυρός & Δεδούλη-Λαζαράκη, 2018: 163). Το ίδιο ισχύει και για το «άρθρο 30 της ΣΛΕΕ» που αναφέρεται στην απαγόρευση ανάμεσα στα κράτη-μέλη της επιβολής φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος. (Dineenk et.al, 2018:3-4).

2.3 Έμμεση φορολογία

Στις αρχές της δεκαετίας του 1960, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκανε τα πρώτα βήματα για την τυποποίηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Επειδή όμως δεν έδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το 1972 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από το Υπουργικό Συμβούλιο μια κατευθυντήρια γραμμή για την ενοποίηση των φόρων για να εξηγήσει το θέμα των φόρων, της φορολογικής δήλωσης και της πληρωμής φόρων. Οι κύριοι λόγοι για τη θέσπιση συστήματος ειδικών φόρων κατανάλωσης στις χώρες της ΕΕ παρατίθενται παρακάτω.

Η Λευκή Βίβλος το 1985 μετά το τέλος της κοινής αγοράς (Λιάρκοβας, 2017: 128), περιγράφει έναν κοινό κατάλογο προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, όπου ορισμένες χώρες έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν ειδικούς φόρους κατανάλωσης σε άλλα αγαθά, αλλά δεν φαίνεται να είναι ανταγωνιστικά και δεν εμποδίζουν το ελεύθερο εμπόριο.

Η ενσωμάτωση των μεγάλων ειδικών φόρων κατανάλωσης, όπως οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στα αλκοολούχα ποτά, τον καπνό και τα προϊόντα πετρελαίου, επιτεύχθηκε με την υιοθέτηση των Συστημικών Κατευθυντήριων Γραμμών το 1992, δηλαδή μεταξύ άλλων, αποτέλεσαν τη βάση της κατανάλωσης των ευρωπαϊκών ειδικών φόρων κατανάλωσης. Αυτοί οι κανόνες προβλέπουν τον ελάχιστο ειδικό φόρο κατανάλωσης που είναι διαθέσιμος σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ για τον καθορισμό του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Για τη δημιουργία της κοινής αγοράς, η Συνθήκη της Ρώμης το 1957 όρισε τον ρόλο του Συμβουλίου Υπουργών της ΕΕ στην απόφαση των ειδικών φόρων που απαιτούν μια τέτοια ενοποίηση. Η πρώτη Δημοσιονομική Επιτροπή, με επικεφαλής τον Γερμανό καθηγητή Fritz Neumark, δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1960 για: 1) να εξετάσει λεπτομερώς τις αλλαγές στα δημόσια οικονομικά στην ΚΑΕ, 2) να καθορίσει τον αριθμό των διαφορών και 3) να καθορίσει τα μονοπάτια για την εξάλειψη των οικονομικών διαφορών μεταξύ των μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015: 8).

Ισχύουν οι φορολογικοί νόμοι, για παράδειγμα, οι ελάχιστοι φόροι που εφαρμόζουν οι χώρες της ΕΕ, το είδος της απαλλαγής, οι γενικοί κανόνες για την παραγωγή, αποθήκευση και διακίνηση αγαθών μεταξύ της ΕΕ (Tofan, 2017: 137-138).

Σύμφωνα με το «άρθρο 113 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ» (Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ–FUEU), η διαδικασία αυτή εγκρίθηκε και, σε διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική Επιτροπή και με την Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζονται κανόνες στην περίπτωση των προσωπικών φόρων (κυρίως του φόρου προστιθέμενης αξίας και των ειδικών φόρων κατανάλωσης), επειδή οι προσωπικοί φόροι μπορούν να θέσουν εμπόδιο στην κυκλοφορία των ακινήτων και στη δωρεάν παροχή υπηρεσιών εντός της χώρας. Πολλές αναφορές και διορθώσεις σε αυτό το άρθρο έχουν γίνει δεκτές. Το νομοθετικό πλαίσιο της Επιτροπής περιλαμβάνει ΦΠΑ, καθώς και περιβαλλοντικούς και ενεργειακούς φόρους (Laurson, 2013: 95-96).

Η ισχύουσα νομοθεσία για τον ΦΠΑ για τον καθορισμό του τύπου φορολογίας είναι πολύ περίπλοκη. Μαζί με τις χώρες της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται σε ένα σύστημα ΦΠΑ ΕΕ βάση διακίνησης, για όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες, το οποίο διασφαλίζει ότι τα έσοδα εισπράττονται στη χώρα της ΕΕ. (VanDoesum & VanKesteren, 2016: 27-28).

Στον τομέα της ανεξάρτητης φορολογίας, υπάρχει υψηλός βαθμός εναρμόνισης σε επίπεδο ΕΕ, χάρη στην υιοθέτηση των ακόλουθων νόμων: οι νόμοι περί τελωνειακού κώδικα της ΕΕ, η αναθεωρημένη «οδηγία ΦΠΑ 2006/112/ΕΚ», το σύνολο των οδηγιών στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης (ενέργεια, προϊόντα καπνού, αλκοολούχα ποτά), κανόνες για την επίσημη συσχέτιση φορολογικών αρχών σε ΦΠΑ και ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Οι Ενωσιακές ρυθμίσεις και οι κανονισμοί για την εναρμόνιση της φορολογίας εφαρμόζονται άμεσα από τα κράτη μέλη, ενώ οι οδηγίες ΦΠΑ και οι ελάχιστες προδιαγραφές και προϋποθέσεις για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης είναι σημαντικό να περιλαμβάνονται στους κυβερνητικούς κανονισμούς. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι οδηγίες προσδιορίζουν τον τρόπο ρύθμισης των κυβερνητικών κανονισμών.

Η κύρια εστίαση είναι στην εναρμόνιση της νομοθεσίας για τον ΦΠΑ και στην εναρμόνιση της νομοθεσίας περί ειδικών φόρων κατανάλωσης (προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης: ορυκτέλαια, αλκοόλ και αλκοολούχα ποτά, προϊόντα καπνού και ενεργειακά προϊόντα: άνθρακας, φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια). Όπως και ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), πίστωση για την εισαγωγή του στον Γερμανό φορολογικό εμπειρογνώμονα Wilhelmon Siemens, ο οποίος το 1919

υποστήριξε ότι η Γερμανία έπρεπε να εισαγάγει έναν «φόρο επί των πωλήσεων παρά έναν γενικό φόρο» (Poniatowski et al., 2016: 16 - 17).

Η ιδέα υποστηρίχθηκε το 1921 από τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Yale και τον καθηγητή Adams, υποστηρίζοντας ότι ο ενοποιημένος φόρος ήταν η καλύτερη επιλογή για τη χώρα των Ηνωμένων Πολιτειών. Ο ΦΠΑ εφαρμόζεται συχνά και καταβάλλεται σε όλους τους τομείς του κύκλου παραγωγής και εμπορίου, αλλά σε κάθε φορολογικό επίπεδο μόνο η προστιθέμενη αξία σε αυτόν τον τομέα (Poniatowski et al., 2016: 16 - 17).

Η Επιτροπή δεν ρύθμισε τις νομικές πτυχές του ειδικού φόρου κατανάλωσης, αλλά το 1962 ανέπτυξε ένα σχέδιο προσέγγισης του γενικού φόρου επί των πωλήσεων. Οι οδηγίες για την προσθήκη ΦΠΑ και την προσθήκη ειδικών φόρων κατανάλωσης εξηγούν τους γενικούς όρους των κύριων στοιχείων αυτών των φόρων (φορολογούμενος, τόπος αίτησης, φορολογούμενος, κατώτατος μισθός, είδος απαλλαγής κ.λπ.). Όσον αφορά τα επίπεδα ΦΠΑ και τα ειδικά τέλη, έχει αποφασιστεί μόνο το χαμηλότερο επίπεδο επειδή αντικατοπτρίζει τις εθνικές οικονομικές ανάγκες των χωρών, πράγμα που σημαίνει ότι η εναρμόνιση μπορεί να είναι ευκολότερη με αυτόν τον τρόπο.

Η δημοσιονομική πολιτική της ΕΕ αναγνωρίζει τη χρήση φορολογικών απαλλαγών στην παροχή υπηρεσιών δημόσιας σημασίας, όπως ιατρικές υπηρεσίες, αγαθά και υπηρεσίες στο πλαίσιο κοινωνικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και γενικών πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ασφάλιση, έγκριση πίστωσης κ.λπ., ορισμένες υπηρεσίες εκτελούνται τραπεζικώς. (Arnold, Ault&Cooper, 2019:1-2).

2.4 Είσπραξη φόρων στην Ε.Ε.

Αν και η είσπραξη φόρων είναι ευθύνη κάθε κράτους της ΕΕ, η φοροδιαφυγή είναι σίγουρα ένα δύσκολο πρόβλημα που ξεπερνά τα σύνορα. Γίνεται αρκετή δουλειά στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης μιας πλατφόρμας καλής διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της προόδου των χωρών της ΕΕ στη φορολογία, για τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος και την εξάλειψη των φορολογικών κενών βάσει των κανόνων της ΕΕ. Σε κάθε χώρα της ΕΕ είναι εύκολο να φανεί ποιες χώρες στέλνουν κάποιο εισόδημα στην ΕΕ όπως λογαριασμοί ή οικονομικά αρχεία των ανθρώπων που ζουν σε αυτές τις χώρες της ΕΕ. Έντονη είναι η ανάγκη καταπολέμησης της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, και τους εθνικούς κανόνες της ΕΕ για τις ενισχύσεις για φορολογικούς σκοπούς, τελωνεία και είσπραξη ορισμένων τελών και εισόδημα,

κεφάλαιο και ασφάλιστρα. (Schneider, et al., 2015:35).

Ο αποτελεσματικός φορολογικός σχεδιασμός, η καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής είναι οι προτεραιότητες της ΕΕ για τη διασφάλιση της κυκλοφορίας των εισοδημάτων, την κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης και την πρόληψη του ανταγωνισμού. Η επιτροπή παρέχει υποστήριξη για την ανάπτυξη μέτρων για την πρόληψη της μείωσης της φορολογικής βάσης μέσω του διασυνοριακού εισοδήματος. Αναπτύσσονται και εφαρμόζονται επίσης στρατηγικές κατά της απάτης.

Παρά τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς, οικονομικής και χρηματοπιστωτικής ένωσης, δεν υπάρχει κοινή φορολογική πολιτική στην ΕΕ. Η θέση των κρατών μελών είναι ότι το φορολογικό σύστημα είναι μια από τις κύριες πηγές εθνικής ισχύος και συμφερόντων για να μην αλλάξουν δεξιότητες για τις επιχειρήσεις εντός της Ένωσης. Επίσης, η φορολογική δομή στην ΕΕ είναι περίπλοκη. Με άλλα λόγια, ο φόρος θα πρέπει να επιβληθεί σε επίπεδο Ένωσης.

Πράγματι, παρά τους περιορισμούς αυτού του συστήματος στη λήψη αποφάσεων, η Επιτροπή εξηγεί τη χρήση της σχετικής διευθέτησης, που σημαίνει τη δημιουργία μιας ομάδας 8 κρατών που θεωρούνται ως πλειοψηφία εάν συμφωνηθεί από το συμβούλιο. Επιπλέον, για φορολογικό ανταγωνισμό, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμμορφώνονται με τις συστάσεις, πράγμα που σημαίνει ότι δεν απαιτείται να συμμορφώνονται με τη νομοθεσία (Candau & Le Cacheux, 2018: 576).

Η εναρμόνιση των ευρωπαϊκών φορολογικών συστημάτων είναι απαραίτητη εάν θεωρήσουμε ότι ο φορολογικός ανταγωνισμός μπορεί να οδηγήσει σε ανεπαρκή δημόσια έσοδα και δημόσιες υπηρεσίες λόγω έλλειψης δημόσιων πόρων, π.χ. κατάσταση όπου τα δημόσια ταμεία δεν καλύπτουν τις κρατικές δαπάνες. Επιπλέον, ο φορολογικός ανταγωνισμός μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές στις κινητές φορολογικές βάσεις, επηρεάζοντας έτσι τη φορολογική αποτελεσματικότητα. Οι στόχοι της φορολογίας είναι: (Bitzenis, Vlachos & Skiadas, 2016:133-134):

- η δημιουργία κοινής αγοράς και η κατάργηση της φορολογικής προστασίας, ώστε να καταστεί δυνατός ο ανταγωνισμός σε μια κοινή αγορά, .
- ο παγκόσμιος έλεγχος των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών,
- η χρηματοδότηση της ΕΕ που παρέχεται από ίδια κεφάλαια,
- αποφάσεις για κοινές πολιτικές,
- να διασφαλιστεί η οικονομική ανεξαρτησία των φορολογικών συστημάτων των

χωρών μελών όσον αφορά την περιφερειακή κατανομή των πόρων και να προστατεύσει την αρχή της μη μεταχείρισης των φορολογουμένων,

- η εφαρμογή δημοσιονομικής μεταρρύθμισης προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία εξυγίανσης των δημοσίων επιχειρήσεων.

Ο Varin πιστεύει ότι η ενοποίηση των φορολογικών συστημάτων είναι πιο επικίνδυνη από τον ανταγωνισμό, γιατί με τη φορολογική ολοκλήρωση, τα κράτη μπορεί να χάσουν τα τελευταία μέσα αντιμετώπισης των οικονομικών κραδασμών. Επιπλέον, τα μειονεκτήματα του φορολογικού συστήματος περιλαμβάνουν (Tudose & Clipa, 2016:304-305):

- τα κράτη επιτρέπουν τις επενδύσεις μέσω φορολογικής πολιτικής,
- κράτη των οποίων το φορολογικό σύστημα είναι συνεπές με τις εθνικές προδιαγραφές.

2.5 Φορολογική πολιτική, κρατικό χρέος και Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση

Η καμπύλη Laffer (Εικόνα 1) δείχνει τη σχέση μεταξύ των πληρωμών φόρων και των φορολογικών εσόδων. Καθώς ο φορολογικός συντελεστής έχει ανοδική πορεία από 0 σε 100 τοις εκατό, τα έσοδα σημειώνουν αύξηση από το μηδέν στο μέγιστο (σε T^*) και στη συνέχεια ελαχιστοποιούνται στο μηδέν. Οι ορθές φορολογικές πολιτικές μπορούν να πετύχουν υψηλά έσοδα και να εξασφαλίσουν ένα πιο δίκαιο φορολογικό σύστημα το οποίο να υποστηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, χωρίς αποκλεισμούς. Ταυτόχρονα, μπορούν να προσφέρουν αίσθημα δικαίου και μείωση του διοικητικού φόρτου. Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη όσον αφορά το σχεδιασμό και τη σύνταξη φορολογικής νομοθεσίας αλλά και την ανάλυση του κόστους οφέλους από τις αλλαγές στις φορολογικές πολιτικές. Η Επιτροπή έχει επίσης υποστηρικτικό χαρακτήρα σχετικά με την ανάλυση αλλά και την πρόβλεψη εσόδων.

Οι Curve Busato, Chiarini & Rey (2009) μελέτησαν τα πορίσματα ισορροπίας των μεταρρυθμίσεων της δημοσιονομικής πολιτικής σε ένα μοντέλο γενικής σημασίας όπου συμπεριλήφθηκαν η φοροαπαλλαγή και το έγκλημα. Βλέπουν την αύξηση του εισοδήματος καθώς οι αυξήσεις φόρων στο πλαίσιο του φορολογικού συντελεστή να είναι σχεδόν ανύπαρκτες.

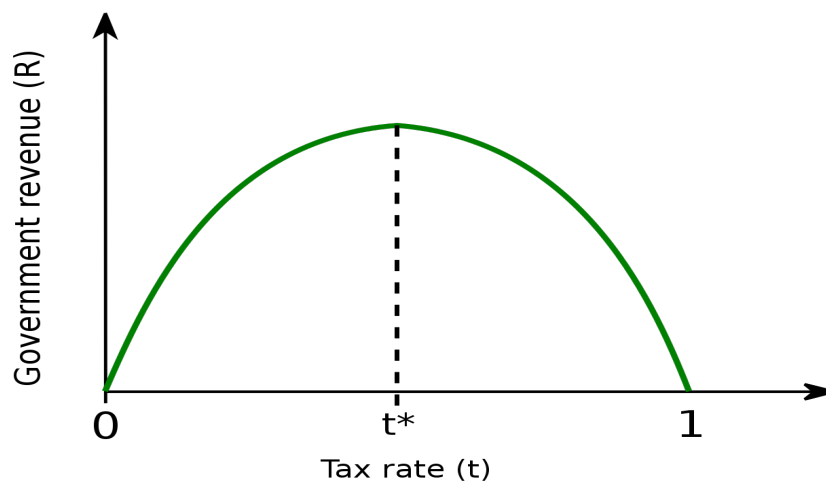
Ο Vogel (2012) πρόσθεσε έναν άτυπο τομέα, την κατασκευή κατοικιών, ως εναλλακτική λύση στην κατασκευή του επίσημου τομέα. Σε αντίθεση με τους Busato et al. (2009), οι οποίοι καταλήγουν στο πόρισμα ότι η μεγαλύτερη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ της αγοράς και της εγχώριας παραγωγής «ισοπεδώνει» τις

καμπύλες Laffer για τους φόρους εργασίας και επιχειρήσεων, ελαττώνοντας την αποτελεσματικότητα της αύξησης φορολογίας. Οι Papp&Takats (2008) υποστηρίζουν ότι οι μειώσεις των φορολογικών συντελεστών θα μπορούσαν να αυξήσουν τα κρατικά αλλά και να προωθήσουν τη φορολογική συμμόρφωση των πολιτών. Μικρές μειώσεις στους φορολογικούς συντελεστές οι οποίες μειώνουν τα κίνητρα για αποφυγή φόρων είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε μεγαλύτερες αυξήσεις στο εισόδημα. Η προώθηση της φορολογικής συμμόρφωσης είναι από τα σημαντικότερα στοιχεία για την αποτελεσματική είσπραξη των φόρων. Οι αρχές εσόδων αναπτύσσουν νέες πρακτικές για την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης, τη αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης, την διατήρηση του κόστους συμμόρφωσης στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο και την προώθηση φορολογικών συστημάτων τα οποία να εμπνέουν εμπιστοσύνη.

Εικόνα 2. 1

Καμπύλη Laffer

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Laffer_curve#/media/File:Laffer_curve.svg

Σύμφωνα με τον Becsi (2000) ο αντίκτυπος των αλλαγών των φορολογικών συντελεστών στις αλλαγές στα πρότυπα των κρατικών δαπανών έχει μεγάλη πολλαπλασιαστική επίπτωση στις κεφαλαιουχικές δαπάνες σε σχέση με την κατανάλωση. Τέλος, η αύξηση των δημοσίων επενδύσεων σε σχέση με τη δημόσια κατανάλωση προκαλεί αύξηση στα φορολογικά έσοδα πράγμα που συνεπάγεται και αύξηση της φορολογικής βάσης. Οι συνέπειες για τις χώρες-οφειλέτες είναι προφανείς.

Η αύξηση των φορολογικών συντελεστών που κατευθύνονται προς την αποπληρωμή του χρέους δεν επιφέρει κάποιο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, μετατοπίζοντας την καμπύλη Laffer προς τα κάτω και παράγοντας χαμηλότερα φορολογικά έσοδα. Οι Trabandt & Uhlig (2010) παρουσιάζουν τις καμπύλες Laffer για τη φορολογία του εισοδήματος από την εργασία και τις επιχειρήσεις σε ένα μοντέλο νεοκλασικής ανάπτυξης με τέλει ανταγωνισμό. Προσδίδουν καμπύλες Laffer για τις ΗΠΑ, συνολικά για την ΕΕ και μεμονωμένα για τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Καθώς οι Trabandt & Uhlig (2012) επέκτειναν την εργασία τους του 2010, διαπίστωσαν ότι μετά την κρίση της Ευρωζώνης, τα μέχρι τότε μέλη της ΕΕ που ήταν 14 μεταφέρθηκαν ως προς τον φόρο εργασίας πιο κοντά στην κορυφή της καμπύλης Laffer, περιορίζοντας την ικανότητα περαιτέρω αύξησης των φόρων.

2.6 Η περίπτωση της Ελλάδος

Παρά τη σταθερή ανάπτυξη την δεκαετία του 1990, η Ελλάδα κέρδισε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, εντάχθηκε στην ΟΝΕ το 2000 και υιοθέτησε το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2002 και ενώ αυξάνεται σε ονομαστικούς όρους, παρέμεινε περίπου το ίδιο ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε μεγάλο βαθμό λόγω της ισχυρής αύξησης του εγχώριου ΑΕΠ. Κατά την ίδια περίοδο, το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους μειώθηκε σημαντικά, λόγω της μείωσης των αποτελεσματικών αποδόσεων ομολόγων.

Τα spreads των ελληνικών ομολόγων σε σχέση με τις γερμανικές αποδόσεις των ομολόγων περιορίστηκαν σε τριάντα (30) μονάδες βάσης. Η παγκόσμια οικονομική κρίση, η οποία προήλθε από την κρίση στην αγορά ενυπόθηκων δανείων στις ΗΠΑ, επέφερε μια διπλή οικονομική επίπτωση στην Ελλάδα.

Στις 2 Μαΐου 2010, οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης συμφώνησαν να διασώσουν την Ελλάδα, παρέχοντας το οικονομικό ποσό των 110 δις. ευρώ με αντάλλαγμα τρία έτη υπό όρους αυστηρής δημοσιονομικής πολιτικής, όπως ορίζεται στο «μνημόνιο για τις οικονομικές και χρηματοπιστωτικές πολιτικές» (MEFP) και υπογράφεται από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Ελλάδος. Μετά τη σύναψη της συμφωνίας MEFP, σημειώθηκε το πρώτο κύμα μέτρων λιτότητας. Ενώ οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην αγορά έδειξαν ικανοποίηση με το σχέδιο διάσωσης, αρκετοί ενώ αναγκάστηκαν να δεχθούν τα μέτρα ήταν σκεπτικοί. Διατηρείται ορατός ο σκεπτικισμός ότι η εθνική οικονομία είναι σε μεγάλο βαθμό «ενισχυμένη από την κυβέρνηση» και ότι τα μέτρα λιτότητας θα επιδεινώσουν την ανεργία και θα ελαττώσουν την κατανάλωση και το ΑΕΠ.

Επίσης, η σχετική ακαμψία των δαπανών θα οδηγούσε σε περαιτέρω επιδείνωση του δημόσιου ελλείμματος και της ίδιας της επιβάρυνσης του χρέους.

Δύο ήταν τα κύματα λιτότητας που επιβλήθηκαν, ένα τον Μάιο του 2010 και ένα τον Ιούνιο του 2011, τα οποία φάνηκαν ανεπαρκή όσον αφορά την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Η δεύτερη φάση της κρίσης συνεχίστηκε μέχρι που ήρθαν σε νέα συμφωνία η ελληνική κυβέρνηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ στις 21 Φεβρουαρίου 2012, που ζητούσε «κούρεμα» κατά 53,5% της ονομαστικής αξίας του ελληνικού χρέους των ιδιωτικών επενδύσεων.

Μαζί με το κούρεμα του χρέους, διοργανώθηκε ένα νέο σύνολο δανείων, συνολικού ύψους 130 δις ευρώ για την αναχρηματοδότηση των κρατικών ομολόγων αξίας 14 δις ευρώ που έληγαν στις 20 Μαρτίου 2012, καθώς και για τη χρηματοδότηση του τρέχοντος προϋπολογισμού. Σε αντάλλαγμα των παραπάνω, αποφασίστηκε ένα τρίτο κύμα μέτρων λιτότητας, με περικοπές κατά 22% στον ελάχιστο μισθό, κατά 15% στις συντάξεις και κατά 15.000 θέσεις εργασίας στον δημόσιο τομέα. (26,8% Eurostat, Δεκέμβριος 2012).

2.7 Από την πολιτικοποίηση στην αλλαγή πολιτικής: ένα θεωρητικό πλαίσιο

Στις μελέτες της ΕΕ, η έννοια της πολιτικοποίησης έχει αποκτήσει εξέχουσα θέση ούτως ώστε να επεξηγηθούν οι αλλαγές στο ουσιαστικό περιεχόμενο, τη μορφή και το εύρος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αν και οι αγώνες στη διαδικασία της ολοκλήρωσης δεν είναι νέοι, καθώς η ολοκλήρωση της ΕΕ σε δημόσιους χώρους είναι αμφιλεγόμενη και από την κρίση του 2008 σημειώθηκε σημαντική αποδυνάμωση των θεσμών της ΕΕ (deWilde et al., 2016:5-6). (Schmidt, 2019:1021-1023). Μετά τη θεμελιώδη εργασία των (Hooghe & Marks 2009:3-4) που υποστήριξαν ότι η πολιτικοποίηση οδηγεί σε μια «περιοριστική διαφωνία», η επίδραση της πολιτικοποίησης στα πρότυπα διάσπασης, κυρίως του ευρωσκεπτικισμού και του λαϊκισμού, έχει διερευνηθεί ευρέως.

Εξαίρεση αποτελεί η εργασία του Schmidtke (2016) αναφορικά με την πολιτικοποίηση της φορολογικής διακυβέρνησης της ΕΕ στη Γερμανία πράγμα που σημαίνει ότι είναι έντονος ο πολιτικός παρεμβατισμός στη φορολογική διαδικασία, την Ιρλανδία και την Ελβετία από το 2000. Βέβαια, όπως συμβαίνει με τις πιο πολλές μελέτες πολιτικοποίησης, εμβαθύνει στις εθνικές εκδηλώσεις πολιτικοποίησης και στον περιορισμό ή σε κάποιες περιπτώσεις, στον αντίκτυπο σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η πολιτικοποίηση «στην κορυφή της ατζέντας», η οποία γίνεται

κατανοητή ως «η δυναμική της αλληλεπίδρασης με αυξανόμενη πολιτική φόρτιση εντός και μεταξύ των παραγόντων της ΕΕ», τείνει να παραβλέπεται (Schmidt, 2019:1019). Πρέπει οπωσδήποτε να λάβουμε υπόψιν τον ρόλο των διακρατικών συμφερόντων τους οποίους εκπροσωπούν μη κυβερνητικοί παράγοντες, αλλά και οι εξελίξεις στην παγκόσμια σκηνή. Οι περισσότεροι μελετητές όσον αφορά την πολιτικοποίηση χρησιμοποιούν ποσοτικές μεθόδους για τον καθορισμό του επιπέδου του αντίκτυπου της πολιτικοποίησης και υποστηρίζουν ότι απαιτείται μελέτη της σχέσης μεταξύ μη κυβερνητικών και θεσμικών παραγόντων της ΕΕ.

Εννοιολογικά, η πολιτικοποίηση θεωρείται η διαδικασία κατά την οποία παίρνει άλλη διάσταση ένα ζήτημα, αυξάνεται ο αριθμός των συλλογικών παραγόντων σε αυτό το θέμα και οι μεμονωμένες θέσεις γίνονται πιο πολικές (de Wilde et al., 2016; Grande & Hutter, 2016; Börzel and Risse, 2018; Voltolini et al., 2020).

Βέβαια, μια τέτοια πρακτική δεν θέτει καν ερωτήματα για το πώς έχει πολιτικοποιηθεί σε μια χρονική περίοδο, πόσο μάλλον ποιες είναι οι επιπτώσεις της πολιτικής. Για το σκοπό αυτό, η παρούσα μελέτη δίνει έμφαση στη δράση υπερεθνικών και μη κυβερνητικών παραγόντων και κατανοεί την πολιτικοποίηση και τις επακόλουθες αλλαγές στις πολιτικές ως αποτέλεσμα διαρθρωτικών αλλαγών και στρατηγικής δράσης.

Υιοθετώντας τη κατανόηση της δομής και της δράσης, κατασκευάζεται η υπόθεση ότι οι δρώντες ενεργοποιούνται ή περιορίζονται στις στρατηγικές τους δράσεις από δομές που συνθέτουν την κοινωνική μας πραγματικότητα, αν και όχι με όμοιο τρόπο (Jessop, 2008:417-419). Τις τελευταίες δεκαετίες, η ΕΕ έχει εμπλακεί σε μια δημόσια συζήτηση για την ανταγωνιστικότητα που καθοδηγείται από την αγορά, που συχνά καταλήγει σε λύσεις πολιτικής που αντανάκλουν τα συμφέροντα των υπερεθνικών επιχειρήσεων (Wigger, 2019:355-356).

Μέσα σε αυτό το πολιτικοποιημένο πλαίσιο πολιτικής, η σχέση μεταξύ υπερεθνικών και μη κυβερνητικών παραγόντων βασίζεται στην έννοια της δομής πολιτικών ευκαιριών, η οποία αποτελείται από θεσμικές και λογικές ευκαιρίες (Statham & Trenz, 2012:55-57). Οι θεσμικές ευκαιρίες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων πρόσβασης για τη χάραξη πολιτικής είναι δυνατόν να αλλάξουν τη διαμόρφωση των παραγόντων. Οι διαλογικές ευκαιρίες προσδίδουν νέες ιδέες και αντίστοιχα πλαίσια που «αυξάνουν την πιθανότητα προβολής στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έχουν απήχηση με τις θέσεις άλλων δημόσιων παραγόντων και αποκτούν νομιμότητα στον δημόσιο λόγο» (Statham & Trenz, 2012:10). Μια στροφή από την «ήσυχη» στην «θορυβώδη» πολιτική θα ήταν

δυνατόν να μετριάσει τις προσπάθειες των επιχειρηματικών παραγόντων, σύμφωνα με τον Culprepper (2010). Οπότε, η αύξηση της σημασίας ενός ζητήματος τείνει να ανοίξει καινοτόμες ευκαιρίες πολιτικής για άλλους, μη επιχειρηματικούς παράγοντες και τις αντικρουόμενες απόψεις και συμφέροντά τους, που δεν είναι (ακόμη) κυρίαρχα στη δημόσια σφαίρα. Το πώς αυτές οι δομικές αλλαγές σε περιόδους πολιτικοποίησης οδηγούν σε αλλαγή πολιτικής εξαρτάται από τις στρατηγικές ενέργειες των μη κυβερνητικών και θεσμικών παραγόντων.

Αυτοί οι δύο τύποι φορέων ανταποκρίνονται σε ένα παράθυρο ευκαιρίας που άνοιξε πρόσφατα εκμεταλλεζόμενο τις μεταβαλλόμενες πολιτικές ευκαιρίες. Ταυτόχρονα, μπορούν επίσης να ενισχύσουν ενεργά τέτοιες ευκαιρίες, για παράδειγμα όταν ενεργούν ως επιχειρηματίες πολιτικής που «κινητοποιούν το δημόσιο αίσθημα (αποκαλύπτοντας ένα σκάνδαλο ή κεφαλαιοποιώντας μια κρίση), θέτουν τους αντιπάλους του σχεδίου δημόσια σε θέση άμυνας και συσχετίζουν τη νομοθεσία με ευρέως κοινές αξίες». Στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, οι υπερεθνικοί παράγοντες είναι σημαντικό να ανταποκρίνονται στις διαφορές μεταξύ ομάδων συμφερόντων με ποικίλους τρόπους. Ως πολιτικοί επιχειρηματίες, είναι δυνατόν να επωφεληθούν από αυτό το παράθυρο ευκαιρίας να έρθουν σε συνεργασία με ΜΚΟ και να επηρεάσουν την αλλαγή «πλασιάζοντας θετικές ιδέες ούτως ώστε να δημιουργήσουν ισχυρότερη πολιτική υποστήριξη» (Cox & Béland, 2013:317).

2.8 Μετατόπιση πολιτικής προς φορολογική «δικαιοσύνη» και διαφάνεια

Στο ξεκίνημα της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θεωρούσε αναπόφευκτη τη φορολογική εναρμόνιση για την πραγματοποίηση της οικονομικής ένωσης. Οι διατάξεις οι οποίες επιτρέπουν στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να αναπτύσσουν κοινές φορολογικές πολιτικές διατηρήθηκαν αμετάβλητες από το 1957. Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) προσδίδει μια ρητή νομική βάση για την εναρμόνιση των έμμεσων φόρων, όπως οι φόροι κύκλου εργασιών και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης (Kofler, 2020;534-537).

Προς μια «στενότερη ένωση», αρκετές εκθέσεις εμπειρογνομόνων αναφέρουν μια ποικιλία κοινών φορολογικών πολιτικών. Βέβαια, δίχως την υποστήριξη των κρατών μελών, δεν είναι δυνατόν να σημειωθεί πρόοδος. Με την ταχεία διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που κορυφώθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη το 1985, οι διαπραγματεύσεις επικεντρώθηκαν στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς και στην προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών που καθορίζονται στις Συνθήκες της ΕΕ.

Εκείνη την περίοδο, οι δυσκολίες πολιτικής και οι λύσεις που προτάθηκαν σε φορολογικά ζητήματα καταγράφηκαν με αναφορές στην «αποτελεσματικότητα» και την «ουδετερότητα» και οδηγήθηκαν εύκολα στην κατάργηση ορισμένων φορολογικών φραγμών και στρεβλώσεων. Το 1996, μια ομάδα φορολογικής πολιτικής υπό την προεδρία του Επιτρόπου Ανταγωνισμού της ΕΕ Μάριο Μόντι εκπόνησε μια δέσμη πολιτικών που επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της για την εξάλειψη των φραγμών στο διασυνοριακό εμπόριο. Μολονότι οι στρεβλωτικές επιπτώσεις των προβλημάτων φορολογικού ανταγωνισμού αναγνωρίζονται ως πρόκληση για τον τερματισμό της εσωτερίκευσης της αγοράς, η δέσμη περιλαμβάνει κυρίως αποσπασματικά μέτρα για την «αντιμετώπιση» συγκεκριμένων φορολογικών εμποδίων στην ολοκλήρωση της αγοράς, δίχως να τους προσδιορίζει μια συνολική προσέγγιση για την εναρμόνιση των φορολογικών συστημάτων των επιχειρήσεων στην ΕΕ.

Η πορεία της Επιτροπής το 2012, τροποποιήθηκε με το «Σχέδιο Δράσης για μια πιο αποτελεσματική απάντηση της ΕΕ στη φοροδιαφυγή, και εμπεριείχε νέα ρυθμιστικά μέτρα της αγοράς που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και τη «φορολογική δικαιοσύνη» (Panayi, 2019:2-3; Roland, 2020). Αυτή η νέα δέσμευση αντικατοπτρίστηκε σε πολλές οδηγίες και διάφορες υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων που χαρακτήριζαν ορισμένες φορολογικές μεταχειρίσεις επιχειρήσεων ως στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Η φορολογική διαφάνεια εφαρμόστηκε εν μέρει το 2013, με την εισαγωγή μιας δημόσιας ανακοίνωσης ανά κράτος (CbCR) για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD IV) (Seabrooke & Wigan, 2016:357-358). Τέτοιου είδους απαιτήσεις γνωστοποίησης προτάθηκαν από την Επιτροπή για όλες τις πολυεθνικές επιχειρήσεις το 2016. Έπειτα από χρόνια συζήτησης, το μεγαλύτερο μέρος του Συμβουλίου υποστήριξε τη δημόσια ανακοίνωση ανά κράτος για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις έως τον Φεβρουάριο του 2021 και αυτό θεωρήθηκε ως ένα σημαντικό βήμα προόδου στον αγώνα κατά της φοροαπαλλαγής. Η εισαγωγή της Αυτόματης Ανταλλαγής Πληροφοριών (ΑΕΟΙ) τον Δεκέμβριο του 2014 και η επακόλουθη επέκτασή της αντιπροσωπεύει μια διαφορετική χρήση του δημόσιου λόγου για τη δημοσιοποίηση, αν και αναφέρεται στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών, όχι σε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες.

Πίνακας 2. 1

Παράγωγο φορολογικό δίκαιο πριν και μετά την κρίση

1990s–2008	2008–2020
<p>1990:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οδηγία για μητρικές-θυγατρικές εταιρείες • Οδηγία για τις συγχωνεύσεις <p>2003:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οδηγία για τόκους και δικαιώματα • Οδηγία Φόρου Αποταμίευσης <p>2004:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μεταρρύθμιση της οδηγίας του 1977 για την αμοιβαία συνδρομή 	<p>2011:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οδηγία για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (DACI· κατάργηση της οδηγίας για την αμοιβαία συνδρομή) • Αναδιατύπωση της οδηγίας για τους τόκους και τα δικαιώματα (πρόταση για την εξάλειψη της φοροδιαφυγής μέσω υβριδικών χρηματοπιστωτικών μέσων, υπό διαπραγμάτευση) <p>2013: Δημόσια υποβολή εκθέσεων ανά χώρα (CbCR)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για τον χρηματοπιστωτικό τομέα (Οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV) • Για τις βιομηχανίες εξόρυξης και υλοτομίας (οδηγίες για τη διαφάνεια και τη λογιστική) <p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών (AEOI) πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών (Οδηγία για τη διοικητική συνεργασία (DAC) II· κατάργηση της οδηγίας για τον φόρο αποταμίευσης) <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμπερίληψη κανόνα κατά της κατάχρησης στην οδηγία για τις μητρικές-θυγατρικές εταιρείες • Αυτόματη ανταλλαγή φορολογικών αποφάσεων και συμφωνιών προκαθορισμένων τιμών (DACIII) <p>2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτόματη ανταλλαγή CbCR(DACIV)

	<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών πραγματικής ιδιοκτησίας (DACV) • Οδηγία για την καταπολέμηση της φοροαπαλλαγής (ATADI) • Πρόταση για δημόσιο CbCR για πολυεθνικές επιχειρήσεις (υπό διαπραγμάτευση) • Πρόταση για κοινή ενοποιημένη φορολογική βάση επιχειρήσεων (ΚΕΒΦΕ, υπό διαπραγμάτευση) <p>2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ATADII • Οδηγία για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών (European Council. 2022). <p>2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για διασυνοριακές ρυθμίσεις (DACVI) • Πρόταση δύο οδηγιών για τη φορολογία των επιχειρήσεων σημαντικής ψηφιακής παρουσίας και έναν φόρο ψηφιακών υπηρεσιών (υπό διαπραγμάτευση) (European Council. 2022). <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόταση για μετάβαση στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία (υπό διαπραγμάτευση).
--	---

Σημειώσεις: Αυτός ο πίνακας περιλαμβάνει μόνο (1) εγκριθείσες (τροποποιημένες) οδηγίες και (2) (τροποποιήσεις σε υφιστάμενες) οδηγίες που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση. Δεν περιλαμβάνει μη δεσμευτικά νομικά μέσα, όπως ο Κώδικας Δεοντολογίας για τη Φορολογία Επιχειρήσεων, ή αλλαγές στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων (όπως προτάσεις για μετάβαση σε ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία).

Όπως έχει ήδη αναφερθεί και από άλλους ερευνητές, η έννοια της δικαιοσύνης είναι πολύπλοκη και ο ορισμός της εξαρτάται από τους συγκεκριμένους παράγοντες (Burgers & Valderrama, 2017:768-770). Από την άποψη της Επιτροπής, η δικαιοσύνη σχετίζεται τόσο με τη σχέση μεταξύ των κρατών μελών (δίχως επιζήμιο φορολογικό ανταγωνισμό)

όσο και με μια ιδέα κοινωνικής δικαιοσύνης μεταξύ επιχειρήσεων και πολιτών, καθώς και μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων (Piriot, 2020:4-5). Η Οδηγία κατά την Φοροαπαλλαγή (ATAD) τον Ιούλιο του 2016, ήταν μια κίνηση με στόχο την αποτελεσματικότητα. Αναφορικά με μέρος του έργου που υλοποιείται από κοινού από τον ΟΟΣΑ για τη μετατόπιση κερδών (BEPS), η οδηγία προσδιορίζει έξι νομικά δεσμευτικά μέτρα που καλύπτουν κοινές μορφές φορολογικού σχεδιασμού.

Εξίσου σημαντικό, η Επιτροπή έχει κάνει χρήση των εκτεταμένων υπερεθνικών εξουσιών της για την επιβολή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και διερεύνησε τις φορολογικές αποφάσεις και τα φορολογικά συστήματα των κρατών μελών ως μέρος των στρεβλωτικών πρακτικών των κρατικών ενισχύσεων. Αν και τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων έχουν σχεδιαστεί από καιρό για την προώθηση του νεοφιλελεύθερου «ελεύθερου ανταγωνισμού» (Wigger, 2019:359), συγκρίνονται τώρα με την ατζέντα της Επιτροπής κατά της φοροαπαλλαγής, π.χ. όπως φαίνεται από τη δημόσια φύση του. Η εταιρική φορολογική πολιτική της ΕΕ έχει αλλάξει δραματικά, από την αρχή του «ελεύθερου εμπορίου» τη δεκαετία του 1990 και τα μέσα της δεκαετίας του 2000 έως την έναρξη της «μεταρρύθμισης της αγοράς» από το 2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Ερευνητικά ερωτήματα

1. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ.
2. Πως εξελίσσονται τα φορολογικά συστήματα των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ.
3. Ποια είναι η δομή των φορολογικών συστημάτων των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ
4. Η διερεύνηση ύπαρξης ομάδων στις ιδρυτικές χώρες με κοινά χαρακτηριστικά ως προς τη δομή των φορολογικών συστημάτων και ειδικότερα της συμμετοχής στα φορολογικά έσοδα των άμεσων φόρων, των έμμεσων φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.
5. Η διερεύνηση ύπαρξης ομάδων στις ιδρυτικές χώρες με κοινά χαρακτηριστικά ως προς τη δομή της φορολογικής βάσης των φορολογικών συστημάτων και ειδικότερα της συμμετοχής στα φορολογικά έσοδα των φόρων κατανάλωσης, εργασίας και κεφαλαίου.

3.2 Ερευνητικές υποθέσεις

1. Υφίστανται διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ.
2. Υφίστανται κοινά χαρακτηριστικά των φορολογικών συστημάτων των ιδρυτικών χωρών της ΕΕ.

3.3 Μεθοδολογία

Οι ιδρύτριες χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής ένωσης θα μελετηθούν με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά αναφορικά με τα φορολογικά τους συστήματα. Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στην αποκάλυψη διαφορών μεταξύ των συστημάτων φορολογίας τους και γενικότερα αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας των οικονομιών τους στο παρόν πεδίο. Η θεωρητική ανάλυση βασίζεται σε δευτερογενή έρευνα (Χαλικιάς κ.α 2015:47) των ιδρυτικών χωρών της Ε.Ε και η προσπάθεια σύγκρισης των φορολογικών συστημάτων θα αποτυπωθεί σε διαγράμματα με τη χρήση του προγράμματος Excel. Σύμφωνα με τα παραπάνω θα γίνει η διεξαγωγή των συμπερασμάτων στην παρούσα μελέτη, αναφορικά με το παρόν θέμα, αλλά και η προσπάθεια απάντησης των ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

4.1 Υψηλότεροι Φορολογικοί Συντελεστές Προσωπικού Εισοδήματος στην Ευρώπη

Οι φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων στα πιο πολλά κράτη έχουν προοδευτική δομή. Το ποσό του φόρου που καταβάλλεται από ιδιώτες ποικίλλει αρκετά μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ στην Ευρώπη όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.

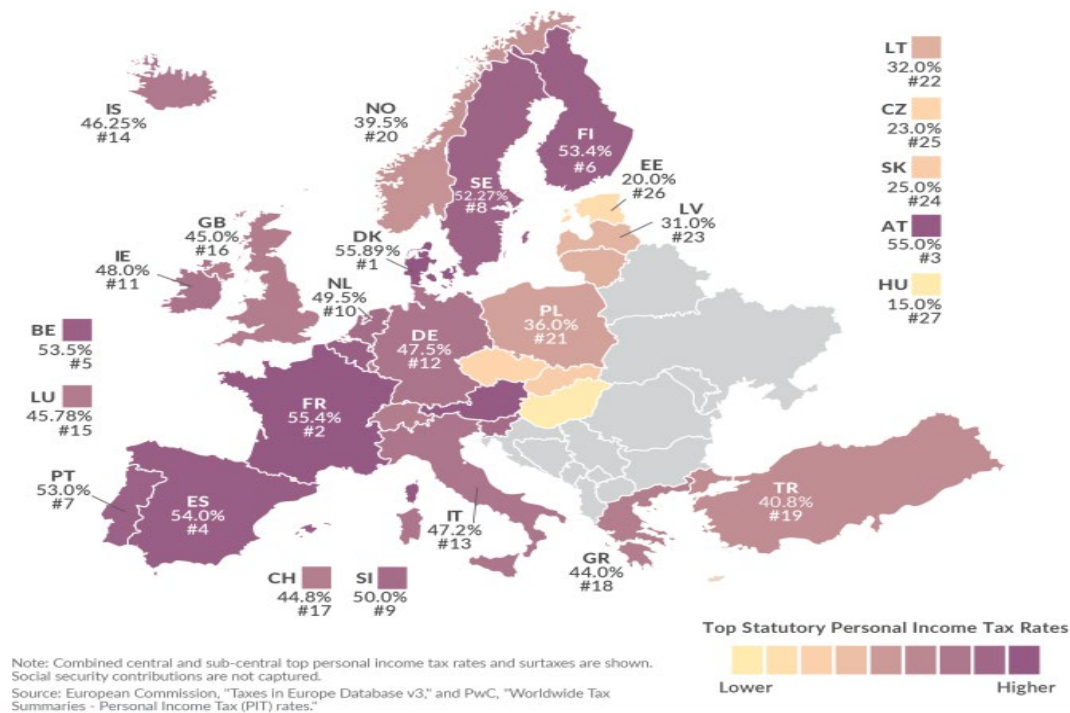
Ο ανώτατος νόμιμος συντελεστής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων ισχύει για το μερίδιο του εισοδήματος που εμπίπτει στο υψηλότερο φορολογικό κλιμάκιο. Παραδείγματος χάριν, για μια χώρα με πέντε φορολογικές κατηγορίες όταν ο μέγιστος συντελεστής φόρου εισοδήματος είναι 50% με ένα όριο ενός εκατομμυρίου ευρώ, τότε για κάθε ευρώ εισοδήματος που ξεπερνάει το ένα εκατομμύριο ευρώ θα φορολογείται με πενήντα τοις εκατό (Enache, 2023).

Εικόνα 4. 1

Υψηλότεροι φορολογικοί συντελεστές εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ευρώπη

Top Personal Income Tax Rates in Europe

Top Statutory Personal Income Tax Rates in European OECD Countries, 2022

TAX FOUNDATION

@TaxFoundation

Πηγή: <https://taxfoundation.org/top-personal-income-tax-rates-europe-2022/>

Η Δανία με (55,9 τοις εκατό), η Γαλλία με (55,4 τοις εκατό) και η Αυστρία με (55 τοις εκατό) είχαν τους υψηλότερους νόμιμους φορολογικούς συντελεστές στην Ευρώπη μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ το 2022. Η Ουγγαρία με (15 τοις εκατό), η Εσθονία με (20 τοις εκατό) η Τσεχία και η Δημοκρατία με (23 τοις εκατό) είχε τα χαμηλότερα κορυφαία (νόμιμα ανώτατα) ποσοστά προσωπικού εισοδήματος στην Ευρώπη.

Πίνακας 4. 1

Υψηλότεροι συντελεστές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ευρώπη

Ευρωπαϊκή χώρα του ΟΟΣΑ	Υψηλότερος νόμιμος συντελεστής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων
Αυστρία (AT)	55.0%
Βέλγιο (BE)	53.5%
Τσεχική Δημοκρατία (CZ)	23.0%
Δανία (DK)	55.9%
Εσθονία (EE)	20.0%
Φινλανδία (FI)	53.4%
Γαλλία (Γαλλία)	55.4%
Γερμανία (DE)	47.5%
Ελλάδα (GR)	44.0%
Ουγγαρία (HU)	15.0%
Ισλανδία (IS)	46.3%
Ιρλανδία (IE)	48.0%
Ιταλία (IT)	47.2%
Λετονία (LV)	31.0%
Λιθουανία (LT)	32.0%
Λουξεμβούργο (LU)	45.8%
Ολλανδία (NL)	49.5%
Νορβηγία (NO)	39.5%
Πολωνία (PL)	36.0%

Ευρωπαϊκή χώρα του ΟΟΣΑ	Υψηλότερος νόμιμος συντελεστής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων
Πορτογαλία (PT)	53.0%
Σλοβακία (SK)	25.0%
Σλοβενία (SI)	50.0%
Ισπανία (ES), Βαλένθια	54.0%
Σουηδία (NA)	52.3%
Ελβετία (CH)	44.8%
Τουρκία (TR)	40.8%
Ηνωμένο Βασίλειο (GB)	45.0%
Πηγή: PwC, “Worldwide Tax Summaries,” accessed Feb. 15, 2023, taxsummaries.pwc.com.	

4.2 Γερμανία

Η φορολόγηση του εισοδήματος είναι μια σταδιακή διαδικασία. Με άλλα λόγια, με κάθε αύξηση στο εισόδημα, αυξάνεται και ο φόρος. Το 2022, ο φορολογικός συντελεστής για ένα φυσικό πρόσωπο στη Γερμανία είναι 14% - 45%. Οι άγαμοι πληρώνουν για εισόδημα άνω των 270.501 ευρώ φόρο εισοδήματος 45% πριν από φόρο αλληλεγγύης 5,5% και φόρο εκκλησίας 8%-9% που επιβάλλεται στο φόρο εισοδήματος (Buhlmann et al, 2022:1-2).

Εκτός από τους τακτικούς φόρους, επιβάλλονται και εμπορικοί φόροι στα εισοδήματα των επιχειρήσεων. Ο τυπικός γερμανικός συντελεστής εταιρικού φόρου το 2022 είναι 15%. Υφίσταται χαμηλότερο ποσοστό σε ένα μέρος των εσόδων μιας εταιρείας. Είναι ένας πρόσθετος φόρος προκειμένου να βοηθήσει στην ένωση των δύο Γερμανών. Αυτός είναι ένα είδος φόρου αλληλεγγύης που είναι 5,5% του κανονικού συντελεστή που πληρώνεται. Ο νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες επιβάλλεται σε πρόσωπα και επιχειρήσεις. Ο δημοτικός εμπορικός φόρος είναι επίσης 7%-17%. Για τη χρονιά 2022, ο πραγματικός συντελεστής εταιρικού φόρου για φόρο συναλλαγών και φόρο αλληλεγγύης θα είναι περίπου 30%-33%. Οι άγαμοι φορολογούμενοι που κερδίζουν λιγότερα από 62.127 ευρώ ετησίως, 124.255 ευρώ για ζευγάρια, απαλλάσσονται από τον φόρο αλληλεγγύης (Gründler et al, 2022:17-19).

4.2.1 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ένα φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε φόρο για το εισόδημά του ως μισθωτός και για το εισόδημα ως ελεύθερος επαγγελματίας. Ούτως ώστε να θεωρηθεί ένα άτομο Γερμανός πολίτης, θα είναι σημαντικό να πληροί ένα κριτήριο είτε για διαμονή με επίκεντρο τη Γερμανία είτε για συνεχή παραμονή 6 μηνών στη Γερμανία. Μια εταιρική σχέση δεν θεωρείται ξεχωριστός φορέας για φορολογικούς λόγους.

Ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά αμέσως σε μηνιαία βάση τον πληρωτέο φόρο, τον φόρο εισοδήματος και την κοινωνική ασφάλιση από το εισόδημα που αποκτά ως μισθός. Ένας ελεύθερος επαγγελματίας είναι σημαντικό να προπληρώσει φόρο εισοδήματος που θα συμψηφιστεί με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης. Η προκαταβολή θα οριστεί σύμφωνα με την αποπληρωμή του προηγούμενου έτους. Για νέες επιχειρήσεις, η εκτιμώμενη προκαταβολή βασίζεται στην εκτίμηση της επιχείρησης. Η προκαταβολή γίνεται κάθε τρίμηνο. Ορισμένες πληρωμές, όπως περιγράφονται παρακάτω, εκπίπτουν από τον φόρο (Gründler et al., 2022;19-20).

Πίνακας 4. 2

Συντελεστές φόρου εισοδήματος, 2022

Φόρος%	Φορολογική βάση (EUR)
0	Έως και 9,408
14%	9,409-57,051
42%	57,052-270,500
45%	270,501 και άνω

Πηγή: World Wide Tax, 2023

Σημείωση: Οι συντελεστές αφορούν όλα τα φυσικά πρόσωπα και τα εισοδήματα από επιχειρήσεις και είναι προ του φόρου αλληλεγγύης. Τα μέλη της εκκλησίας πληρώνουν εκκλησιαστικό φόρο 8%-9%..

Ο βασικός ομοσπονδιακός συντελεστής εταιρικού φόρου της Γερμανίας το 2022 ήταν 15%. Στο φόρο προστίθεται ένας «φόρος επιχειρήσεων», που κυμαίνεται από 14%-17%, ο οποίος καταβάλλεται στον δήμο. Μια πολυεθνική εταιρεία πρέπει να καταβάλει εταιρικούς φόρους ανάλογα με το κράτος που βρίσκεται ο κάθε υπάλληλος

της. Το ποσό που καταβάλλεται για σκοπούς «εταιρικού φόρου» είναι δυνατόν να υπολογιστεί με βάση το ποσό του «εταιρικού φόρου» που θα καταβληθεί. Οι φόροι επιχειρήσεων είναι μια επιτρεπόμενη δαπάνη για τον υπολογισμό του ποσού των εταιρικών φόρων που καταβλήθηκαν (Buhlmann et al., 2022:3-4).

Ο κανονικός φορολογικός συντελεστής μιας εταιρείας είναι 15%. Όταν μια εταιρεία αποκτάται στη Γερμανία για φορολογικούς σκοπούς τότε απαλλάσσεται από τον φόρο έως και το 95% της υπεραξίας που δημιουργείται από την πώληση των μετοχών είτε η πώληση γίνει ξένη θυγατρική εταιρεία είτε σε Γερμανική. Το φορολογικό έτος στην Γερμανία λήγει στις 31 Δεκεμβρίου. Οι προκαταβολές για φόρο εισοδήματος καταβάλλονται αναφορικά με τα ακόλουθα:

Για φυσικά πρόσωπα:

- Φυσικό πρόσωπο του οποίου το εισόδημα είναι μισθολογικό δεν χρειάζεται να υποβάλλει ετήσια δήλωση. Οι φόροι μεταφέρονται μηνιαία, από τον εργοδότη, στην αρμόδια κάθε φορά εφορία.
- Φυσικό πρόσωπο που είναι ελεύθερος επαγγελματίας έχει την υποχρέωση να καταβάλει προκαταβολή κάθε τρίμηνο.
- Φυσικό πρόσωπο που είναι ελεύθερος επαγγελματίας υποχρεούται να υποβάλει δήλωση μέχρι το τέλος Μαΐου.

Για ανώνυμες εταιρείες:

- Υποχρεωτική υποβολή των οικονομικών καταστάσεων έως την 31η Μαΐου μετά το φορολογικό έτος.
- Εντός ενός έτους, η εταιρεία είναι σημαντικό να προβεί σε 4 τριμηνιαίες προκαταβολές στις 10 Μαρτίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου. Ο φορολογούμενος είναι σημαντικό να πληρώσει το υπόλοιπο εντός 30 ημερών από την παραλαβή της δήλωσης φόρου εισοδήματος.
- Για καθυστερήσεις καταβολής του φορολογικού υπολοίπου επιβάλλεται πρόστιμο 1% μηνιαίως.
- Φόρος εργαζομένων: Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να παρακρατεί φόρους στην πηγή, ενώ καταβάλει και πρόσθετες παροχές κοινωνικής ασφάλισης για κάθε εργαζόμενο.
- Κοινωνική ασφάλιση: Εργοδότης και εργαζόμενος καταβάλλουν ίσες εισφορές. Η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει τις συντάξεις, την ανεργία και την ασφάλιση υγείας. (Buhlmann et al., 2022:4).

- Άλλη παρακράτηση: Η παρακράτηση ισχύει για τις ακόλουθες πληρωμές σε ξένες επιχειρήσεις ως εξής:
Μερίσματα - 26,375% (συμπεριλαμβανομένου του φόρου αλληλεγγύης).
Δικαιώματα - 15,825% (συμπεριλαμβανομένου του φόρου αλληλεγγύης).
Τόκοι - 0%/26,375% (συμπεριλαμβανομένου του φόρου αλληλεγγύης)¹¹.

Σημείωση: Η παρακράτηση στην πηγή για τους κατοίκους εξωτερικού υπόκειται στη συνθήκη για την πρόληψη της διπλής φορολογίας.

4.2.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας

Η δομή του φορολογικού συστήματος κάθε χώρας καθορίζει την οικονομική της απόδοση. Ένας καλά δομημένος φορολογικός κώδικας είναι εύκολο να συμμορφωθεί από τους φορολογούμενους και είναι δυνατόν να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη, ενώ συγκεντρώνει επαρκή έσοδα για τις προτεραιότητες μιας κυβέρνησης. Αντιθέτως, τα κακώς δομημένα φορολογικά συστήματα θα μπορούσαν να είναι δαπανηρά, να στρεβλώνουν τη λήψη οικονομικών αποφάσεων και να βλάπτουν τις εγχώριες οικονομίες.

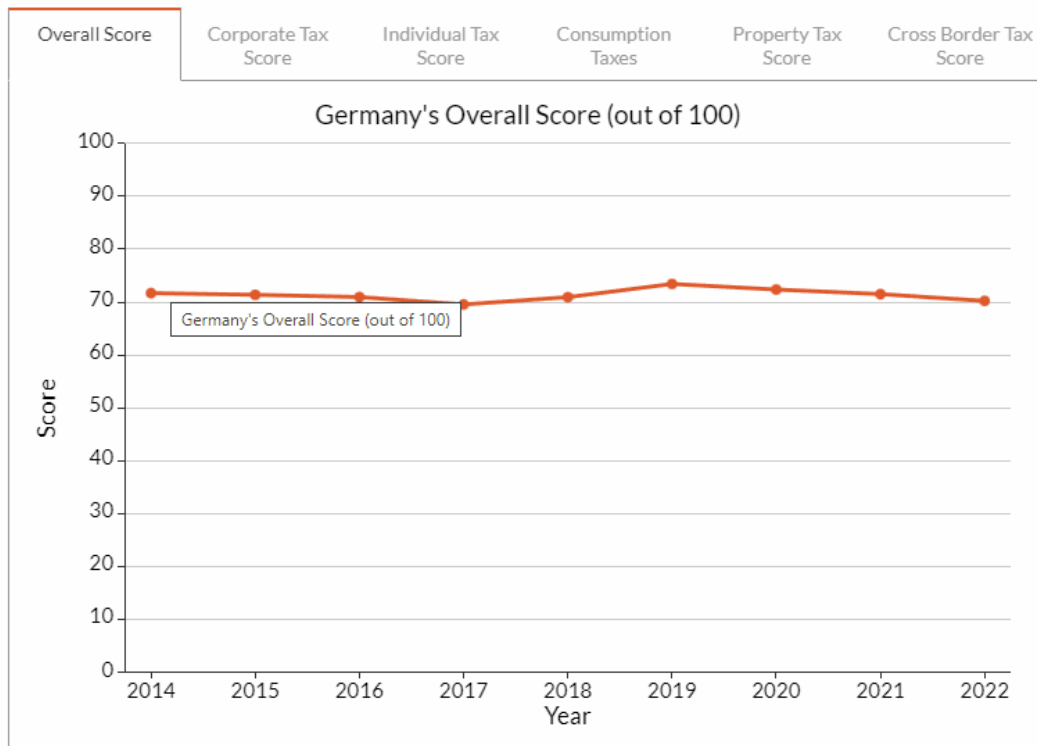
Αρκετές είναι οι χώρες που το έχουν αναγνωρίσει και μεταρρυθμίζουν τα φορολογικά τους συστήματα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική μείωση των οριακών φορολογικών συντελεστών, για το εταιρικό και το ατομικό εισόδημα σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Ένα σημαντικό ποσό εσόδων των κρατών του ΟΟΣΑ προέρχονται από φόρους ευρείας βάσης, όπως για παράδειγμα οι φόροι μισθοδοσίας και οι φόροι προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

Το Γερμανικό φορολογικό σύστημα βρίσκεται στην 15η θέση στον ΟΟΣΑ. Στο κάτωθι διάγραμμα παρουσιάζεται η συνολική κατάταξη του Γερμανικού φορολογικού συστήματος, το οποίο εξετάζεται σε περισσότερες από 40 μεταβλητές σε πέντε κατηγορίες: εταιρικοί φόροι, φόροι φυσικών προσώπων, φόροι κατανάλωσης, φόροι ιδιοκτησίας και διεθνείς φορολογικοί κανόνες.

---

¹¹ www.europa.eu

The German Tax System Ranks 15th in the OECD

Διάγραμμα 4. 1

Παγκόσμια κατάταξη Γερμανικού φορολογικού συστήματος σύμφωνα με το Διεθνή Δείκτη Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας του ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany>

Δυνάμεις

- Συντελεστής ΦΠΑ 19% πολύ κοντά στον μέσο όρο του ΟΟΣΑ.
- Εκτεταμένο δίκτυο φορολογικών συνθηκών που περιλαμβάνει 96 χώρες.

Αδυναμίες

- Η Γερμανία κατέχει τον έκτο υψηλότερο φορολογικό συντελεστή εταιρικού εισοδήματος σε σχέση με τον ΟΟΣΑ, με 29,9%.
- Οι επιχειρήσεις επιβαρύνονται φορολογικά με επιπλέον φόρο 5,5%.
- Οι επιχειρήσεις περιορίζονται στο ποσό των καθαρών λειτουργικών ζημιών που είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσουν για τον συμψηφισμό εσόδων σε μελλοντικές ή προηγούμενες φορολογικές δηλώσεις.

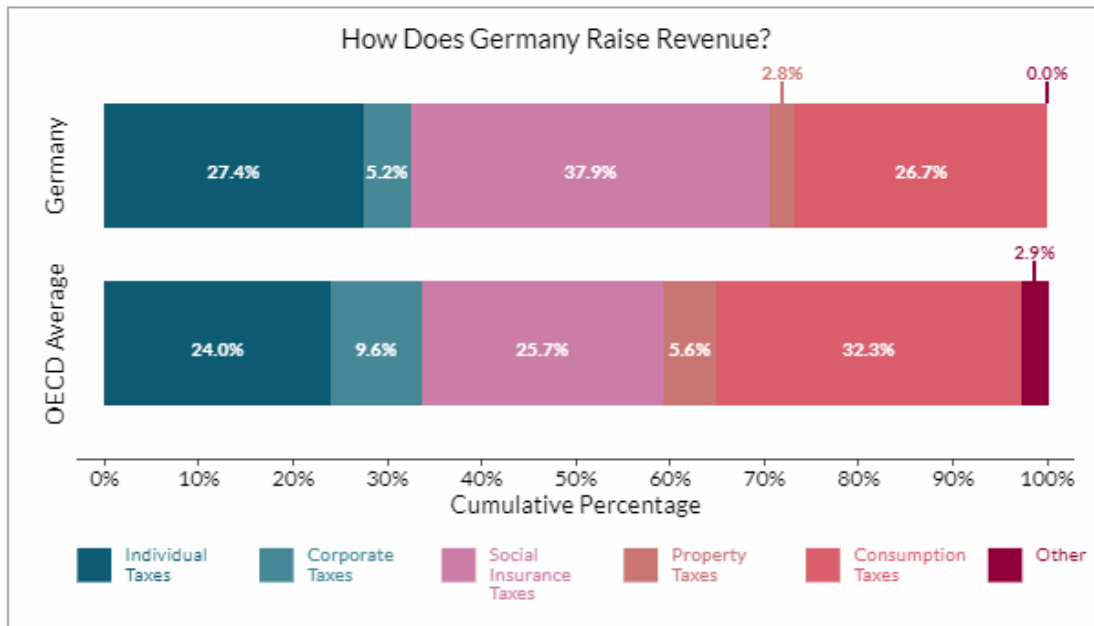
4.2.3 Πηγές εσόδων στη Γερμανία

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, οι πολιτείες αλλά και οι δήμοι μπορούν να επιβάλλουν φόρους στη Γερμανία. Αυτοί μπορεί να είναι είτε άμεσοι είτε έμμεσοι. Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι ο φόρος εισοδήματος και ο ΦΠΑ.

Οι βασικές αρχές του φορολογικού δικαίου της Γερμανίας αλλά και η νομική βάση της φορολογίας της καθιερώνονται από το γερμανικό Σύνταγμα. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση μαζί με τα πολιτείες μπορούν να αποφασίσουν για το μεγαλύτερο κομμάτι της φορολογίας. Το μεγαλύτερο μέρος της φορολογίας αποφασίζεται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και τις πολιτείες μαζί. Κάποιοι φόροι κατανέμονται αποκλειστικά σε ομοσπονδιακό επίπεδο π.χ. τελωνεία, άλλοι κατανέμονται στις πολιτείες π.χ. ειδικοί φόροι κατανάλωσης, ενώ οι περιφέρειες και οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να βάλουν και αυτοί τους δικούς τους φορολογικούς νόμους. Παρόλη αυτή την κατανομή της δικαιοδοσίας του φορολογικού δικαίου, οι φόροι στην πλειοψηφία τους (95%) επιβάλλονται σε ομοσπονδιακό επίπεδο.

Η κυβέρνηση εισπράττει τα φορολογικά της έσοδα από τους κατοίκους με τη μορφή ατομικού φόρου εισοδήματος, φόρων επί των πωλήσεων ακινήτων και υπεραξιών. Εκπτώσεις και επιδόματα τέκνων μπορούν να μειώσουν το ποσό της ομοσπονδιακής φορολογικής υποχρέωσης. Κάποια είδη εισοδήματος φορολογούνται στη Γερμανία ακόμα και αν οι κάτοικοι δεν κατοικούν εκεί. Δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις φορολογούνται στη Γερμανία, εξαιρούνται, όμως κάποια φιλανθρωπικά και θρησκευτικά Ιδρύματα. Προϊόντα και υπηρεσίες που παράγονται στη Γερμανία υπόκεινται σε φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) αναφορικά με τους κανόνες της ΕΕ, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Άλλα είδη φορολογικών εσόδων μπορεί να είναι μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας, φόροι κληρονομιάς και δωρεών, κεφαλαιουχικά κέρδη, φόροι αεροπορικών μεταφορών και αυτοκινήτων (Tax Foundation, 2023).

Διάγραμμα 4. 2

Πηγές εσόδων στη Γερμανία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany>

Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι η Γερμανία βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ στην εισπραξη φόρων από φυσικά πρόσωπα και στην κοινωνική ασφάλιση, ενώ αντίθετα σε φορολογία επιχειρήσεων, ακίνητης περιουσίας και κατανάλωσης βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο. Σε αυτό συμβάλει όπως θα δούμε και ο χαμηλός φορολογικός συντελεστής στα κέρδη των επιχειρήσεων.

4.2.4 Φορολογία επιχειρήσεων στη Γερμανία

Η Γερμανία φορολογεί τους επιχειρηματίες της για το εισόδημά τους. Βέβαια, εισοδήματα που αποδίδονται σε ξένες χώρες μόνιμης εγκατάστασης (PE) απαλλάσσονται λόγω των συμβάσεων διπλής φορολογίας (DTT). Στην περίπτωση μη κατοίκου με εισόδημα PE ή περιουσιακά στοιχεία, φορολογείται μόνο το εισόδημα γερμανικής προέλευσης. Ενώ για όσους κερδίζουν δικαιώματα και μερίσματα η φορολόγηση γίνεται με παρακράτηση. Οι τόκοι που καταβάλλονται στο εξωτερικό συνήθως απαλλάσσονται από γερμανικούς φόρους.

Ο εταιρικός φόρος υπολογίζεται με ενιαίο συντελεστή 15% ενώ στη συνέχεια προσανξάνεται κατά 5,5% με επιβάρυνση αλληλεγγύης με αποτέλεσμα έναν φορολογικό συντελεστή 15,825%.

Ο συντελεστής εμπορικού φόρου συνδυάζει έναν ενιαίο φορολογικό συντελεστή 3,5% ο οποίος είναι ο βασικός, με έναν δημοτικό φορολογικό συντελεστή, ανάλογα κάθε φορά με το πού βρίσκονται τα PE της επιχείρησης. Ο φόρος εμπορίου που μπορούν να επιβάλλουν οι δήμοι με 80.000 κατοίκους και άνω, επί του παρόντος, κυμαίνεται μεταξύ 8,75% και 20,3% .

Η βάση για αυτόν τον φόρο είναι το προσαρμοσμένο κέρδος για σκοπούς εταιρικού φόρου: ειδικότερα, το 25% όλων των δαπανών χρηματοδότησης άνω των 200.000 ευρώ (EUR), συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων δαπανών χρηματοδότησης σε χρηματοδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, ενοικίασης και δικαιωμάτων, προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα. Εάν η βάση για τους δύο φόρους είναι πανομοιότυπη (απίθανο στην πράξη), η συνολική επιβάρυνση για τα εταιρικά κέρδη που αποκτήθηκαν στο Μόναχο θα ήταν περίπου 33%, στη Φρανκφούρτη, η επιβάρυνση θα ήταν 32%., και στο Βερολίνο, θα ήταν 30%. Η νέα συνεισφορά της ΕΕ για την ενεργειακή κρίση θα εφαρμοστεί σε επιχειρήσεις και εγκαταστάσεις της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του άνθρακα και των διυλιστηρίων, οι οποίες, στις σχετικές φορολογικές περιόδους 2022 και 2023, παράγουν τουλάχιστον το 75% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους μέσω των επιχειρήσεων με δραστηριότητες στους τομείς της εξόρυξης, της διύλισης πετρελαίου ή της κατασκευής προϊόντων φούρνων οπτάνθρακα. Ο φορολογικός συντελεστής 33% θα εφαρμοστεί στη βάση προσδιορισμού, ο οποίος υπολογίζεται ως η θετική διαφορά μεταξύ του φορολογητέου εισοδήματος για τη σχετική φορολογική περίοδο.

4.2.5 Ατομική φορολογία στη Γερμανία

Όλοι οι κάτοικοι φορολογούνται για τα εισοδήματά τους. Τα άτομα που δεν είναι κάτοικοι Γερμανίας φορολογούνται για εισοδήματα από επενδύσεις και απασχόληση (συνήθως με παρακράτηση) μόνο στο γερμανικό εισόδημα.

Το καθαρό εισόδημα αφορά όλα τα ακαθάριστα κέρδη που εισπράττονται κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους από τα οποία έχουν αφαιρεθεί τα έξοδα που σχετίζονται με τα έσοδα της ίδιας περιόδου για καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες. Οι ζημίες από μία από τις επτά κατηγορίες βασικού εισοδήματος (εκτός από επενδύσεις κεφαλαίου) είναι δυνατόν να αντισταθμιστούν πλήρως με θετικά εισοδήματα από άλλη κατηγορία εισοδήματος (ενδέχεται να ισχύουν εξαιρέσεις για τα «λοιπά εισοδήματα»). Το φορολογητέο εισόδημα είναι αυτό που προκύπτει μετά από τις κρατήσεις του

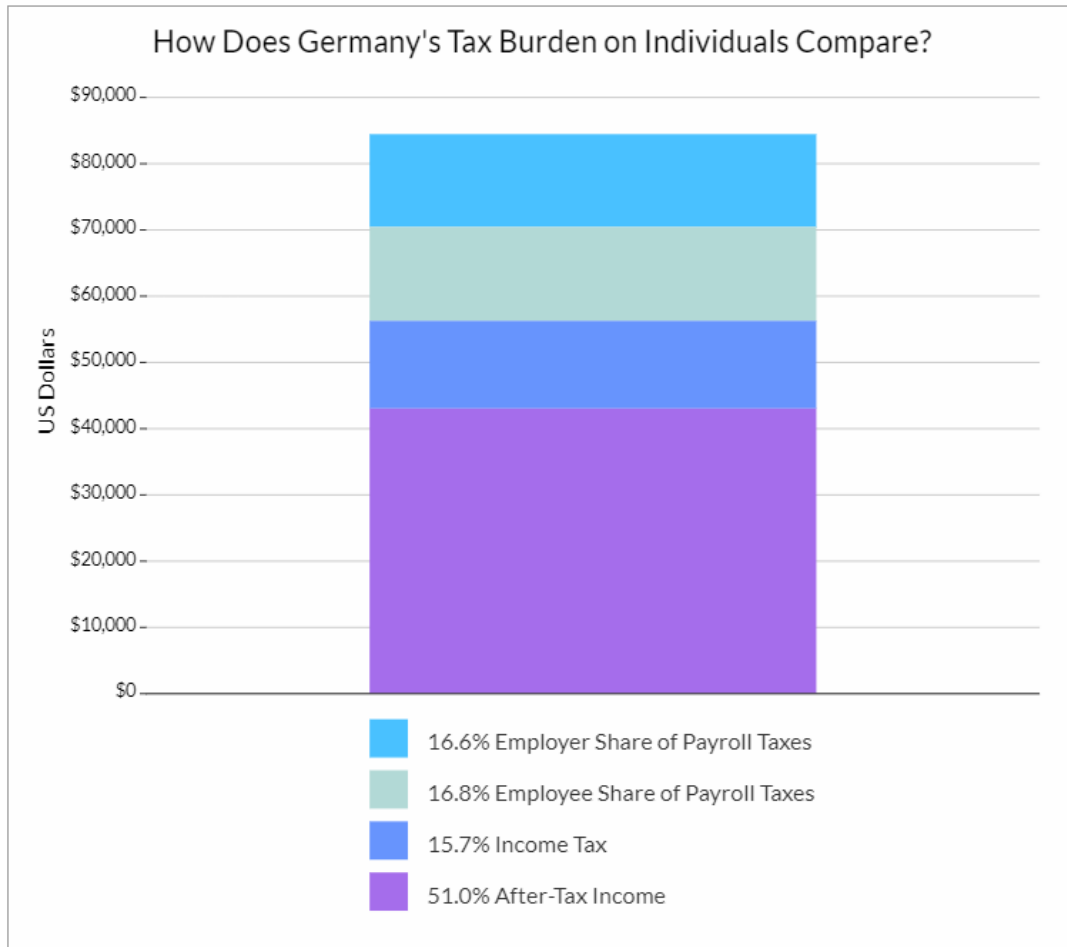
συνολικού εισοδήματος το οποίο θα μπορούσε να υποστεί περεταίρω μείωση με εφάπαξ κρατήσεις.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει επιβάλλει προσαύξηση (φόρος αλληλεγγύης 5,5%) σε όλους τους φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων, με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και τη βελτίωση των υποδομών ορισμένων περιοχών όπου απαιτείται

Από την 1η Ιανουαρίου 2021, υπήρξε σημαντική μείωση του προσαυξημένου φόρου αλληλεγγύης. Γενικά, δεν επιβάλλεται πλέον προσαύξηση αλληλεγγύης για άτομα που υποβάλλουν χωριστή αίτηση και έχουν φορολογική επιβάρυνση όχι μεγαλύτερη από 17.543 ευρώ (περίπου ισοδύναμο με φορολογητέο εισόδημα 65.500 ευρώ) καθώς και για έγγαμους που υποβάλλουν από κοινού φορολογική επιβάρυνση η οποία βέβαια δεν υπερβαίνει τα 35.086 ευρώ (που ισοδυναμεί περίπου με φορολογητέο εισόδημα 131.000 ευρώ). Σε περίπτωση που γίνει υπέρβαση των προαναφερθέντων ορίων, χρησιμοποιείται μια ολισθαίνουσα κλίμακα, έτσι ώστε η κορυφαία προσαύξηση αλληλεγγύης 5,5% θα ισχύει τελικά μόνο για άτομα που υποβάλλουν χωριστή αίτηση και έχουν φορολογητέο εισόδημα περίπου 101.400 ευρώ ή έγγαμους από κοινού και έχουν φορολογητέο εισόδημα περίπου 202.800 ευρώ. Το πλήρες ποσοστό της προσαύξησης αλληλεγγύης εφαρμόζεται στο εισόδημα από επενδύσεις κεφαλαίου που υπόκεινται σε εφάπαξ φορολογία και στο εισόδημα από εργασία που φορολογείται με εφάπαξ συντελεστές. Τα στοιχεία προσαρμόζονται σε τακτική βάση.

Τα μέλη των επίσημα αναγνωρισμένων εκκλησιών πληρώνουν εκκλησιαστικό φόρο ως επιβάρυνση του φόρου εισοδήματός τους. Ανάλογα με την ομοσπονδιακή πολιτεία που κατοικεί ο καθένας τα ποσοστά κυμαίνονται μεταξύ 8% και 9%. (Tax Foundation, 2023).

Ο φόρος εισοδήματος από εμπορικές συναλλαγές επιβάλλεται στο εισόδημα από επιχειρήσεις, ενώ για φυσικά πρόσωπα και συνεταιρισμούς είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη αφορολόγητο ποσό 24.500 ευρώ (δηλαδή όχι για εταιρείες). Ο αρμόδιος κάθε φορά δήμος προσδιορίζει τον τελικό φόρο. Ο συντελεστής που καθορίζεται από τον δήμο είναι για τις μεγαλύτερες πόλεις μεταξύ περίπου 250% και 580% του βασικού ποσού, που είναι το 3,5% του επιχειρηματικού εισοδήματος.

Διάγραμμα 4. 3

Φορολογική επιβάρυνση φυσικών προσώπων στη Γερμανία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Σύμφωνα με το άνωθεν διάγραμμα βλέπουμε πως κατανέμεται η φορολογική επιβάρυνση των ιδιωτών στη Γερμανία. Ποσοστό περίπου 49% του συνολικού εισοδήματος καταλήγει σε φόρους και κρατήσεις και το 51% είναι το διαθέσιμο εισόδημα μετά από φόρους.

4.2.6 Φόροι κατανάλωσης στη Γερμανία

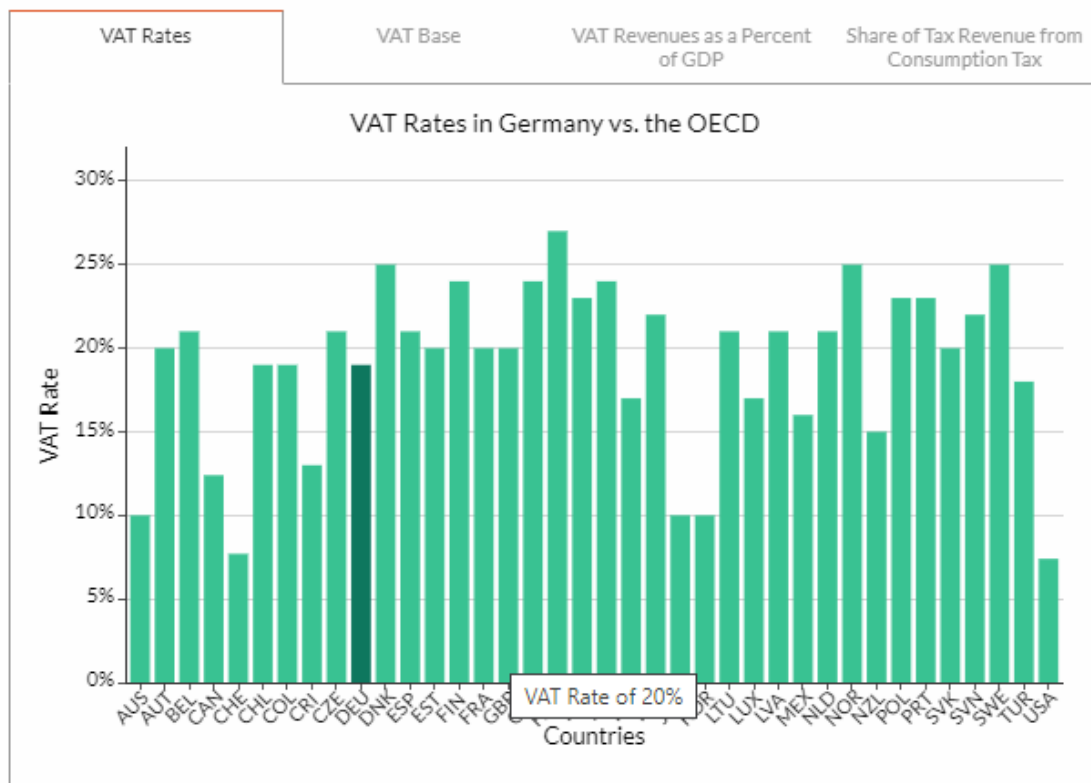
Κατά τη διάρκεια της ύφεσης οι κεντρικές τράπεζες μείωσαν δραματικά τα επιτόκια με στόχο την αύξηση της συνολικής ζήτησης. Στον ΟΟΣΑ και στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου, ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ο πιο διαδεδομένος φόρος κατανάλωσης.

Όταν τα ονομαστικά επιτόκια είναι κοντά στο μηδενικό κατώτερο όριο, είναι δυνατόν να χρειαστούν μη συμβατικά μέσα από τις νομισματικές ή δημοσιονομικές αρχές για την εκκίνηση της οικονομίας. Η μείωση διάφορων φόρων κατανάλωσης δίνει αυτή τη δυνατότητα. Μεταβολές στον φόρο κατανάλωσης είναι εύκολα και γρήγορα εφαρμόσιμες και σε αντίθεση με την αύξηση των πληρωμών μέσω μεταφοράς, η οποία είναι θα μπορούσε να εξοικονομηθεί, αποτελεί άμεσο κίνητρο για μεγαλύτερες δαπάνες.

Οι ερευνητές εκτιμούν ότι οι δαπάνες διαρκών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 21 δισεκατομμύρια ευρώ και ότι οι συνολικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 34 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ποσοστό δαπανών έφτασε στο αποκορύφωμά του ακριβώς πριν από τη λήξη της φορολογικής περικοπής. Παρά τις αυξημένες δαπάνες, η γερμανική κυβέρνηση έχασε ακόμη περίπου 7 δισ. ευρώ σε έσοδα.

Η πρόσθετη δαπάνη για διαρκή αγαθά δεν προήλθε ιδιαίτερα από νοικοκυριά που είχαν μακροχρόνιους ορίζοντες προγραμματισμού για αποταμίευση και κατανάλωση. Αντίθετα, οι κυνηγοί ευκαιριών - καταναλωτές που δήλωσαν ότι ψώνιζαν γύρω ή ήταν ιδιαίτερα ευαίσθητοι στις τιμές, και νεότερα νοικοκυριά με σχετικά αδύναμη οικονομική κατάσταση - ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος της ώθησης.

Share of Revenue from Consumption Taxes

Standard VAT Rate

26.7%

19%

Διάγραμμα 4. 4

Συντελεστής ΦΠΑ στη Γερμανία σε σχέση με τον ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Ο συντελεστής ΦΠΑ στη Γερμανία είναι στο 19% σχετικά χαμηλός συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και υψηλός συγκριτικά με χώρες από την Ασία και την Αμερική. Το 26,7% των συνολικών φορολογικών εσόδων προέρχεται από εισπράξεις ΦΠΑ. Υπάρχουν όμως και προϊόντα πρώτης ανάγκης που επιβαρύνονται με χαμηλότερους συντελεστές ΦΠΑ, όπως και προϊόντα πολυτελείας τα οποία επιβαρύνονται με υψηλότερους συντελεστές και ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Πίνακας 4. 3

Μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ

Μειωμένος συντελεστής	
7%	Τρόφιμα, ύδρευση, εξοπλισμός για άτομα με ειδικές ανάγκες, ιατρικές υπηρεσίες (εάν δεν εξαιρούνται), βιβλία και εφημερίδες, ορισμένες ηλεκτρονικές εκδόσεις και ηλεκτρονικά βιβλία, φυτά, άνθη, ορισμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις, μουσεία, ζωολογικοί κήποι, τσίρκο, φιλανθρωπικό έργο (εάν δεν εξαιρείται), συγγραφικά δικαιώματα, τοπικές δημόσιες μεταφορές επιβατών εντός δήμου ή εάν η απόσταση που διανύθηκε δεν υπερβαίνει τα 50 χλμ., σιδηροδρομικά ταξίδια μεγάλων αποστάσεων, διαμονή σε ξενοδοχείο, κομμένα άνθη και φυτά, παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος ο δημιουργός ή οι διάδοχοι αυτού και εισαγωγή συλλεκτικών ειδών, προϊόντα γυναικείας υγιεινής, σιδηροδρομικά ταξίδια μεγάλων αποστάσεων.

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Όπως παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα είδη πρώτης ανάγκης όπως νερό, τρόφιμα, ιατρικά αλλά και πολιτιστικά και ψυχαγωγικά αγαθά εντάσσονται στο χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ κυρίως για λόγους κοινωνικής πολιτικής.

Πίνακας 4. 4

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ

Τύπος αλκοόλ	Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά λίτρο	Μέσος Φόρος ανά λίτρο στον ΟΟΣΑ
Μπύρα	\$0.02	\$0.14
Οινοπνευματώδη	\$14.64	\$29.51
Αφρώδης Οίνος	\$1.53	\$2.01
Οίνος	\$0.00	\$1.13

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Αρκετά υψηλός ειδικός φόρος κατανάλωσης υπάρχει στα οινοπνευματώδη ποτά, κάτι το οποίο δε θεωρείται είδος πρώτης ανάγκης για την επιβίωση των πολιτών, αλλά είδος πολυτελείας. Από την άλλη αξίζει να αναφερθούμε στην πολύ χαμηλή φορολόγηση σε παραδοσιακά προϊόντα όπως το κρασί, αλλά ιδιαίτερα τη μπύρα η

οποία είναι και το εθνικό παραδοσιακό ποτό της Γερμανίας, ενισχύοντας έτσι την παράδοση και τους τοπικούς και εθνικούς παραγωγούς.

Πίνακας 4. 5

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στον καπνό

Τύπος Καπνού	Ειδικός φόρος κατανάλωσης	Μέσος Φόρος στον ΟΟΣΑ
Πούρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	1.47%	14%
Πούρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$15.73	\$63.13
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	21.7%	25%
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$110.34	\$131.14
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	14.8%	17.3%
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$54.48	\$139.55

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Τα καπνικά προϊόντα επιβαρύνονται με υψηλούς ειδικούς φόρους κατανάλωσης, καθώς εκτός του ότι δεν προωθούν την τοπική παραγωγή, η κατανάλωσή τους επιβαρύνει συνολικά τη δημόσια υγεία.

Πίνακας 4. 6

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στα καύσιμα

Τύπος καυσίμου	Συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής	Μέσος συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής στον ΟΟΣΑ
Ντίζελ αυτοκινήτου	52.3%	46.4%
Οικιακό ελαφρύ αργό πετρέλαιο	25%	32.8%
Αμόλυβδη βενζίνη	61.3%	53.2%

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Τους υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές συναντάμε στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης των καυσίμων, οι οποίοι αποτελούν και μεγάλη πηγή εσόδων του κράτους.

4.2.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γερμανία

Τα ακίνητα στη Γερμανία ταξινομούνται σε δύο ξεχωριστές κατηγορίες. Κάθε κατηγορία ακινήτου αντιστοιχεί σε διαφορετικό συντελεστή φόρου ακίνητης περιουσίας. Ως εκ τούτου, ο φόρος ακίνητης περιουσίας κατηγοριοποιείται ως εξής:

Φόρος ακίνητης περιουσίας «Α»: Ακίνητη περιουσία που χρησιμοποιείται για τη γεωργία και τη δασοκομία

Φόρος ακίνητης περιουσίας «Β»: Οικοδομήσιμο ακίνητο ή ακίνητο με κτίρια.

Ένας φόρος ακίνητης περιουσίας τύπου "Γ" θα εισαχθεί από το 2025 και μετά ως αποτέλεσμα μιας θεμελιώδους μεταρρύθμισης του φόρου ακίνητης περιουσίας. Ο φόρος ακίνητης περιουσίας τύπου «Γ» αφορά μη ανεπτυγμένες περιοχές οι οποίες είναι έτοιμες προς αξιοποίηση και θα επιβληθεί από τους δήμους. Η επιβάρυνση του φόρου ακίνητης περιουσίας υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας την εκτιμώμενη αξία του ακινήτου με τον συντελεστή φόρου ακίνητης περιουσίας και τον δημοτικό πολλαπλασιαστή.

Ο Γερμανικό Κώδικα Αξιολόγησης (Bewertungsgesetz) καθορίζει την εκτιμώμενη αξία των ακινήτων. Συνήθως αναφέρεται σε ιστορικές αξίες ακινήτων οι οποίες είναι σημαντικά χαμηλότερες από την τρέχουσα αγοραία αξία. Ο φορολογικός συντελεστής κυμαίνεται μεταξύ 0,26 τοις εκατό και 1 τοις εκατό ανάλογα με το ομοσπονδιακό κράτος που βρίσκεται το ακίνητο αλλά και τη χρήση αυτού. Παρόμοια με τον δημοτικό

πολλαπλασιαστική που εφαρμόζεται στην περίπτωση του φόρου εμπορίου, ο δημοτικός πολλαπλασιαστικής που εφαρμόζεται στον φόρο ακίνητης περιουσίας ορίζεται από κάθε δήμο. Οι δήμοι καθορίζουν έναν δημοτικό πολλαπλασιαστική τόσο για τον φόρο ακίνητης περιουσίας «Α» όσο και για τον φόρο ακίνητης περιουσίας «Β», με τον συντελεστή για το «Β» να είναι συνήθως υψηλότερος. Η μεταρρύθμιση του φόρου ακίνητης περιουσίας διατηρεί το σύστημα των τριών σταδίων για τον υπολογισμό του συντελεστή φόρου ακίνητης περιουσίας, αλλά προβλέπει νέα εκτίμηση της αξίας των ακινήτων από την 1η Ιανουαρίου 2022. Ο υπολογισμός απλοποιείται επίσης από το 2025 και μετά, διότι κατά ένα μεγάλο βαθμό στηρίζεται σε μέσους όρους και στατιστικά δεδομένα όσον αφορά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας του ακινήτου.

Τα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια μπορούν ελεύθερα να εισάγουν τις δικές τους διατάξεις με στόχο την επιβολή και τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης περιουσίας.

Πίνακας 4. 7

Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γερμανία

Κατηγορία φόρου ακίνητης περιουσίας	Περιγραφή	Έχει αυτός ο φόρος;
Φόρος καθαρής περιουσίας	Οι φόροι επί της καθαρής περιουσίας είναι φόροι επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων ενός ατόμου ή της οικογένειας που επιβάλλονται σε ετήσια βάση	Όχι
Φόρος ακίνητης περιουσίας, κληρονομιάς και δωρεών	Οι φόροι ακίνητης περιουσίας επιβάλλονται στην περιουσία του θανόντος και καταβάλλονται από την ίδια την περιουσία. Οι φόροι κληρονομιάς επιβάλλονται μόνο στην αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και καταβάλλονται από τους κληρονόμους. Οι φόροι δωρεών επιβάλλονται όταν η ιδιοκτησία μεταβιβάζεται από άτομο εν ζωή.	Φόρος κληρονομιάς και δωρεών
Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας	Οι φόροι μεταβίβασης περιουσίας αφορούν τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (ακίνητα, έγγιες βελτιώσεις, μηχανήματα) από ένα άτομο ή επιχείρηση σε ένα άλλο.	Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας
Φόρος εταιρικής περιουσίας	Παρόμοια με τον φόρο καθαρής περιουσίας, οι φόροι περιουσιακών στοιχείων επιβάλλονται στον πλούτο ή τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης. Οι περισσότερες χώρες με φόρους εταιρικών περιουσιακών στοιχείων	Όχι

	επιβάλλουν αυτούς τους φόρους αποκλειστικά σε τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία	
Φόροι εισφοράς	Οι φόροι εισφοράς είναι φόροι επί της έκδοσης μετοχών, που συνήθως επιβάλλονται με πολύ χαμηλούς συντελεστές ή ως μικρή, σταθερή αμοιβή	Όχι
Φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών	Ο φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών είναι μια εισφορά επί της πώλησης ή αγοράς ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	Όχι

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/germany#corporate>

Αρκετά μικρό ποσοστό των συνολικών φορολογικών εσόδων στη Γερμανία προέρχεται από τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, μόλις 2,8%.

4.2.8 Διεθνείς Φόροι στη Γερμανία

Το γερμανικό φορολογικό σύστημα θεωρείται γενικά αρκετά περίπλοκο. Φόροι μπορούν να επιβληθούν από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, τις πολιτείες αλλά και τους δήμους. Οι επιχειρήσεις που εδρεύουν ή ο πραγματικός τόπος διεύθυνσής τους είναι στη Γερμανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος επιχειρήσεων (CIT) και τα άτομα που έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στη Γερμανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος (IT), και στις δυο περιπτώσεις φορολογούνται τα εισοδήματα. Οι μη κάτοικοι φορολογούνται μόνο για εισόδημα γερμανικής προέλευσης (περιορισμένη φορολογική υποχρέωση).

Ο νόμιμος συντελεστής ΦΠΑ είναι 15%, συν την προσαύξηση αλληλεγγύης 5,5% επί αυτού, έχουμε σαν αποτέλεσμα ένα συνολικό ποσοστό ΦΠΑ 15,825%. Επιπλέον, στις επιχειρήσεις επιβάλλεται φόρος εμπορίου (TT) από τους δήμους με συντελεστή ο οποίος εξαρτάται από έναν τοπικό πολλαπλασιαστή. Συνήθως αυτός κυμαίνεται μεταξύ 7% και 17%. Σαν αποτέλεσμα αυτού ο συνδυασμένος συντελεστής CIT και TT κυμαίνεται από περίπου 23% έως περίπου 33%, ανάλογα με την περιοχή που διατηρεί η εταιρεία τη μόνιμη εγκατάστασή της.

Το ποσοστό πληροφορικής για τα άτομα είναι προοδευτικό με βάση το ετήσιο εισόδημα. Τα πρώτα 10.347 ευρώ εισοδήματος ενός φορολογούμενου είναι αφορολόγητα. Στη συνέχεια, το ποσοστό πληροφορικής ξεκινά από 14%, συν προσαύξηση αλληλεγγύης 5,5% επί αυτού, με αποτέλεσμα συνολικό ποσοστό πληροφορικής 14,77%. Αυξάνεται σταδιακά στο 42% συν προσαύξηση αλληλεγγύης 5,5% επ' αυτού, με αποτέλεσμα μέγιστο συνολικό ποσοστό 44,31% για ετήσιο εισόδημα άνω των 58.597 €. Για ετήσιο εισόδημα άνω των 277.826 ευρώ, ο

συντελεστής φόρου εισοδήματος είναι 45% πλέον επιβάρυνσης αλληλεγγύης 5,5% επ' αυτού, με αποτέλεσμα συνολικό συντελεστή 47,475%. Όλοι οι ισχύοντες συντελεστές αφορούν το φορολογικό έτος 2022. Τα εμπορικά έσοδα που αποκτώνται απευθείας ή μέσω εμπορικών συνεργασιών από ιδιώτες υπόκεινται επίσης σε ΤΤ όπως περιγράφεται για τις εταιρείες. Βέβαια, τα φυσικά πρόσωπα είναι δυνατόν να πιστώσουν το ΤΤ έναντι της υποχρέωσης φόρου εισοδήματός τους έως και με συντελεστή ΤΤ 14%.

Τα μερίσματα που διανέμονται από εταιρεία με έδρα τη Γερμανία υπόκεινται γενικά σε παρακράτηση φόρου 25% (WHT), συν ένα πρόσθετο τέλος αλληλεγγύης 5,5% επί αυτού, με αποτέλεσμα συνολικό συντελεστή 26,375%. Ανάλογα με τις περιστάσεις, οι κάτοικοι Γερμανίας που λαμβάνουν μερίσματα είτε πληρώνουν WHT ως εφάπαξ φόρο, έτσι ώστε το εισόδημα από μερίσματα να μην αποτελεί μέρος της φορολογικής βάσης εισοδήματός τους, είτε ως προπληρωμή για την υποχρέωση πληροφορικής ή χρηματοποστολής, που σημαίνει ότι είναι δυνατόν να πιστώσουν το WHT έναντι της ατομικής ή εταιρικής φορολογικής υποχρέωσης τους. Για μη κατοίκους που λαμβάνουν μερίσματα, το WHT είναι γενικά ένας εφάπαξ φόρος, ο οποίος είναι δυνατόν να μειωθεί ή να επιστραφεί μόνο αναφορικά με τις ισχύουσες συνθήκες διπλής φορολογίας ή τις οδηγίες της ΕΕ, σε κάθε περίπτωση με την επιφύλαξη των γερμανικών αντισυνθηκών διατάξεων αγορών.

Για τα περισσότερα άτομα, η προσαύξηση αλληλεγγύης έχει σχεδόν καταργηθεί από το 2021 και μετά. Η προσαύξηση αλληλεγγύης 5,5% επιβάλλεται στο εκτιμώμενο ποσό πληροφορικής. Το όριο, από το οποίο επιβάλλεται η προσαύξηση αλληλεγγύης έχει αυξηθεί από 972 ευρώ σε 16.956 ευρώ, ώστε να μην καταβάλλεται προσαύξηση αλληλεγγύης μέχρι φορολογητέου εισοδήματος 62.600 ευρώ περίπου. Μέχρι τα 96.900€ εισόδημα περίπου η προσαύξηση αλληλεγγύης παίρνει σταδιακή αύξηση. Σε υψηλότερα εισοδήματα, η προσαύξηση αλληλεγγύης πρέπει να καταβάλλεται πλήρως. Η καταβολή της προσαύξησης αλληλεγγύης από τις επιχειρήσεις θα συνεχιστεί όπως πριν. Όσον αφορά τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι πληρωτέος για τις περισσότερες παρεχόμενες υπηρεσίες και παραδόσεις που πραγματοποιούνται εντός της Γερμανίας με γενικό συντελεστή 19% και με μειωμένο συντελεστή 7% για ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες. Ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων (RETT) σε κάποιες συναλλαγές μπορεί να επιβληθεί εφόσον αυτές αφορούν ακίνητα τα οποία βρίσκονται στη Γερμανία. Το ποσοστό RETT κυμαίνεται από 3,5% έως 6,5% ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το ακίνητο.

4.3 Γαλλία

Τα φυσικά πρόσωπα πληρώνουν φόρους εισοδήματος το 2022 με προοδευτικούς συντελεστές μεταξύ 0 και 45%. Επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 3% στο εισόδημα φυσικών προσώπων μεταξύ 250.000-500.000 ευρώ και 4% για εισόδημα άνω των 500.000 ευρώ για άγαμους. Το φορολογητέο εισόδημα μπορεί να διαιρεθεί σε 2 ή περισσότερα μέρη, αναλόγως το μέγεθος της οικογένειας (WorldWideTax, 2023).

Πίνακας 4. 8

Οι συντελεστές που εφαρμόζονται για κάθε μερίδιο είναι (2022)

Φόρος %	Εισόδημα σε EURO
0%	Έως 10,225 €
11%	Από 10,226-26,070 €
30%	Από 26,071-74,545 €
41%	Από 74,546-160,336 €
45%	Άνω των 160,336 €

Πηγή: World Wide Tax, 2023

4.3.1 Εταιρικός φόρος

Σύμφωνα με το Γαλλικό φορολογικό σύστημα, όταν λέμε συντελεστής φορολογίας εταιρικού εισοδήματος πρόκειται για έναν φόρο που εισπράττεται από τις εταιρείες. Το ύψος του βασίζεται στο καθαρό εισόδημα που αποκτούν οι επιχειρήσεις κατά την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, συνήθως κατά τη διάρκεια ενός έτους. Το σημείο αναφοράς που χρησιμοποιούμε αναφέρεται στο υψηλότερο ποσοστό εταιρικού εισοδήματος. Σημαντική πηγή εισοδημάτων για τη γαλλική κυβέρνηση αποτελούν τα έσοδα που προκύπτουν από τον εταιρικό φορολογικό συντελεστή (Chemingui et al, 2022;169-170).

Παρακάτω παρατίθενται οι συντελεστές παρακράτησης φόρου που αφορούν πληρωμές σε αλλοδαπές επιχειρήσεις

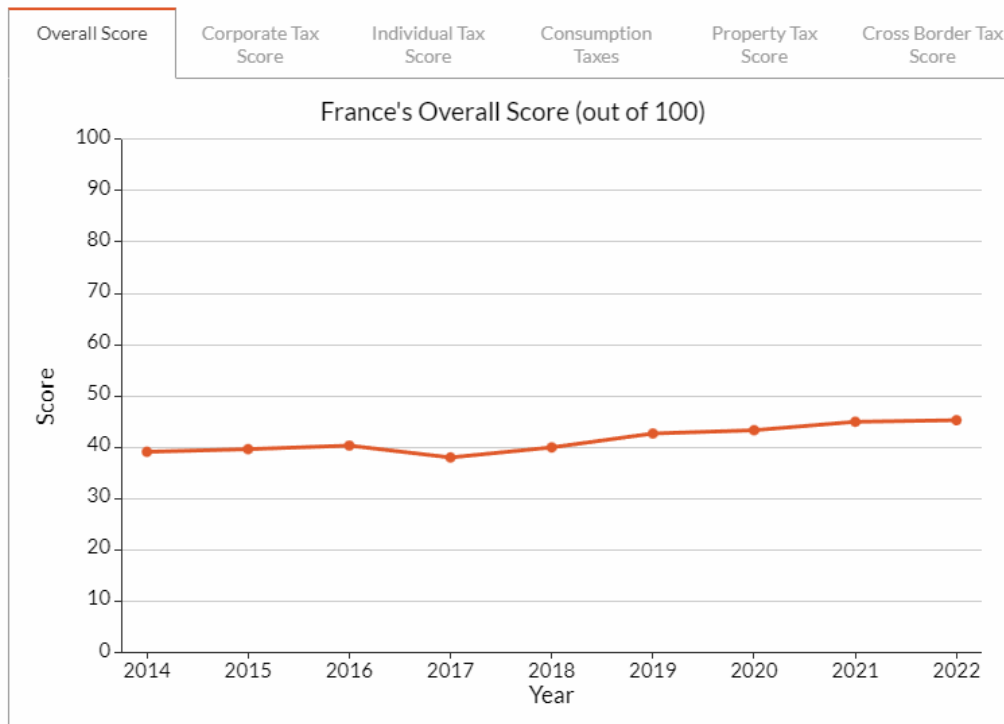
- Μέρισμα 25%
- Τόκοι 0%
- Δικαιώματα 25%
- Αμοιβές εμπειρογνομόνων 25%

Τα προβλήματα είναι δυνατόν να τεθούν επ' αόριστον, υπό όρους. Το ετήσιο ποσό είναι έως 1 εκατ. ευρώ και καταβάλλεται το 50% της ετήσιας αμοιβής. Παρέχονται μεγάλες φορολογικές ελαφρύνσεις όπως αποσβέσεις, τόκοι και άλλα. Βέβαια, στα άλλα στοιχεία δεν παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης ενώ ισχύουν κανόνες λεπτής κεφαλαιοποίησης. Όσον αφορά την έρευνα και την ανάπτυξη η γαλλική κυβέρνηση προσφέρει σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις. Οι επιπλέον πιστώσεις επιστρέφονται. Σε μητρικές και θυγατρικές επιχειρήσεις παρέχεται η δυνατότητα συνδυασμού για φορολογικούς σκοπούς, με εξαίρεση τις ξένες εταιρείες. (Bargain et al., 2022:270-272).

4.3.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας

Ο βαθμός προώθησης ανταγωνιστικότητας μετράται μέσω του Διεθνή Δείκτη Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας (ICI) του Φορολογικού Ιδρύματος στον οποίο τα φορολογικά συστήματα 38 χωρών του ΟΟΣΑ προωθούν την ανταγωνιστικότητα μέσω καλοσχεδιασμένων φορολογικών κωδίκων και χαμηλών φορολογικών επιβαρύνσεων στις επιχειρηματικές επενδύσεις.

The French Tax System Ranks 38th in the OECD

Διάγραμμα 4. 5

Παγκόσμια κατάταξη Γαλλικού φορολογικού συστήματος σύμφωνα με το Διεθνή Δείκτη Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας του ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Δυνάμεις

- Η Γαλλία έχει πάνω από το μέσο όρο προβλέψεις ανάκτησης κόστους για επενδύσεις σε μηχανήματα, κτίρια και άλλα περιουσιακά στοιχεία.
- Έπειτα από πολλά χρόνια πτώσης, ο γαλλικός συντελεστής εταιρικού φόρου (25,8 τοις εκατό) είναι πιο κοντά στο συντελεστή του ΟΟΣΑ του 23,6 τοις εκατό.
- Η Γαλλία έχει ένα εκτεταμένο δίκτυο φορολογικών συμβάσεων με 122 χώρες.

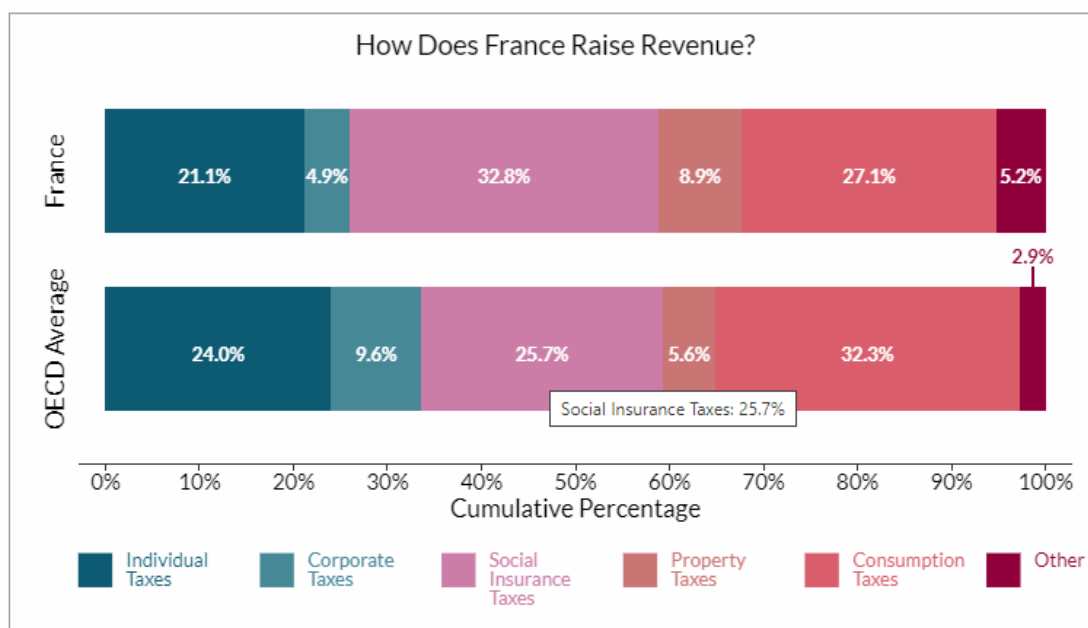
Αδυναμίες

- Η Γαλλία έχει πολλούς στρεβλωτικούς φόρους ιδιοκτησίας με διαφορετικές εισφορές σε ακίνητα, τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία, χρηματοοικονομικές συναλλαγές και φόρο περιουσίας στα ακινήτων.
- Η εργασία επιβαρύνεται με 47 τοις εκατό φόρο από τα υψηλότερα ποσοστά για τις χώρες του ΟΟΣΑ.

- Ένας μειωμένος φορολογικός συντελεστής 10 τοις εκατό ισχύει για εισόδημα που προέρχεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω του λεγόμενου κουτιού ευρεσιτεχνίας.

4.3.3 Πηγές εσόδων στη Γαλλία

Οι χώρες μπορούν να αυξήσουν τα έσοδα μέσω διάφορων φόρων όπως εισοδήματος φυσικών προσώπων, φόρων πρόνοιας, φόρων αγαθών και υπηρεσιών και φόρων περιουσίας. Ο συνδυασμός των φορολογικών πολιτικών που χρησιμοποιεί η εκάστοτε κυβέρνηση διαμορφώνει τον χαρακτήρα του φορολογικού συστήματος. Μεγαλύτερη οικονομική ζημιά θα μπορούσε να προκληθεί από φόρους εισοδήματος σε αντίθεση με τους φόρους κατανάλωσης και ιδιοκτησίας. Βέβαια, κάθε κυβέρνηση δίνει άλλη βαρύτητα σε καθέναν από αυτούς τους φόρους.

Διάγραμμα 4. 6

Πηγές εσόδων στη Γαλλία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι η Γαλλία βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ στην είσπραξη φόρων κοινωνικής ασφάλισης και ακίνητης περιουσίας, ενώ αντίθετα σε φορολογία επιχειρήσεων, φορολογία φυσικών προσώπων και κατανάλωσης βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο.

4.3.4 Φορολογία επιχειρήσεων στη Γαλλία

Τα εισοδήματα που αποδίδονται σε αλλοδαπή επιχειρηματική δραστηριότητα (εάν δεν υφίσταται συμφωνία σε ισχύ μεταξύ της Γαλλίας και της σχετικής ξένης χώρας) ή σε ξένη ΡΕ (εάν ισχύει φορολογική σύμβαση) εξαιρούνται από τη γαλλική φορολογική βάση.

Μια εταιρεία φορολογείται στη Γαλλία για εισοδήματα που αποδίδονται σε γαλλική επιχειρηματική δραστηριότητα ή σε γαλλική ΡΕ, αλλά και σε εισοδήματα από ακίνητα που βρίσκονται στη Γαλλία. Για τις οικονομικές χρήσεις που άνοιξαν την 1η Ιανουαρίου 2021, ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 15% που ισχύει για τις μικρές επιχειρήσεις στα πρώτα 38.120 ευρώ φορολογητέων κερδών τους (αναφορικά με τον ορισμό της γαλλικής φορολογικής νομοθεσίας) επεκτείνεται και στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κύκλο εργασιών έως και ευρώ 10 εκατ. (έναντι 7,63 εκατ. ευρώ για οικονομικά έτη που άνοιξαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2021).

Ο φόρος κοινωνικής εισφοράς καταβάλλεται από οποιαδήποτε εταιρεία με συντελεστή 0,16% ο οποίος υπολογίζεται επί των εσόδων χωρίς ΦΠΑ και μετά την αφαίρεση ελάφρυνσης 19 εκατ. ευρώ.

Σε μειωμένη φορολογία υπόκεινται τα εισοδήματα που προέρχονται από πωλήσεις ή από άδεια χρήσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή ευρεσιτεχνών εφευρέσεων αλλά και λογισμικού υπό περιοριστικούς όρους. Σε ορισμένες υπεραξίες ισχύει μειωμένος φορολογικός συντελεστής. Δεν μπορεί να επιβληθεί φόρος εισοδήματος σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

4.3.5 Ατομική φορολογία στη Γαλλία

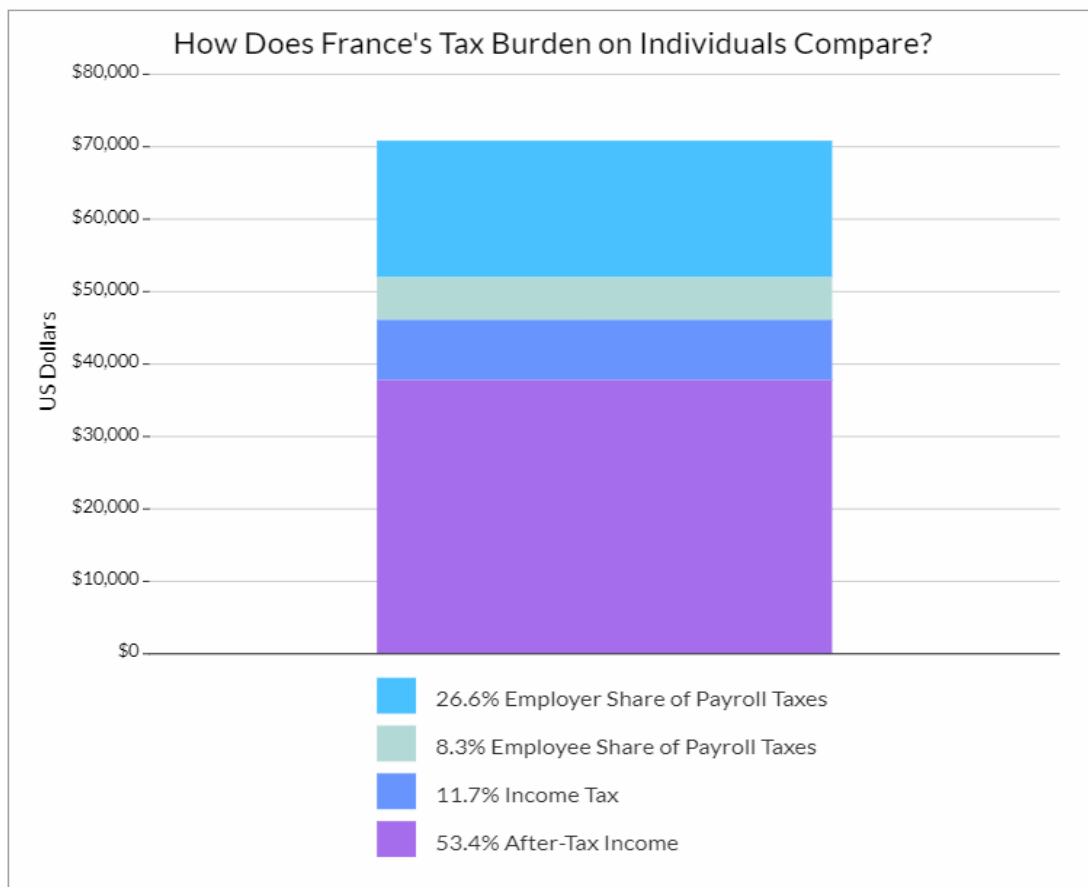
Τα άτομα, είτε Γάλλοι είτε ξένοι υπήκοοι, που έχουν τη φορολογική τους κατοικία στη Γαλλία υπόκεινται γενικά σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (PIT) επί του εισοδήματος, εκτός εάν εξαιρούνται από φορολογική συνθήκη. Τα άτομα που δεν κατοικούν στη Γαλλία (μη κάτοικοι) φορολογούνται μόνο για το εισόδημά το οποίο προκύπτει στη Γαλλία ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, για τεκμαρτό εισόδημα.

Όλες οι κατηγορίες εισοδήματος συνδυάζονται και φορολογούνται με προοδευτικούς συντελεστές αφού αφαιρεθούν τα επιδόματα. Το συνολικό εισόδημα κατανέμεται αναλόγως την οικογενειακή κατάσταση του καθενός (δηλαδή «όσα περισσότερα παιδιά υπάρχουν, τόσο λιγότερος φόρος κατατίθεται»). Σύμφωνα με τους κανόνες κατανομής εισοδήματος, το συνολικό φορολογητέο εισόδημα διαιρείται με τον αριθμό των μεριδίων που χορηγούνται στον φορολογούμενο. Μία μετοχή για έναν άγαμο, δύο

μερίδια για έναν έγγαμο φορολογούμενο δίχως παιδιά, μισό μερίδιο για καθένα από τα δύο πρώτα εξαρτώμενα τέκνα και ένα πλήρες μερίδιο για το τρίτο και κάθε επόμενο παιδί. Έτσι, το εισόδημα ενός έγγαμου φορολογούμενου με τρία παιδιά μοιράζεται στα τέσσερα.

Βέβαια, ο φόρος ο οποίος εξοικονομείται από αυτή τη διαίρεση του εισοδήματος είναι περιορισμένος και ανάλογος του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος του φορολογικού νοικοκυριού. Τα στοιχεία διαφέρουν ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση των φορολογούμενων.

Οι συντελεστές είναι προοδευτικοί από 0% έως 45%, συν επιπλέον φόρο 3% για τα εισοδήματα που υπερβαίνουν τις 250.000 ευρώ (EUR) για τους άγαμους και 500.000 ευρώ για τους έγγαμους. Ενώ 4% είναι για τα εισοδήματα που υπερβαίνουν τις 500.000 ευρώ για τους άγαμους και 1 εκατομμύριο ευρώ για τους έγγαμους .

Διάγραμμα 4. 7

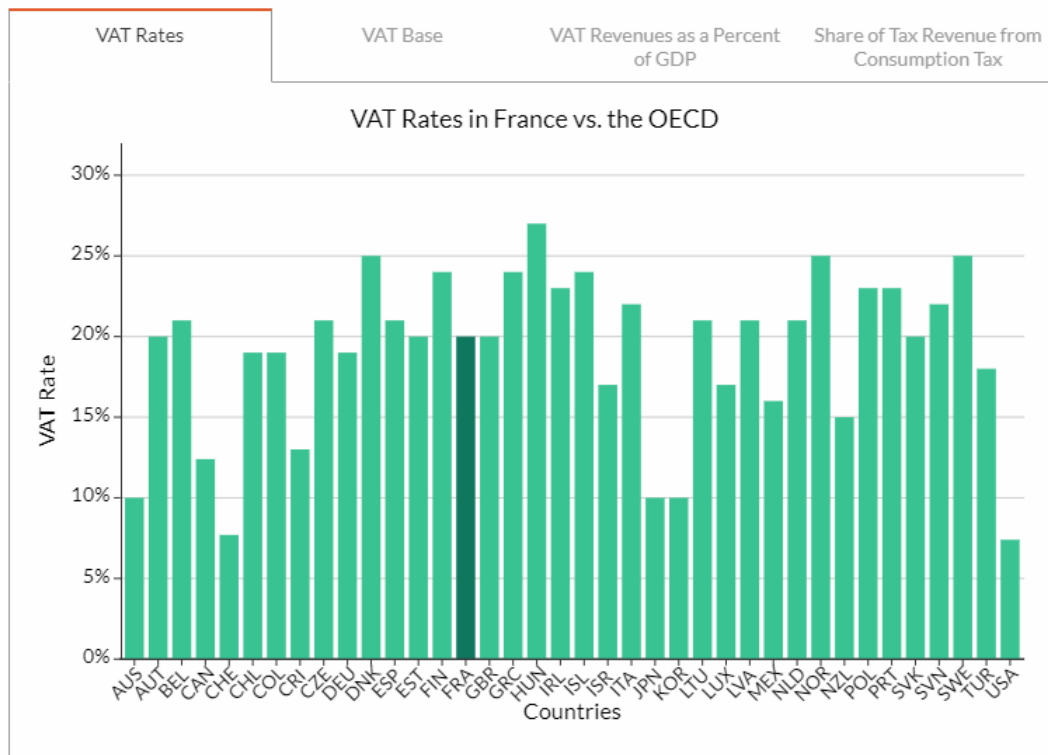
Φορολογική επιβάρυνση φυσικών προσώπων στη Γαλλία
Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Σύμφωνα με το άνωθεν διάγραμμα βλέπουμε πως κατανέμεται η φορολογική επιβάρυνση των ιδιωτών στη Γαλλία. Ποσοστό περίπου 46% του συνολικού εισοδήματος καταλήγει σε φόρους και κρατήσεις και το 54% είναι το διαθέσιμο εισόδημα μετά από φόρους.

4.3.6 Φόροι κατανάλωσης στη Γαλλία

Ορισμένοι ομογενείς οι οποίοι δεν επωφελούνται από τα παραπάνω «καθεστώτα εισερχόμενων» ή για τους οποίους μια αξίωση βάσει αυτών των διατάξεων είναι δυνατόν να μην είναι επωφελής θα μπορούσαν να διεκδικήσουν πλήρη απαλλαγή σε σχέση με ορισμένα επιδόματα «εκπατρισμού», υπό την προϋπόθεση ότι δεν διαμένουν στη Γαλλία πέραν των έξι ετών ως μισθωτοί και υπό τον όρο ότι δεν θεωρούνταν φορολογικοί κάτοικοι Γαλλίας το έτος που προηγήθηκε της μεταφοράς τους στη Γαλλία. Ειδικότερα, η επιστροφή από τον εργοδότη των διδασκτρων για εξαρτώμενα τέκνα που είναι εγγεγραμμένα είτε στο δημοτικό είτε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι δυνατόν να απαλλάσσεται από τον φόρο.

Σύμφωνα με το γαλλικό φορολογικό σύστημα δεν επιβάλλονται τοπικοί φόροι στο προσωπικό εισόδημα στη Γαλλία. Βέβαια, υφίστανται τοπικοί φόροι στη στέγαση για άτομα που κατοικούν ή νοικιάζουν κατοικίες στη Γαλλία την 1η Ιανουαρίου του φορολογικού έτους (Tax Foundation, 2023).

Share of Revenue from Consumption Taxes

Standard VAT Rate

27.1%

20%

Διάγραμμα 4. 8

Συντελεστής ΦΠΑ στη Γαλλία σε σχέση με τον ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Ο συντελεστής ΦΠΑ στη Γαλλία είναι στο 20% σχετικά χαμηλός συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και υψηλός συγκριτικά με χώρες από την Ασία και την Αμερική. Το 27,1% των συνολικών φορολογικών εσόδων προέρχεται από εισπράξεις ΦΠΑ. Υπάρχουν όμως και προϊόντα πρώτης ανάγκης που επιβαρύνονται με χαμηλότερους συντελεστές ΦΠΑ, όπως και προϊόντα πολυτελείας τα οποία επιβαρύνονται με υψηλότερους συντελεστές και ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Πίνακας 4. 9

Μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ

Μειωμένος συντελεστής	Μειωμένη βάση
2.1%	Εφημερίδες και περιοδικά, φαρμακευτικά προϊόντα
5.5%	Τα περισσότερα τρόφιμα και ποτά (εκτός αλκοολούχων ποτών), ύδρευση, εξοπλισμός για άτομα με ειδικές ανάγκες, βιβλία και ηλεκτρονικά βιβλία, είσοδος σε πολιτιστικές υπηρεσίες, εργασίες σε κατοικίες άνω των 2 ετών υπό ορισμένες προϋποθέσεις, υπηρεσίες οικιακής φροντίδας, συνδρομές στα δίκτυα φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού, τηλεθέρμανση, παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος ο δημιουργός, προϊόντα γυναικείας υγιεινής, ορισμένες κοινωνικές κατοικίες
10%	Μεταφορά επιβατών, κοινωνική στέγαση, είσοδος σε εκθέσεις, χώρους και εγκαταστάσεις πολιτιστικού, ψυχαγωγικού, εκπαιδευτικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα, συνδρομητική τηλεόραση, υπηρεσίες οικιακής φροντίδας, υπηρεσίες εστιατορίων και τροφοδοσίας (εκτός αλκοολούχων ποτών), διαμονή σε ξενοδοχεία, αγροτικά προϊόντα, κηπευτικά, φυτά και άνθη, επεξεργασία απορριμμάτων, λυμάτων, μεταφορά επιβατών, συγγραφικά δικαιώματα.

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Σε αντίθεση με την Γερμανία, η Γαλλία χρησιμοποιεί περισσότερες κατηγορίες χαμηλών συντελεστών ΦΠΑ, ξεκινώντας από συντελεστή 2,1% και αγγίζοντας το 10% σε διάφορα αγαθά. Ομοίως με την Γερμανία στα είδη πρώτης ανάγκης όπως τρόφιμα, ποτά (εκτός αλκοολούχων) και φαρμακευτικά – ιατρικά προϊόντα συναντάμε τους χαμηλότερους συντελεστές.

Πίνακας 4. 10

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ

Τύπος αλκοόλ	Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά λίτρο	Μέσος Φόρος ανά λίτρο στον ΟΟΣΑ
Μπύρα	\$0.08	\$0.14
Οινοπνευματώδη	\$19.76	\$29.51
Αφρώδης Οίνος	\$0.11	\$2.01
Οίνος	\$0.04	\$1.13

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ είναι αρκετά υψηλός σε ότι αφορά την κατανάλωση οινοπνευματωδών και αρκετά χαμηλός σε παραδοσιακά ποτά όπως η μπύρα και το κρασί.

Πίνακας 4. 11

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στον καπνό

Τύπος Καπνού	Ειδικός φόρος κατανάλωσης	Μέσος Φόρος στον ΟΟΣΑ
Πούρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	32.3%	14%
Πούρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$39.66	\$63.13
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	52.7%	25%
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$69.66	\$131.14
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	46.7%	17.3%
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$85.62	\$139.55

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Αρκετά υψηλοί οι φόροι ειδικής κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα τα οποία θεωρούνται είδος πολυτελείας.

Πίνακας 4. 12

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στα καύσιμα

Τύπος καυσίμου	Συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής	Μέσος συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής στον ΟΟΣΑ
Ντίζελ αυτοκινήτου	58.9%	46.4%
Οικιακό ελαφρύ αργό πετρέλαιο	33.4%	32.8%
Αμόλυβδη βενζίνη	62.5%	53.2%

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Μεγάλο ποσό των εσόδων της Γαλλίας προέρχεται από τα καύσιμα, τα οποία φαίνεται να είναι μεγάλη πηγή εσόδων για όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες με αρκετά υψηλούς φορολογικούς συντελεστές στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

4.3.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γαλλία

Το σύνολο των πληρωτέων τελών και φόρων εξαρτώνται από τον τύπο του ακινήτου που αγοράζεται. Στην περίπτωση που αγοράζεται παλαιό ακίνητο, το συνολικό κόστος μεταβίβασης της ιδιοκτησίας και των φόρων που καταβάλλονται για την αγορά υπάρχοντος ακινήτου κυμαίνεται μεταξύ 7% και 10% της τιμής αγοράς, εξαιρούνται τα τέλη μεσιτικού γραφείου. Τα τέλη εγγραφής είναι 5,80% και περιλαμβάνονται στην τιμή αγοράς ενώ σε κάποια τμήματα είναι 5,09%.

Σε περίπτωση που η αγορά αφορά ακίνητο βάσει σχεδίου ή ακίνητο ηλικίας μικρότερης των 5 ετών από επαγγελματία, πρέπει να καταβληθεί περίπου 2% με 3% για τέλη μεταβίβασης και τέλη εγγραφής, και επιπλέον ΦΠΑ με συντελεστή 20% στην τιμή αγοράς. Εδώ εξαιρούνται τα τέλη μεσιτικού γραφείου. Τα τέλη εγγραφής που περιλαμβάνονται είναι 0,7% της τιμής αγοράς.

Αυτές οι αμοιβές και οι φόροι πρέπει να καταβάλλονται στιγμή της πώλησης στον αρμόδιο συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει την αγοραπωλησία. Αν και αυτές οι αμοιβές και φόροι αναφέρονται συχνά ως «συμβολαιογραφικές αμοιβές», στην πραγματικότητα, οι πραγματικές αμοιβές συμβολαιογράφου (αποζημιώσεις) είναι μόνο περίπου 1%. Το υπόλοιπο περιλαμβάνει τέλη εγγραφής και εκταμίευσης. Ούτως ώστε να καθορίσουν τη φορολογική υποχρέωση, οι γαλλικές φορολογικές αρχές θα καθορίσουν πρώτα το συνολικό εισόδημα, που ονομάζεται συνολικό ακαθάριστο εισόδημα. Στη συνέχεια, θα κάνουν ορισμένες προσαρμογές ούτως ώστε να αποκτήσουν το καθαρό φορολογητέο εισόδημα, που ονομάζεται φορολογητέο εισόδημα.

Έπειτα, η γαλλική φορολογική υποχρέωση υπολογίζεται σταδιακά, ανάλογα με τη σύνθεση του νοικοκυριού και του επίπεδου του εισοδήματος. Οι μη κάτοικοι υπόκεινται σε κατ' αποκοπή συντελεστή 20% ή 30% επί του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος στη Γαλλία. Η δήλωση γίνεται από τον Απρίλιο και το φορολογικό σημείωμα παραλαμβάνεται στο τέλος του καλοκαιριού του τρέχοντος έτους.

Πίνακας 4. 13

Φόροι ακίνητης περιουσίας στη Γαλλία

Κατηγορία φόρου ακίνητης περιουσίας	Περιγραφή	Έχει αυτός ο φόρος;
Φόρος καθαρής περιουσίας	Οι φόροι καθαρής περιουσίας είναι φόροι επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων ενός ατόμου ή της οικογένειας που επιβάλλονται σε ετήσια βάση	Φόρος περιουσίας σε επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία
Φόρος ακίνητης περιουσίας, κληρονομιάς και δωρεών	Οι φόροι ακίνητης περιουσίας επιβάλλονται στην περιουσία του θανόντος και καταβάλλονται από την ίδια την περιουσία. Οι φόροι κληρονομιάς επιβάλλονται μόνο στην αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και καταβάλλονται από τους κληρονόμους. Οι φόροι δωρεών επιβάλλονται όταν η ιδιοκτησία μεταβιβάζεται από άτομο εν ζωή.	Φόρος κληρονομιάς και δωρεών
Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας	Οι φόροι μεταβίβασης περιουσίας αφορούν φόρους για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (ακίνητα, έγχειες βελτιώσεις, μηχανήματα) από ένα άτομο ή επιχείρηση σε ένα άλλο.	Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας
Φόρος εταιρικής περιουσίας	Παρόμοια με τον φόρο καθαρής περιουσίας, οι φόροι περιουσιακών στοιχείων επιβάλλονται στον πλούτο ή τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης. Οι περισσότερες χώρες με φόρους εταιρικών περιουσιακών στοιχείων επιβάλλουν αυτούς τους φόρους αποκλειστικά σε τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία	Τραπεζικός φόρος
Φόροι εισφοράς	Οι φόροι εισφοράς είναι φόροι επί της έκδοσης μετοχών, που συνήθως επιβάλλονται με πολύ χαμηλούς συντελεστές ή ως μικρή, σταθερή αμοιβή	Όχι
Φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών	Ο φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών είναι μια εισφορά επί της πώλησης ή αγοράς ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	Ναι

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/france>

Σε αντίθεση με την Γερμανία αρκετά μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των εσόδων από ακίνητη περιουσία στη Γαλλία σε σχέση με το σύνολο των φορολογικών εσόδων της, φτάνοντας στο 8,9%.

4.3.8 Διεθνείς φόροι στη Γαλλία

Ο ΦΠΑ αφορά αγαθά και υπηρεσίες τα οποία πωλούνται που παρέχονται στη Γαλλία. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 20%. Οι πωλήσεις σε ορισμένα είδη φαρμάκων και οι μεταφορές προσώπων υπόκεινται σε συντελεστή ΦΠΑ 10%. Τα προϊόντα διατροφής, οι συνδρομές σε φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια (υπό ορισμένες συνθήκες), οι πωλήσεις βιβλίων και τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα με αναπηρία υπόκεινται στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 5,5%. Άλλες συγκεκριμένες πωλήσεις και υπηρεσίες υπόκεινται σε συντελεστή ΦΠΑ 2,1% (όπως φάρμακα που επιστρέφονται από την κοινωνική ασφάλιση, τύπος). Οι παραδόσεις αγαθών εκτός Γαλλίας και ορισμένες ειδικές υπηρεσίες που τιμολογούνται σε ξένους πελάτες απαλλάσσονται, καταρχήν, από τον ΦΠΑ. Οι πάροχοι υπηρεσιών από επιχείρηση σε επιχείρηση (B2B) φορολογούνται γενικά στην τοποθεσία του πελάτη και όχι στην τοποθεσία του προμηθευτή. Για την φορολογία παροχής υπηρεσιών από επιχείρηση σε καταναλωτή (B2C), ο τόπος που επιβάλλεται ο φόρος είναι ο τόπος εγκατάστασης του προμηθευτή.

Ο ΦΠΑ ισχύει μόνο για υποκείμενους στο φόρο, εν μέρει φορολογούμενους και μη υποκείμενα στο φόρο νομικά πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα για φόρους κύκλου εργασιών. Για τις μισθώσεις μεταφορικού εξοπλισμού ισχύουν ειδικοί κανόνες ΦΠΑ πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές υπηρεσίες. Υπηρεσίες τηλεόρασης, ραδιοφώνου, ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιών και μεταφορά εμπορευμάτων.(Tax Foundation, 2023).

4.4 Ιταλία

Ο κύριος φόρος εισοδήματος ο οποίος επιβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα στην Ιταλία είναι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων (PIT), γνωστός και ως *Imposta sui redditi delle persone fisiche* (IRPEF). Στην Ιταλία, τα άτομα υπόκεινται σε διάφορους φόρους εισοδήματος όπως ο Εθνικός φόρος εισοδήματος, ο Περιφερειακός φόρος εισοδήματος και ο Δημοτικός φόρος εισοδήματος. Το φορολογικό καθεστώς ενός ατόμου είναι το σημείο εκκίνησης για την εφαρμογή της σωστής φορολογίας στην

Ιταλία. Αναφορικά με την ιταλική φορολογική νομοθεσία, τόσο οι κάτοικοι Ιταλίας όσο και τα άτομα μη κάτοικοι υπόκεινται σε φορολογία στην Ιταλία, αλλά σε διαφορετική βάση.

Επιπλέον, ο τοπικός φόρος (IRAP) επιβάλλεται με συντελεστή γενικά 3,9%, ανεβάζοντας τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή στο 27,9%. Οι τράπεζες και οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις καταβάλλουν στον IRAP 4,65%/5,9% (WorldWideTax, 2023).

4.4.1 Φόρος εισοδήματος για φυσικό πρόσωπο

Ένα φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε φόρο για το εισόδημά του ως μισθωτός και για το εισόδημα ως ελεύθερος επαγγελματίας. Τα φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι φορολογίας υπόκεινται στους ιταλικούς φυσικούς (ή εθνικούς) φόρους εισοδήματος επί του εισοδήματός τους όπου κι αν παράγονται (αναφορικά με τη λεγόμενη «παγκόσμια αρχή»). Ως εκ τούτου, οι φορολογικοί κάτοικοι υπόκεινται επίσης σε φορολογία για εισοδήματα από το εξωτερικό (π.χ. που προέρχονται από ακίνητα που ανήκουν εκτός Ιταλίας, ξένα μερίσματα και τόκους, αλλοδαπές αποζημιώσεις και αμοιβές διευθυντή και άλλα εισοδήματα εξωτερικού).

Τα φυσικά πρόσωπα (φορολογούμενοι κάτοικοι) υπόκεινται επίσης σε «φόρο περιουσίας» σε ακίνητα και σε χρηματοοικονομικές επενδύσεις που ανήκουν εκτός Ιταλίας.

Θα είναι σημαντικό να ισχύει ένα από τα εξής κριτήρια ούτως ώστε να θεωρηθεί κάποιος κάτοικος Ιταλίας διαμονή με επίκεντρο την Ιταλία ή εγγραφή στο Μητρώο Πληθυσμού ως ζώντας περισσότερες από 183 ημέρες το χρόνο στην Ιταλία (Saez&Zucman, 2022:60-61).

Άτομα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία από το εξωτερικό στην Ιταλία είναι δυνατόν να επιλέξουν για την εφαρμογή κατ' αποκοπή φόρου αντικατάστασης, με σταθερό ποσό 100.000 ευρώ (EUR) (εφεξής «το φορολογικό καθεστώς της νεοκατοικίας»).

Το αναφερόμενο φορολογικό καθεστώς θα ισχύει και για φόρο εισοδήματος από ξένες επενδύσεις (ξένοι τόκοι, μερίσματα και κεφαλαιουχικά κέρδη) με εξαίρεση την υπεραξία από ειδική συμμετοχή που αποκτήθηκαν κατά τα πρώτα πέντε χρόνια. Επίσης θα ισχύει για φόρο περιουσίας σε ακίνητα και χρηματοοικονομικές επενδύσεις που ανήκουν εκτός Ιταλίας και τέλος για υποχρεώσεις χρηματοοικονομικής παρακολούθησης μέσω της ιταλικής φορολογικής δήλωσης (που σημαίνει ότι το άτομο

δεν υποχρεούται να δηλώσει τις ξένες επενδύσεις του στην ιταλική φορολογική δήλωση).

Εκτός από τον φορολογούμενο, κάθε μέλος της οικογένειας θα μπορούσε να υπόκειται σε κατ' αποκοπή φόρο υποκατάστασης για εισόδημα μη ιταλικής προέλευσης με χαμηλότερο σταθερό ποσό 25.000 ευρώ.

Ορισμένες πληρωμές εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα όπως περιγράφεται παρακάτω (Iazzi et al, 2022).

Πίνακας 4. 14

Συντελεστές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων 2022

Φόρος (%)	Φορολογική βάση (EUR)
23%	0 - 15,000
25%	15,001-28,000
35%	28,001-50,000
43%	50,001 και άνω

Πηγή: World Wide Tax, 2023

Οι φορολογικοί μη κάτοικοι ιδιώτες υπόκεινται σε PIT (IRPEF) μόνο για το «εισόδημα που παράγεται» στην Ιταλία (δηλ. εισόδημα από εργασία που σχετίζεται με την εργασιακή δραστηριότητα που εκτελείται στην Ιταλία). Άρα, τα εισοδήματα που προέρχονται από το εξωτερικό δεν έχουν σχέση με την ιταλική φορολογία. (Guzzardi et al, 2022).

Μια ανώνυμη επιχείρηση έχει την υποχρέωση να υποβάλλει Οικονομικές Καταστάσεις μέσα σε έναν μήνα από την ημερομηνία που εγκρίνονται οι Καταστάσεις. Η εταιρεία είναι υποχρεωμένη για την καταβολή του ποσού του οφειλόμενου φόρου που αφορά την προηγούμενη χρήση καθώς και το 40% της προκαταβολής επί της πρόβλεψης φόρου για το τρέχον έτος, μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των Καταστάσεων (Mazzolini et al, 2022:1021-1023).

4.4.2 Παρακράτηση φόρου στην πηγή

Όσον αφορά τους εργαζομένους, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να παρακρατήσει τον φόρο στην πηγή από τον εργαζόμενο και να καταβάλει επιπλέον εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση.

Είναι σημαντικό να γίνονται κρατήσεις από τις ακόλουθες πληρωμές σε αλλοδαπές επιχειρήσεις αναφορικά με αυτόν τον πίνακα:

Πίνακας 4. 15

Παρακράτηση φόρου στην πηγή

	%
Μέρισμα	26% (1,2% σε κατοίκους ΕΕ και ΕΟΧ)
Δικαιώματα	22.5%
Τόκοι	12.5/26%
Αμοιβές εμπειρογνομόνων	30%
Εισροές κερδών από υποκαταστήματα	0%

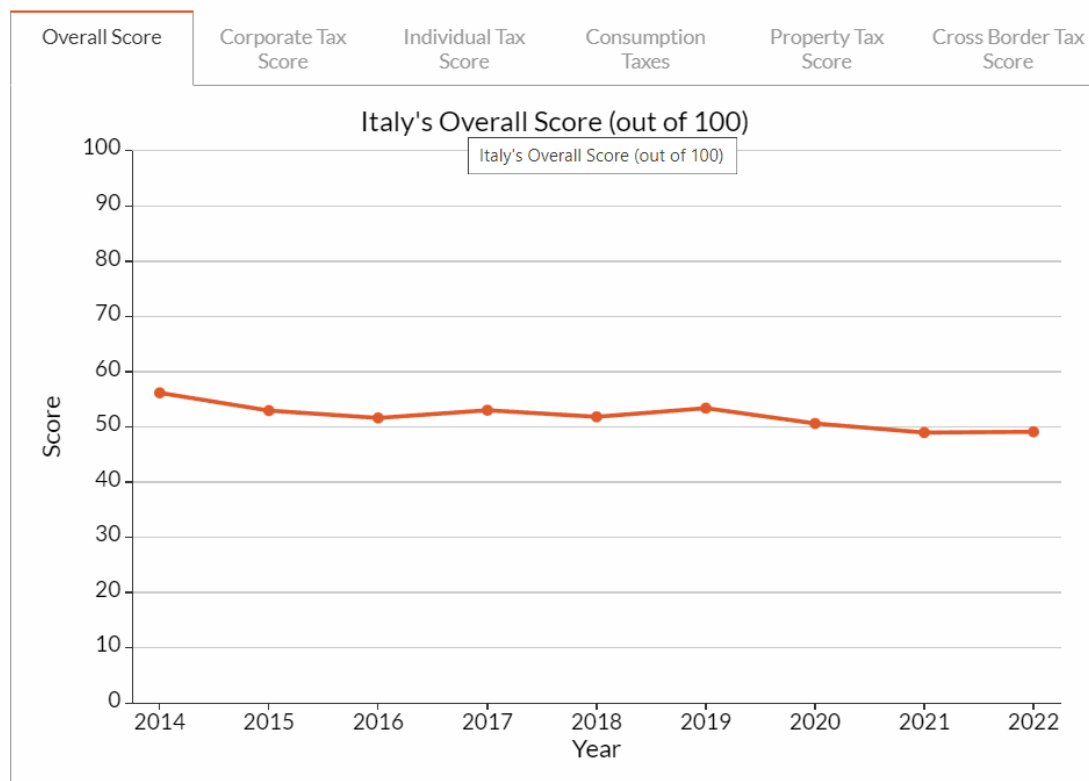
Πηγή: World Wide Tax, 2023

4.4.3 Διεθνής δείκτης φορολογικής ανταγωνιστικότητας

Ο Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας (ITCI) του Φορολογικού Ιδρύματος μετρά τον βαθμό στον οποίο τα φορολογικά συστήματα των 38 χωρών του ΟΟΣΑ προωθούν την ανταγωνιστικότητα μέσω χαμηλών φορολογικών επιβαρύνσεων στις επιχειρηματικές επενδύσεις και ουδετερότητας μέσω ενός καλά δομημένου φορολογικού κώδικα.

The Italian Tax System Ranks 37th in the OECD

Διάγραμμα 4. 9

Παγκόσμια κατάταξη Ιταλικού φορολογικού συστήματος σύμφωνα με το Διεθνή Δείκτη Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας του ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Δυνάμεις

- Η Ιταλία έχει προβλέψεις ανάκτησης κόστους άνω του μέσου όρου για επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και πρόβλεψη για εταιρικά ίδια κεφάλαια (ACE).
- Επιτρέπεται η αντιμετώπιση του κόστους του αποθέματος Last-In-First-Out.
- Η Ιταλία διαθέτει ένα ευρύ δίκτυο φορολογικών συνθηκών, με 100 χώρες.

Αδυναμίες

- Η Ιταλία έχει πολλαπλούς στρεβλωτικούς φόρους ακίνητης περιουσίας με ξεχωριστές εισφορές σε μεταβιβάσεις ακινήτων, ακίνητα και

χρηματοοικονομικές συναλλαγές, καθώς και φόρο περιουσίας σε επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία.

- Ο συντελεστής ΦΠΑ 22 τοις εκατό ισχύει για την τέταρτη στενότερη φορολογική βάση κατανάλωσης στον ΟΟΣΑ.
- Ο εταιρικός φορολογικός συντελεστής 27,8 τοις εκατό είναι πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ 23,6 τοις εκατό.

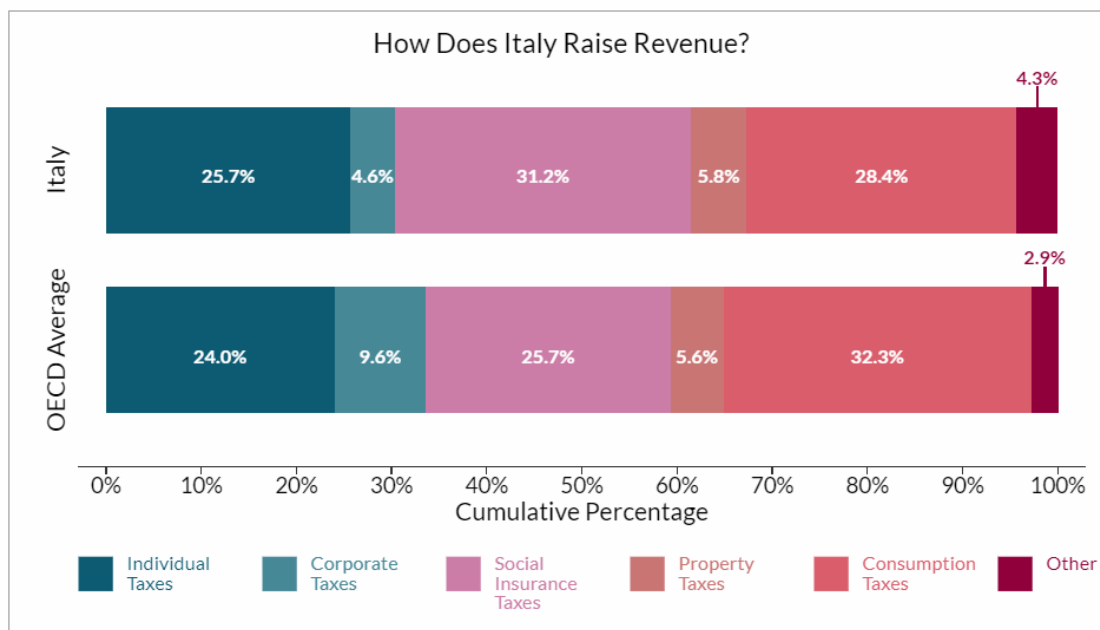
4.4.4 Πηγές εσόδων στην Ιταλία

Ο ακαθάριστος φόρος υπολογίζεται με την εφαρμογή των συντελεστών ανά κατηγορία στο συνολικό εισόδημα, καθαρό από τα εκπιπτόμενα έξοδα. Ο φορολογούμενος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων ο οποίος υπολογίζεται αν αφαιρεθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο εκπτώσεις από τον ακαθάριστο φόρο για παράδειγμα, εκπτώσεις για συζύγους ή τέκνα (ηλικίας άνω των 21 ετών) και άλλα μέλη τα οποία εξαρτώνται από την οικογένεια και εκπτώσεις για ορισμένα είδη δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους (όπως έξοδα υγείας και εκπαίδευσης, τόκοι στεγαστικών δανείων κ.λπ.) Θα πρέπει επίσης να αφαιρεθούν τυχόν οφειλόμενες πιστώσεις φόρου. Οι εκπτώσεις εφαρμόζονται γενικά μέχρι το ποσό του οφειλόμενου φόρου. Ποσά που υπερβαίνουν τον οφειλόμενο φόρο δεν είναι δυνατόν να επιστραφούν.

Για μη κατοίκους, το συνολικό εισόδημα αποτελείται μόνο από εισόδημα που αποκτήθηκε στην Ιταλία. Οι μη κάτοικοι είναι δυνατόν να αφαιρέσουν μόνο ορισμένες εκπιπτόμενες δαπάνες από το συνολικό τους εισόδημα, όπως δωρεές (ο πλήρης κατάλογος βρίσκεται στο άρθρο 24, παράγραφος 2 (IT) του νόμου περί ενοποιημένης φορολογίας εισοδήματος). Όσον αφορά τους κατοίκους, ο ακαθάριστος φόρος υπολογίζεται με την εφαρμογή των συντελεστών ανά κατηγορία στο συνολικό τους εισόδημα, καθαρό από τις εκπιπτόμενες δαπάνες. Οι μη κάτοικοι είναι δυνατόν να προβούν σε ορισμένες εκπτώσεις, όπως εκπτώσεις για μισθωτή εργασία, μειώσεις για δαπάνες που σχετίζονται με ανακαινίσεις κτιρίων ή μειώσεις για ορισμένους τύπους δωρεών (ο πλήρης κατάλογος βρίσκεται στο άρθρο 24, παράγραφος 3 (IT) του νόμου περί ενοποιημένης φορολογίας εισοδήματος), από ακαθάριστο φόρο. Δεν είναι δυνατόν να γίνουν κρατήσεις για οικογενειακές υποχρεώσεις.

Τα άτομα που δεν διαμένουν στην Ιταλία αλλά πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις, δικαιούνται να προβούν σε όλες τις κρατήσεις, το εισόδημα που αποκτάται στην Ιταλία

είναι τουλάχιστον ίσο με το 75% του συνολικού εισοδήματος που αποκτάται, το άτομο δεν λαμβάνει παρόμοια φορολογικά οφέλη στη χώρα διαμονής Tax Foundation, 2023).

Διάγραμμα 4. 10

Πηγές εσόδων στην Ιταλία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι η Ιταλία βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ στην είσπραξη φόρων κοινωνική ασφάλισης και φυσικών προσώπων, ενώ αντίθετα σε φορολογία επιχειρήσεων και κατανάλωσης βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο.

4.4.5 Φορολογία επιχειρήσεων στην Ιταλία

Ο φόρος εισοδήματος είναι φόρος επί του εταιρικού εισοδήματος. Όλες οι χώρες του ΟΟΣΑ επιβάλλουν φόρο εισοδήματος, όμως οι συντελεστές και οι λόγοι ποικίλουν από χώρα σε χώρα. Ο φόρος εισοδήματος των επιχειρήσεων είναι ότι χειρότερο για την οικονομική ανάπτυξη, αλλά οι χώρες στην προσπάθεια τους να μειώσουν αυτούς τους κινδύνους χρησιμοποιούν χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές σε συνδυασμό με μεγάλες επιδοτήσεις. Οι μετοχικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις περιορισμένης ευθύνης θεωρούνται νομικά πρόσωπα. Σαν αποτέλεσμα αυτού, οι μέτοχοί τους δεν έχουν προσωπική ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας. Για να ιδρυθεί μια εταιρεία το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται είναι ίσο με 50.000 ευρώ για μετοχική εταιρεία (από τα οποία τουλάχιστον το 25% πρέπει να καταβληθούν κατά την ίδρυση) ενώ για μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης απαιτούνται 10.000 ευρώ (από τα οποία

τουλάχιστον 25 % πρέπει να καταβληθούν κατά την ενσωμάτωση). Κάτω από ορισμένες συνθήκες, το μετοχικό κεφάλαιο μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης θα μπορούσε να είναι οποιοδήποτε ποσό ακόμα και €1. Μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, βέβαια, έχει δύο κατηγορίες μετόχων. Οι ομόρρυθμοι εταίροι ανήκουν στη διοίκηση της εταιρείας και ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον δίχως περιορισμό για τις υποχρεώσεις της εταιρείας σε αντίθεση με τους ετερόρρυθμους οι οποίοι ευθύνονται μόνο για ποσό ίσο με το κεφάλαιο στο οποίο έχουν εγγραφεί.

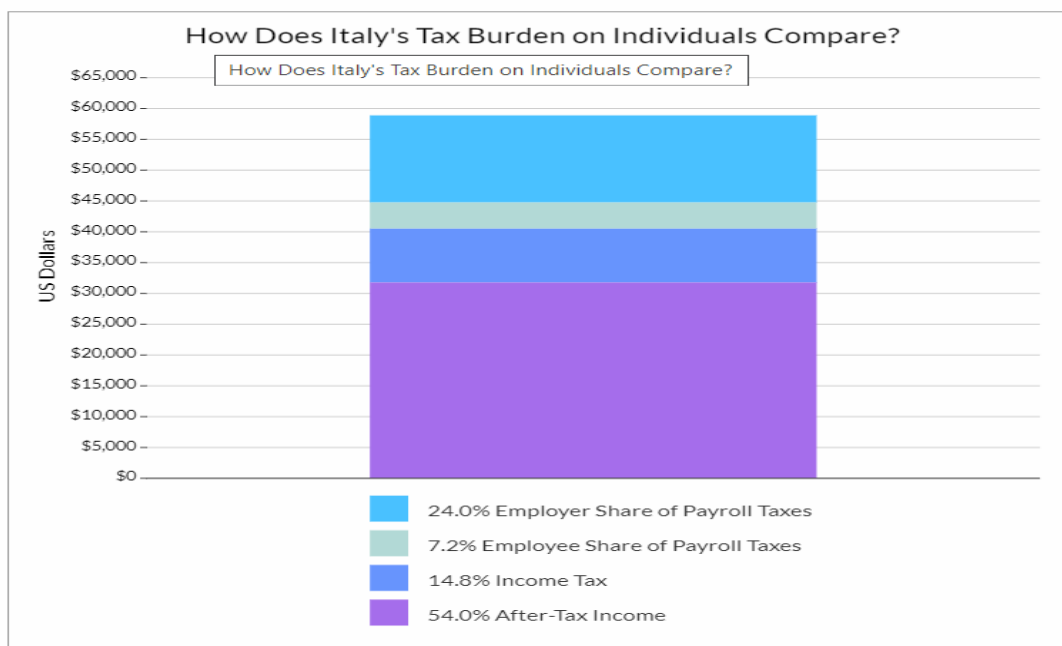
4.4.6 Ατομική Φορολογία στην Ιταλία

Ο φόρος ατομικού εισοδήματος εφαρμόζεται στο συνολικό εισόδημα ενός ατόμου. Ο ακαθάριστος φόρος υπολογίζεται με την εφαρμογή των συντελεστών ανά κατηγορία στο συνολικό εισόδημα, καθαρό από τα εκπιπτόμενα έξοδα. Για τους κατοίκους, το συνολικό εισόδημα αποτελείται από όλα τα εισοδήματα, ανεξάρτητα από την πηγή. Ορισμένες δαπάνες (operi deducibili – «εκπιπόμενες δαπάνες») είναι δυνατόν να μειώσουν το συνολικό εισόδημα, όπως εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας ή δωρεές σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Το φορολογητέο εισόδημα υπόκειται σε προοδευτική φορολογία και αποτελείται από τις παρακάτω έξι κατηγορίες εισοδήματος, Εισόδημα από την εργασία, Επιχειρηματικό εισόδημα., Εισόδημα από αυτοαπασχόληση, Εισόδημα από ακίνητα, Εισόδημα από επενδύσεις και Κέρδη κεφαλαίου. Το ακαθάριστο φορολογητέο εισόδημα προσδιορίζεται αν αθροίσουμε τα φορολογητέα εισοδήματα των παραπάνω κατηγοριών που υπόκεινται σε συνήθη φορολογία. Ορισμένα είδη εισοδημάτων (τόκοι, μερίσματα και κέρδη κεφαλαίου) μπορούν να υπόκεινται σε έναν ενιαίο φορολογικό συντελεστή, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους που καθορίζει η ιταλική φορολογική νομοθεσία.

Το ακαθάριστο φορολογητέο εισόδημα από την εργασία περιλαμβάνει οποιαδήποτε αποζημίωση σε μετρητά ή παροχή σε είδος την οποία λαμβάνει ο εργαζόμενος σε σχέση με την εργασία του. Σε αυτά εννοείται ότι περιλαμβάνονται μπόνους, δικαίωμα προαίρεσης μετοχών, άτοκα δάνεια, προσαρμογές στο εξωτερικό, επιδόματα κόστους ζωής, επιστροφές φόρων, επιδόματα αυτοκινήτων και τα λοιπά. Κατά γενικό κανόνα, το 100% της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε μετρητά υπόκειται σε φόρο και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται ως πρόσθετες παροχές (όπως στέγαση, δάνεια, εταιρικό αυτοκίνητο που χορηγούνται για προσωπική και επαγγελματική χρήση)

φορολογούνται βάσει της «κανονικής αξίας» ή κατ' αποκοπήν ποσού. Η κανονική αξία ορίζεται από τον ιταλικό φορολογικό κώδικα στο άρθρο 9 του, ως η τιμή που ισχύει γενικά για παρόμοια αγαθά και υπηρεσίες στην αγορά. Ειδικότερα, για μετοχές, ομόλογα και άλλους τίτλους που είναι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο ή διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά, η κανονική αξία προσδιορίζεται με βάση τη μέση τιμή κλεισίματος του προηγούμενου μήνα (30-31 ημέρες). Για τις λοιπές μετοχές προσδιορίζεται αναλογικά με την καθαρή καθαρή αξία της εταιρείας. (Tax Foundation, 2023).

Διάγραμμα 4. 11

Φορολογική επιβάρυνση φυσικών προσώπων στην Ιταλία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Σύμφωνα με το άνωθεν διάγραμμα βλέπουμε πως κατανέμεται η φορολογική επιβάρυνση των ιδιωτών στην Ιταλία. Ποσοστό περίπου 46% του συνολικού εισοδήματος καταλήγει σε φόρους και κρατήσεις και το 54% είναι το διαθέσιμο εισόδημα μετά από φόρους.

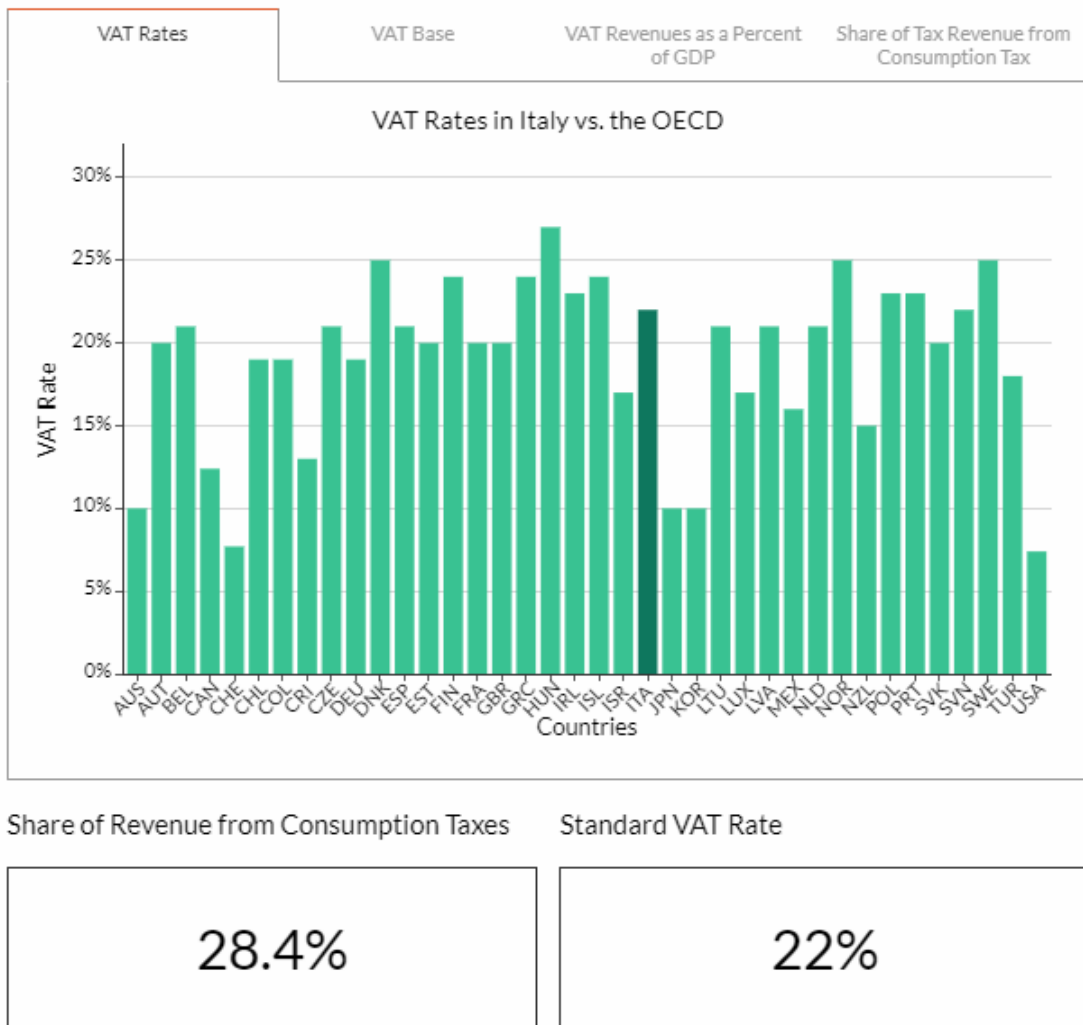
4.4.7 Φόροι κατανάλωσης στην Ιταλία

Όταν μιλάμε για ειδικούς φόρους κατανάλωσης εννοούμε τους έμμεσους φόρους οι οποίοι εφαρμόζονται κατά την πώληση ή τη χρήση αγαθών όπως είναι το αλκοόλ, ο καπνός ή τα ενεργειακά προϊόντα.

Το ποια προϊόντα υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και η ανάγκη επιβολής δασμών σε αυτά ορίζονται από την ΕΕ.

Η νομοθεσία της ΕΕ ορίζει επίσης τους ελάχιστους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης που είναι σημαντικό να εφαρμόζονται, αν και κάθε χώρα της ΕΕ είναι δυνατόν να ορίσει υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές εάν το επιθυμεί. Ο καταβλητέος φόρος βασίζεται συνήθως σε ποσότητα όπως ανά χιλιόγραμμο, εκατόλιτρο (hl) ή βαθμό αλκοόλης.

Ορισμένες χώρες δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν επακριβώς τη φορολογική τους βάση. Για τη μείωση των στρεβλώσεων, οι τελικοί χρήστες θα είναι σημαντικό να φορολογούνται με τον ίδιο κανονικό συντελεστή. Βέβαια, τα κράτη πολλές φορές απαλλάσσουν αγαθά και υπηρεσίες από τη φορολογία ή τα φορολογούν με μειωμένους συντελεστές, υποχρεώνοντάς τα να πληρώνουν υψηλότερες τιμές ούτως ώστε να αυξήσουν τα έσοδα. Κάποια κράτη ενδέχεται να μην είναι σε θέση να επιτρέψουν σωστά τις εμπορικές ροές. Ένα παράδειγμα είναι, η επιβολή φόρου επί των πωλήσεων σε μηχανήματα και εξοπλισμό από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Διάγραμμα 4. 12

Συντελεστής ΦΠΑ στην Ιταλία σε σχέση με τον ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Ο συντελεστής ΦΠΑ στην Ιταλία είναι στο 22%, μία σχετικά μέση τιμή συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και υψηλός συγκριτικά με χώρες από την Ασία και την Αμερική. Το 28,4% των συνολικών φορολογικών εσόδων προέρχεται από εισπράξεις ΦΠΑ. Υπάρχουν όμως και προϊόντα πρώτης ανάγκης που επιβαρύνονται με χαμηλότερους συντελεστές ΦΠΑ, όπως και προϊόντα πολυτελείας τα οποία επιβαρύνονται με υψηλότερους συντελεστές και ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Πίνακας 4. 16

Μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ

Μειωμένος συντελεστής	Μειωμένη βάση
4%	Ορισμένα τρόφιμα, φάρμακα και προϊόντα/υπηρεσίες υγείας και εξοπλισμός για άτομα με ειδικές ανάγκες, παροχή υπηρεσιών για ορισμένες κατασκευές κατοικιών, βιβλία, εφημερίδες, εβδομαδιαία περιοδικά, παροχή τροφίμων από σχολεία, καντίνες και συσσίτια.
5%	Αρωματικά βότανα, νωπή ή διατηρημένη με απλή ψύξη τρούφα, κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες για ηλικιωμένους, τοξικομανείς, μετανάστες, κρατούμενους, άτομα με ειδικές ανάγκες, ασθενείς με AIDS, υπηρεσίες μεταφοράς σε αστικές πλωτές οδούς (βλ. ποτάμια, λίμνες ή λιμνοθάλασσες), κομποστοποιήσιμα προϊόντα, προϊόντα γυναικείας υγιεινής.
10%	Ορισμένα τρόφιμα και ποτά, ύδρευση, φαρμακευτικά προϊόντα (για ανθρώπους και ζώα), ιατρικές υπηρεσίες (εάν δεν εξαιρούνται), μεταφορά επιβατών, αέριο καύσεως για μαγείρεμα, ορυκτέλαιο, ηλεκτρισμός, αέριο, αστικά απόβλητα, σταθμοί καθαρισμού, κτηνοτροφικό κρέας και ψάρια, ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, έργα τέχνης, είσοδος σε παραστάσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκμίσθωση ακινήτων από κτιριακές επιχειρήσεις, εργασίες ανακαίνισης και συντήρησης κατοικιών, εστιατόρια, κατασκευές αστικής ανάπτυξης, ξενοδοχειακές και παρόμοιες υπηρεσίες διαμονής.

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Σε αντίθεση με την Γερμανία, η Ιταλία όπως και η Γαλλία χρησιμοποιεί περισσότερες κατηγορίες χαμηλών συντελεστών ΦΠΑ, ξεκινώντας από συντελεστή 4% και αγγίζοντας το 10% σε διάφορα αγαθά. Ομοίως με τις υπόλοιπες χώρες στα είδη πρώτης ανάγκης όπως τρόφιμα, ποτά (εκτός αλκοολούχων) και φαρμακευτικά – ιατρικά προϊόντα συναντάμε τους χαμηλότερους συντελεστές.

Πίνακας 4. 17

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ

Τύπος αλκοόλ	Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά λίτρο	Μέσος Φόρος ανά λίτρο στον ΟΟΣΑ
Μπύρα	\$0.08	\$0.14
Οινοπνευματώδη	\$11.60	\$29.51
Αφρώδης Οίνος	\$0.00	\$2.01
Οίνος	\$0.00	\$1.13

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ είναι αρκετά υψηλός σε ότι αφορά την κατανάλωση οινοπνευματωδών και αρκετά χαμηλός σε παραδοσιακά ποτά όπως η μπίρα και το κρασί.

Πίνακας 4. 18

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στον καπνό

Τύπος Καπνού	Ειδικός φόρος κατανάλωσης	Μέσος Φόρος στον ΟΟΣΑ
Πούρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	23%	14%
Πούρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$0.00	\$63.13
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	59.1%	25%
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$21.75	\$131.14
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	58.5%	17.3%
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$0.00	\$139.55

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Αρκετά υψηλό είναι τα ποσά των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα και στην Ιταλία όπως στο σύνολο των Ευρωπαϊκών χωρών.

Πίνακας 4. 19

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στα καύσιμα

Τύπος καυσίμου	Συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής	Μέσος συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής στον ΟΟΣΑ
Ντίζελ αυτοκινήτου	59.8%	46.4%
Οικιακό ελαφρύ αργό πετρέλαιο	48.9%	32.8%
Αμόλυβδη βενζίνη	64.3%	53.2%

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Μεγάλο ποσό των εσόδων της Ιταλίας προέρχεται από τα καύσιμα, τα οποία φαίνεται να είναι μεγάλη πηγή εσόδων για όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες με αρκετά υψηλούς φορολογικούς συντελεστές στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

4.4.8 Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ιταλία

Η διαμόρφωση του ιταλικού συστήματος φορολογίας ακινήτων, δεδομένου του πολύπλοκου χαρακτήρα του, εμπεριέχει όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, κεντρικό και τοπικό. Στην Ιταλία, όπως και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ο φόρος ακίνητης περιουσίας αποτελείται από φόρους εισοδήματος, περιουσίας, μεταβίβασης και μισθώσεων και διαφέρει ανάλογα με τα εμπλεκόμενα μέρη (επιχειρήσεις και επαγγελματίες ή όσους δεν ασκούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την αυτοαπασχόληση) και τη φύση της ακίνητης περιουσίας (κατοικίες και κτίρια για βιομηχανική χρήση).

Συγκεκριμένα, μπορούν να διακριθούν πέντε κατηγορίες φόρων που επιβάλλονται στα ακίνητα. Φύση του φορολογικού «εισοδήματος» του οποίου η προϋπόθεση είναι το εισόδημα που παράγεται από την περιουσία ή την κατοχή του ακινήτου (φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, IRES) Φόροι φύσης «περιουσιακό στοιχείο» του οποίου η προϋπόθεση είναι η ιδιοκτησία ή η κατοχή του ακινήτου (IMU). Φόρος στις δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται σε ιδιοκτήτες ακινήτων (TASI). Φόρος για τη μεταβίβαση ακινήτου για αντάλλαγμα (ΦΠΑ, εγγραφή, υποθήκη, γη). Φόρος για δωρεάν μεταβίβαση ακινήτων (φόρος κληρονομιάς και δώρου). Φόρος ενοικίασης (στεγνό κουπόνι, εγγραφή και χαρτόσημο επί μισθώσεων).

Καταρχάς, μία από τις θεμελιώδεις απαιτήσεις για την είσοδο στο ιταλικό φορολογικό σύστημα είναι ο φορολογικός κώδικας. Ο φορολογικός κώδικας είναι ο κωδικός αναγνώρισης των φορολογουμένων τόσο στις σχέσεις τους με την εφορία όσο

και με τους δημόσιους φορείς και διοικήσεις. Μέσω του φορολογικού κώδικα ο φορολογούμενος αναγνωρίζεται από το φορολογικό μητρώο, οπότε οι φορολογούμενοι είναι σημαντικό να το αναφέρουν σε όλες τις πράξεις και έγγραφα που έχουν φορολογική συνάφεια (π.χ. ετήσια φορολογική δήλωση, πράξη πώλησης ακινήτου κ.λπ.).

Πίνακας 4. 20

Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ιταλία

Κατηγορία φόρου ακίνητης περιουσίας	Περιγραφή	Έχει αυτός ο φόρος;
Φόρος καθαρής περιουσίας	Οι φόροι καθαρής περιουσίας είναι φόροι επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων ενός ατόμου ή της οικογένειας που επιβάλλονται σε ετήσια βάση	Φόρος περιουσίας σε επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία
Φόρος ακίνητης περιουσίας, κληρονομιάς και δωρεών	Οι φόροι ακίνητης περιουσίας επιβάλλονται στην περιουσία του θανόντος και καταβάλλονται από την ίδια την περιουσία. Οι φόροι κληρονομιάς επιβάλλονται μόνο στην αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και καταβάλλονται από τους κληρονόμους. Οι φόροι δωρεών επιβάλλονται όταν η ιδιοκτησία μεταβιβάζεται από άτομο εν ζωή.	Φόρος κληρονομιάς και δωρεών
Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας	Οι φόροι μεταβίβασης περιουσίας είναι φόροι για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (ακίνητα, έγχειες βελτιώσεις, μηχανήματα) από ένα άτομο ή επιχείρηση σε ένα άλλο.	Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας
Φόρος εταιρικής περιουσίας	Παρόμοια με τον φόρο καθαρής περιουσίας, οι φόροι περιουσιακών στοιχείων επιβάλλονται στον πλούτο ή τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης. Οι περισσότερες χώρες με φόρους εταιρικών περιουσιακών στοιχείων επιβάλλουν αυτούς τους φόρους αποκλειστικά σε τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία	Όχι
Φόροι εισφοράς	Οι φόροι εισφοράς είναι φόροι επί της έκδοσης μετοχών, που συνήθως επιβάλλονται με πολύ χαμηλούς συντελεστές ή ως μικρή, σταθερή αμοιβή	Ναι
Φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών	Ο φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών είναι μια εισφορά επί της πώλησης ή αγοράς ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	Ναι

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/italy>

Σε αντίθεση με την Γαλλία αρκετά μικρότερο είναι το ποσοστό των εσόδων από ακίνητη περιουσία στην Ιταλία σε σχέση με το σύνολο των φορολογικών εσόδων της, φτάνοντας στο 5,8%, οριακά πάνω σε σχέση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

4.4.9 Διεθνείς φόροι στην Ιταλία

Σε μια ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένη οικονομία, οι επιχειρήσεις πολλές φορές επεκτείνονται πέρα από τα σύνορα των κρατών τους, ούτως ώστε να προσεγγίσουν πελάτες σε όλο τον κόσμο. Σαν αποτέλεσμα αυτού, τα κράτη είναι υποχρεωμένα να θέτουν κανόνες που καθορίζουν το πώς ή το εάν πρέπει να φορολογηθεί το εταιρικό εισόδημα που αποκτάται σε ξένες χώρες. Οι διεθνείς φορολογικοί κανόνες ασχολούνται με τα συστήματα και τους κανονισμούς που εφαρμόζουν οι χώρες σε αυτές τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Οι φορολογικές συνθήκες ευθυγραμμίζουν πολλούς φορολογικούς νόμους μεταξύ δύο χωρών και έχουν σαν στόχο τη μείωση της διπλής φορολογίας. Κύρια εργαλεία τους είναι η μείωση ή η εξάλειψη των παρακρατούμενων φόρων μεταξύ των χωρών. Οι χώρες με μεγαλύτερο αριθμό εταίρων στο δίκτυο των φορολογικών τους συμβάσεων έχουν πιο ελκυστικά φορολογικά καθεστώτα για τις ξένες επενδύσεις και σαν αποτέλεσμα αυτού είναι και πιο ανταγωνιστικές από χώρες με λιγότερες συνθήκες.

4.5 Ολλανδία

Η Ολλανδία είναι ακόμα μια χώρα η οποία φορολογεί τους κατοίκους της για το ετήσιο εισόδημά τους. Οι μη κάτοικοι φορολογούνται μόνο για εισόδημα που προέρχονται από συγκεκριμένες πηγές της Ολλανδία (κυρίως εισόδημα από εργασία, αμοιβές διευθυντών, επιχειρηματικό εισόδημα και εισόδημα από ακίνητη περιουσία των Κάτω Χωρών) (Lejour et al., 2022;6-7).

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου για το 2022 είναι 15% για ετήσιο εισόδημα έως 395.000 ευρώ και 25,8% για εισόδημα που υπερβαίνει αυτό το ανώτατο όριο (Cnossen&Jacobs, 2022;87-89). Η ολλανδική εφορία έχει την ευθύνη της συλλογής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τα φορολογικά έσοδα είναι ο βασικός χρηματοδότης των κρατικών δαπάνων. Αυτά μπορεί να είναι είτε διάφορες επιδοτήσεις για τις τέχνες, τον πολιτισμό, τη στέγαση, τη φροντίδα των παιδιών, την υγειονομική

περίθαλψη, τις συντάξεις και τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης. (Bruil et al., 2022:4-8).

Χρησιμοποιούνται και οι δύο μέθοδοι, η σταθερή και η φθίνουσα απόσβεση. Για επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία που βελτιώνουν το περιβάλλον, επιτρέπεται το 75% για αποσβέσεις. Η υπεραξία είναι δυνατόν να εκπίπτει κατά 10% ετησίως. Οι δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις πληρώνουν εταιρικό φόρο εισοδήματος για τα κέρδη τους. Ειδικοί κανόνες ισχύουν για επιχειρήσεις που αποτελούν φορολογικό όμιλο και για επιχειρήσεις που κατέχουν ποσοστό 5% ή περισσότερο σε άλλη εταιρεία.

Οι δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις συνήθως υποχρεούνται να πληρώνουν φόρο εισοδήματος επιχειρήσεων για τα κέρδη τους. Σε κάποιες περιπτώσεις, τα ιδρύματα και οι ενώσεις υποχρεούνται και αυτά να υποβάλλουν δηλώσεις φόρου εισοδήματος εταιρειών. Κάποια νομικά πρόσωπα, όπως τα ιδρύματα δημοσιονομικών επενδύσεων, δεν είναι υποχρεωμένα να πληρώνουν φόρο εισοδήματος εταιρειών. Ορισμένα νομικά πρόσωπα τα οποία επενδύουν συλλογικά, υπάρχει περίπτωση να απαλλάσσονται και αυτά από τον φόρο εισοδήματος επιχειρήσεων (Lejour et al, 2022:8-9).

4.5.1 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Τα φυσικά πρόσωπα (όπως οι αυτοαπασχολούμενοι) πληρώνουν φόρο επί των κερδών τους μέσω των δηλώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. Ο κορυφαίος συντελεστής φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για το 2022 είναι κατ' ανώτατο όριο 49,5%. Γενικά ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ολλανδία ταξινομείται σε 3 κατηγορίες, ή «πλαίσια». Το πλαίσιο 1 αφορά κυρίως την απασχόληση και το επιχειρηματικό εισόδημα. Το πλαίσιο 2 αφορά εισόδημα από ανώνυμη εταιρεία με συμμετοχή 5% ή περισσότερο στην εταιρεία. Το πλαίσιο 3 αφορά εισόδημα από αποταμιεύσεις και επενδύσεις (Lejour et al., 2022:8-9).

Πίνακας 4. 21

Φορολογικοί συντελεστές φυσικών προσώπων 2022 (πλαίσιο 1)

Εισόδημα (EUR)	Φορολογικός συντελεστής %
1-69,398	37.07
Άνω των 69,398	49.5

Πηγή: World Wide Tax, 2023

Σημείωση: Οι τιμές στον πίνακα δεν περιλαμβάνουν την εθνική ασφάλιση.

Υφίστανται διάφορες φορολογικές ελαφρύνσεις. Για παράδειγμα, υφίσταται διαθέσιμη φορολογική ελάφρυνση για κάποιον που ζει και εργάζεται στην Ολλανδία ή όταν σπουδάζει.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τα κέρδη κεφαλαίου φορολογούνται με τους κανονικούς φορολογικούς συντελεστές. Για φυσικά πρόσωπα ο φορολογικός συντελεστής είναι ο ίδιος συντελεστής όπως στο πλαίσιο 1. Τα κέρδη κεφαλαίου που προκύπτουν από την πώληση τόκων που σχετίζονται με το πλαίσιο 2 φορολογούνται με 26,9% (WorldWideTax, 2023).

Εργοδότες: Πληρώνουν περίπου 17% στην κοινωνική ασφάλιση, την ανεργία, την αναπηρία και τη φροντίδα των παιδιών. Η πληρωμή υπόκειται σε ανώτατο όριο 57.232 ευρώ.

Μισθωτοί: Πληρώνουν 27,65% για κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης γήρατος, επιζώντων συντηρούμενων προσώπων και μακροχρόνιας περίθαλψης. Η πληρωμή υπόκειται σε ανώτατο όριο 35.472 ευρώ.

Οι συντελεστές παρακράτησης φόρου για πληρωμές σε αλλοδαπές επιχειρήσεις έχουν ως εξής:

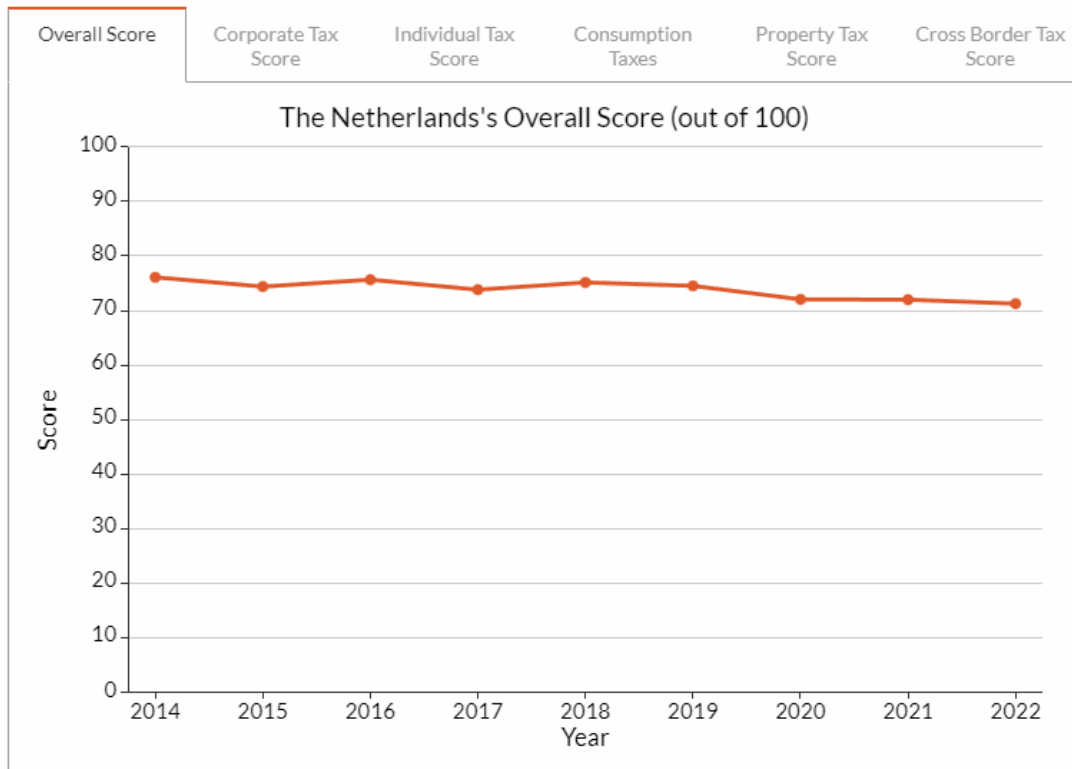
- Μέρισμα 0%/15%
- Τόκοι 0%/25.8%
- Δικαιώματα 0%/25.8%
- Αμοιβές εμπειρογνομόνων 0%
- Φόρος για εισροές κερδών από υποκαταστήματα 0%

Σημείωση: οι συντελεστές παρακράτησης υπόκεινται σε συνθήκες διπλής φορολογίας, όταν είναι απαραίτητο.

4.5.2 Διεθνής Δείκτης Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας

Το ITCI κάνει προσπάθειες να δείξει όχι μόνο ποια κράτη προσδίδουν το πιο καλό φορολογικό περιβάλλον για επενδύσεις, αλλά και το πιο καλό φορολογικό περιβάλλον για τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις (Tax Foundation, 2023).

The Dutch Tax System Ranks 14th in the OECD

Διάγραμμα 4. 13

Παγκόσμια κατάταξη Ιταλικού φορολογικού συστήματος σύμφωνα με το Διεθνή Δείκτη Φορολογικής Ανταγωνιστικότητας του ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Δυνάμεις

- Η Ολλανδία επιτρέπει τη μεταφορά των καθαρών λειτουργικών ζημιών για ένα έτος και επιτρέπεται η αντιμετώπιση του κόστους του αποθέματος Last-In-First-Out.
- Η Ολλανδία διαθέτει εδαφικό φορολογικό σύστημα στα ξένα μερίσματα και υπεραξίες και ένα εκτεταμένο δίκτυο φορολογικών συμβάσεων με 92 κράτη.

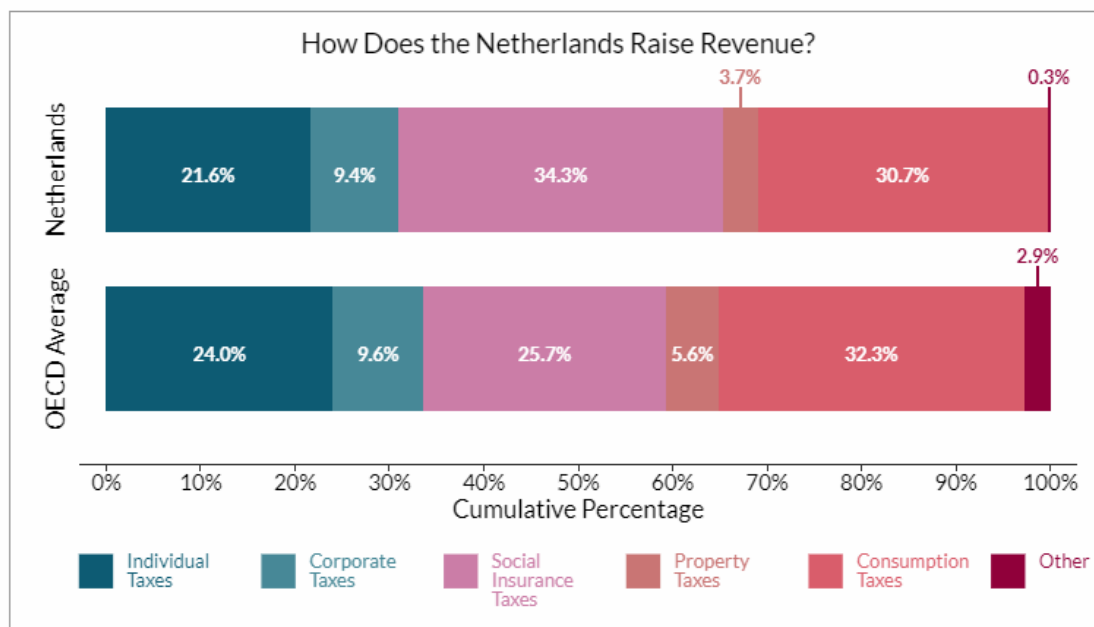
- Οι επιχειρήσεις είναι δυνατόν να αφαιρέσουν τους φόρους ιδιοκτησίας για τον υπολογισμό των πληρωμών.

Αδυναμίες

- Η Ολλανδία διαθέτει προοδευτικό φορολογικό σύστημα με συντελεστή φόρου εισοδήματος 49,5%.
- Ο συντελεστής ΦΠΑ 21 τοις εκατό είναι περίπου το ήμισυ της φορολογικής βάσης.
- Οι επιχειρήσεις είναι δυνατόν να λάβουν κάποια ευελιξία, επειδή είναι δυνατόν να κάνουν χρήση στις καθαρές λειτουργικές ζημίες σε μελλοντικές ταμειακές ροές.

4.5.3 Πηγές εσόδων στην Ολλανδία

Οι πόλεις και οι χώρες αντλούν έσοδα μέσω ενός συνδυασμού φόρων φυσικών προσώπων, φόρων εισοδήματος, φόρων υγειονομικής περίθαλψης, φόρων αγαθών και υπηρεσιών και φόρων ιδιοκτησίας. Ένας συνδυασμός φορολογικών πολιτικών είναι δυνατόν να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο ένα φορολογικό σύστημα είναι στρεβλωτικό ή ουδέτερο.

Διάγραμμα 4. 14

Πηγές εσόδων στην Ολλανδία

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι η Ολλανδία βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ μόνο στην εισπραξη φόρων κοινωνική ασφάλισης αν και έχει πολύ χαμηλούς συντελεστές ασφαλιστικών, ενώ αντίθετα σε όλες τις άλλες κατηγορίες εισπραξης φόρων βρίσκεται οριακά κάτω από τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ.

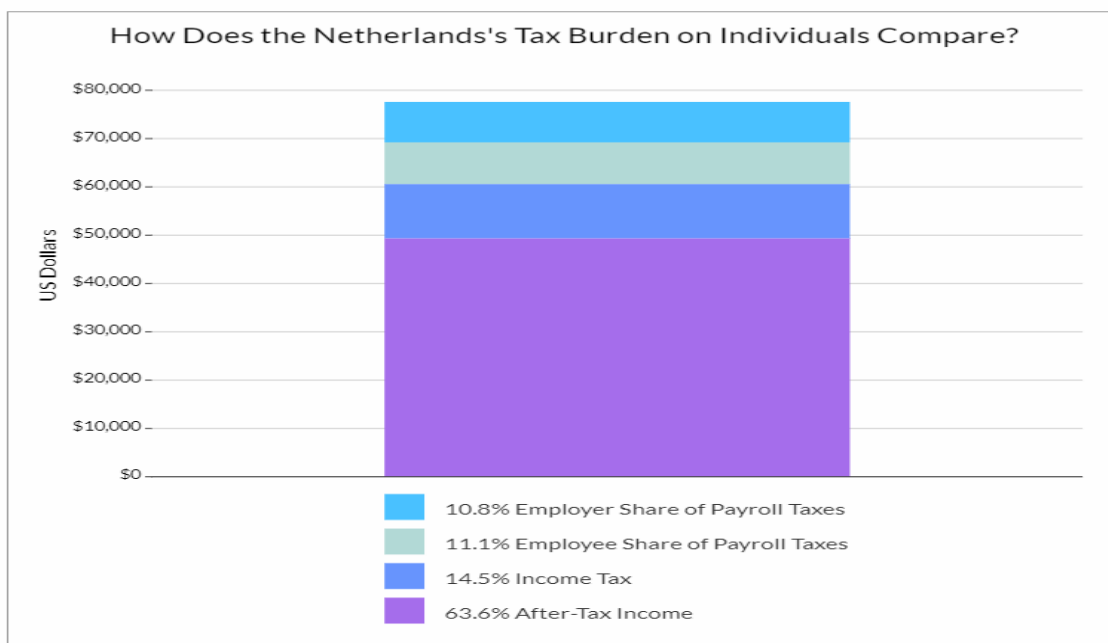
4.5.4 Φορολογία επιχειρήσεων στην Ολλανδία

Οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων στην Ολλανδία είναι σημαντικό να πληρώσουν επιχειρηματικό φόρο στην χώρα, ο οποίος είναι δυνατόν να περιλαμβάνει φόρους εισοδήματος, κύκλου εργασιών και κερδών, δημοτικούς φόρους και περιβαλλοντικούς φόρους. Πολλά συστήματα φορολογίας επιχειρήσεων είναι διαθέσιμα στους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων στην Ολλανδία, αλλά όλοι είναι σημαντικό να πληρώσουν φόρους. Για παράδειγμα, οποιοσδήποτε ιδιοκτήτης κάθε επιχείρησης είναι σημαντικό να υποβάλλει ετήσιες φορολογικές δηλώσεις, είτε φόρο εισοδήματος είτε εταιρικό φόρο. Ανάλογα με την τοποθεσία και τον τύπο της επιχείρησης, οι ιδιοκτήτες θα αντιμετωπίσουν διαφορετικούς τοπικούς φόρους, για παράδειγμα φόρο νερού βρύσης, φόρο απόρριψης απορριμμάτων και φόρο διαφήμισης κτλ.

4.5.5 Ατομική φορολογία στην Ολλανδία

Στο τμήμα φορολογίας για το προσωπικό εισόδημα, όπως προαναφέρθηκε, στην Ολλανδία, το προσωπικό εισόδημα χωρίζεται σε τρία είδη φορολογητέου εισοδήματος, τα οποία φορολογούνται αναφορικά με το δικό τους σύστημα. Επίσης, οι χώρες έχουν φόρους εισοδήματος. Αυτοί οι ενιαίοι φόροι επιβάλλονται στο εισόδημα μαζί με τον τυπικό φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων της χώρας. Βέβαια, τα έσοδα από αυτούς τους φόρους πηγαίνουν σε προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης, όπως ασφάλιση ανεργίας, κρατικά συνταξιοδοτικά προγράμματα και ασφάλιση υγείας.

Το εισόδημα και το εισόδημα από μερίσματα - εάν δεν περιλαμβάνονται στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων - φορολογούνται πάντα με ένα ορισμένο ποσοστό (Tax Foundation, 2023).

Διάγραμμα 4. 15

Φορολογική επιβάρυνση φυσικών προσώπων στην Ολλανδία

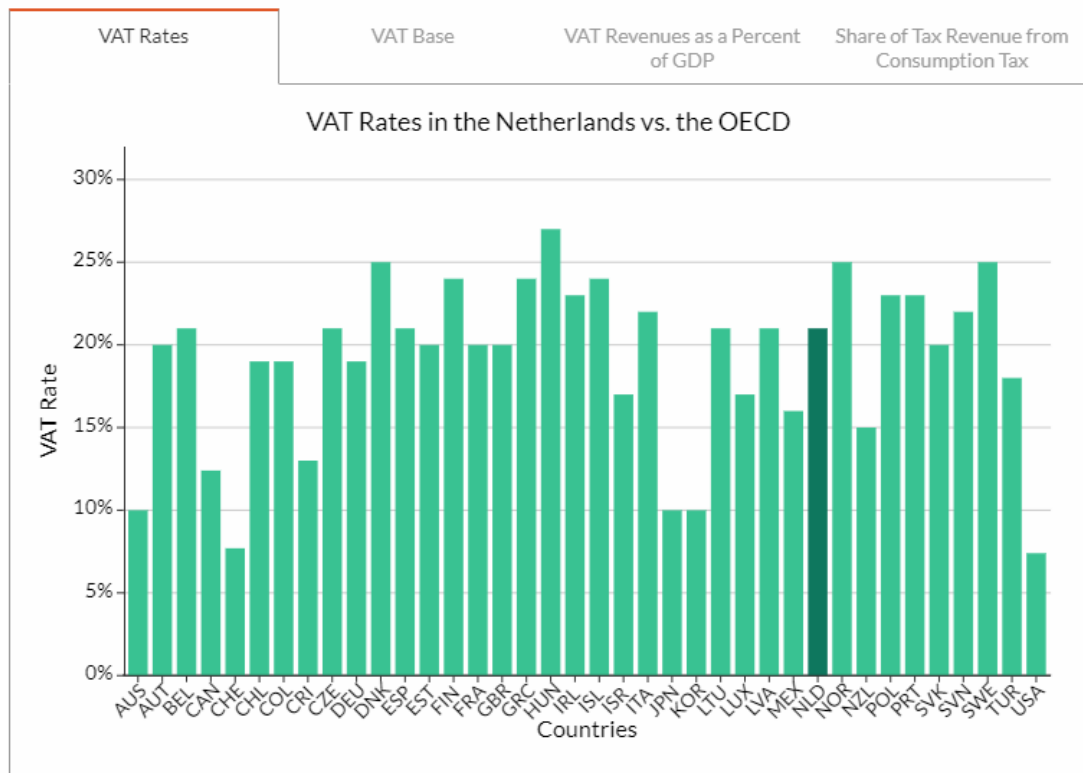
Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Σύμφωνα με το άνωθεν διάγραμμα βλέπουμε πως κατανέμεται η φορολογική επιβάρυνση των ιδιωτών στην Ολλανδία. Ποσοστό περίπου 36% του συνολικού εισοδήματος καταλήγει σε φόρους και κρατήσεις και το 64% είναι το διαθέσιμο εισόδημα μετά από φόρους. Αρκετά χαμηλότερες οι ασφαλιστικές κρατήσεις στην Ολλανδία με ελαφρώς αυξημένο φορολογικό συντελεστή επιτυγχάνει μεγαλύτερο καθαρό εισόδημα για τους πολίτες της.

4.5.6 Φόροι κατανάλωσης στην Ολλανδία

Οι φόροι επιβάλλονται σε αγαθά και υπηρεσίες και είναι δυνατόν να λάβουν πολλές μορφές. Στον ΟΟΣΑ και στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου, ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ο πιο συνηθισμένος φόρος κατανάλωσης.

Τα περισσότερα φορολογικά συστήματα δεν φορολογούν τις ενδιάμεσες εισροές των επιχειρήσεων ούτε προσδίδουν πίστωση για φόρους που καταβάλλονται προκαταβολικά στις εισροές, γεγονός που αποφεύγει το πρόβλημα της φορολογικής πυραμίδας.

Share of Revenue from Consumption Taxes

Standard VAT Rate

30.7%

21%

Διάγραμμα 4. 16

Συντελεστής ΦΠΑ στην Ιταλία σε σχέση με τον ΟΟΣΑ

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Ο συντελεστής ΦΠΑ στην Ολλανδία είναι στο 21%, μία σχετικά μέση τιμή συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και υψηλός συγκριτικά με χώρες από την Ασία και την Αμερική. Το 30,7% των συνολικών φορολογικών εσόδων προέρχεται από εισπράξεις ΦΠΑ. Υπάρχουν όμως και προϊόντα πρώτης ανάγκης που επιβαρύνονται με χαμηλότερους συντελεστές ΦΠΑ, όπως και προϊόντα πολυτελείας τα οποία επιβαρύνονται με υψηλότερους συντελεστές και ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Πίνακας 4. 22

Μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ

Μειωμένος συντελεστής	Μειωμένη βάση
9%	Τρόφιμα, τροφοδοσία, αγαθά και υπηρεσίες για άτομα με ειδικές ανάγκες, φάρμακα, καταλύματα, βιβλία, ορισμένες ηλεκτρονικές εκδόσεις και ηλεκτρονικά βιβλία, δανεισμός βιβλίων, εφημερίδες, περιοδικά, μεταφορά επιβατών (εκτός αεροπορικής μεταφοράς επιβατών), ύδρευση, εισιτήρια εισόδου σε αθλητικές εκδηλώσεις, αναψυχή, πάρκα, μουσεία, κινηματογράφοι, ζωολογικοί κήποι και τσίρκο, κομμένα άνθη και φυτά, γεύματα σε εστιατόρια και ξενοδοχεία, βοηθήματα για άτομα με αναπηρία όρασης, χρήση αθλητικών καταλυμάτων, έργα τέχνης και αντίκες, καταλύματα σε ξενοδοχεία και διακοπές, ορισμένες υπηρεσίες εντάσεως εργασίας όπως ορισμένες συγκεκριμένες υπηρεσίες συντήρησης και απομόνωσης κατοικιών, υπηρεσίες καθαρισμού κατοικιών και υπηρεσίες κομμωτηρίου.

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Σε αντίθεση με την Ιταλία και την Γαλλία, και σε συνάρτηση με την Γερμανία χρησιμοποιεί μία κατηγορία χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ, 9% σε διάφορα αγαθά όπως τρόφιμα, ύδρευση, φάρμακα, εφημερίδες και γενικότερα αγαθά κατηγορίας πρώτης ανάγκης.

Πίνακας 4. 23

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ

Τύπος αλκοόλ	Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά λίτρο	Μέσος Φόρος ανά λίτρο στον ΟΟΣΑ
Μπύρα	\$0.50	\$8.83
Οινοπνευματώδη	\$18.94	\$29.51
Αφρώδης Οίνος	\$0.99	\$2.01
Οίνος	\$0.99	\$1.13

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στο αλκοόλ είναι αρκετά υψηλός σε ότι αφορά την κατανάλωση οινοπνευματωδών και αρκετά χαμηλός σε παραδοσιακά ποτά όπως η μπύρα και το κρασί, πολιτική που βλέπουμε να ακολουθείται και στις τέσσερις χώρες.

Πίνακας 4. 24

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στον καπνό

Τύπος Καπνού	Ειδικός φόρος κατανάλωσης	Μέσος Φόρος στον ΟΟΣΑ
Πούρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	8%	14%
Πούρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$0.00	\$63.13
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	5%	25%
Τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$46.35	\$131.14
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Αναλογικός ειδικός φόρος κατανάλωσης ως ποσοστό της τιμής λιανικής πώλησης	0%	17.3%
Καπνός για στριφτά τσιγάρα – Ειδικός φόρος κατανάλωσης ανά 1.000 (σε USD)	\$175.25	\$139.55

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Αρκετά υψηλά είναι τα ποσά των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα και στην Ολλανδία όπως στο σύνολο των Ευρωπαϊκών χωρών.

Πίνακας 4. 25

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στα καύσιμα

Τύπος καυσίμου	Συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής	Μέσος συνολικός φόρος ως ποσοστό της τιμής στον ΟΟΣΑ
Ντίζελ αυτοκινήτου	53.8%	46.4%
Οικιακό ελαφρύ αργό πετρέλαιο	71.9%	32.8%
Αμόλυβδη βενζίνη	64.9%	53.2%

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Η Ολλανδία δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση στα υψηλά ποσοστά φορολόγησης των καυσίμων, πολιτική που ακολουθείται και από τις τέσσερις Ευρωπαϊκές χώρες που εξετάσαμε.

4.5.7 Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ολλανδία

Ο φόρος ακίνητης περιουσίας ισχύει για τα περιουσιακά στοιχεία ενός ατόμου ή μιας επιχείρησης. Οι φόροι περιουσίας και κληρονομιάς, για παράδειγμα, καταβάλλονται μετά τον θάνατο ενός ατόμου και η περιουσία του μεταφέρεται στους κληρονόμους. Οι φόροι ακίνητης περιουσίας, από την άλλη μεριά, καταβάλλονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα συνήθως σε ετήσια βάση στην αξία των φορολογητέων περιουσιακών στοιχείων, όπως είναι η γη και τα σπίτια. Αρκετοί από τους φόρους ακινήτων είναι πολύπλοκοι και δυσκολεύουν τη ζωή των φορολογούμενων ή των επιχειρήσεων. Φόροι όπως αυτός της γης και της κληρονομιάς μπορούν να δημιουργήσουν αντικίνητρα για στην καινοτομία και τη διατήρηση, πράγμα που δυσχεραίνει την παραγωγικότητα. Ο φόρος κεφαλαιουχικών συναλλαγών με τη σειρά του έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους κεφαλαίου, το οποίο συνεπάγεται περιορισμό της ροής των επενδυτικών κεφαλαίων στους πλέον κατάλληλους τομείς.

Οι φόροι στα ακίνητα επίσης περιορίζουν το διαθέσιμο κεφάλαιο στην οικονομία, γεγονός που πλήττει την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία. Η καλή νομισματική πολιτική επιβραδύνει την οικονομία. Μαζί με τον φόρο γης, οι περισσότεροι φόροι ακίνητης περιουσίας αυξάνουν την οικονομία και έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία και την παραγωγικότητά της.

Πίνακας 4. 26

Φόροι ακίνητης περιουσίας στην Ολλανδία

Κατηγορία φόρου ακίνητης περιουσίας	Περιγραφή	Έχει αυτός ο φόρος;
Φόρος καθαρής περιουσίας	Οι φόροι καθαρής περιουσίας είναι φόροι επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων ενός ατόμου ή της οικογένειας που επιβάλλονται σε ετήσια βάση	Όχι
Φόρος ακίνητης περιουσίας, κληρονομιάς και δωρεών	Οι φόροι ακίνητης περιουσίας επιβάλλονται στην περιουσία του θανόντος και καταβάλλονται από την ίδια την περιουσία. Οι φόροι κληρονομιάς επιβάλλονται μόνο στην αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και καταβάλλονται από τους κληρονόμους. Οι φόροι δωρεών επιβάλλονται όταν η ιδιοκτησία μεταβιβάζεται από άτομο εν ζωή.	Φόρος κληρονομιάς και δωρεών
Φόρος Μεταβίβασης Ακίνητης Περιουσίας	Οι φόροι μεταβίβασης περιουσίας είναι φόροι για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (ακίνητα, έγχειες	Φόρος Μεταβίβασης

	βελτιώσεις, μηχανήματα) από ένα άτομο ή επιχείρηση σε ένα άλλο.	Ακίνητης Περιουσίας
Φόρος εταιρικής περιουσίας	Παρόμοια με τον φόρο καθαρής περιουσίας, οι φόροι περιουσιακών στοιχείων επιβάλλονται στον πλούτο ή τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης. Οι περισσότερες χώρες με φόρους εταιρικών περιουσιακών στοιχείων επιβάλλουν αυτούς τους φόρους αποκλειστικά σε τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία	Τραπεζικός φόρος
Φόροι εισφοράς	Οι φόροι εισφοράς είναι φόροι επί της έκδοσης μετοχών, που συνήθως επιβάλλονται με πολύ χαμηλούς συντελεστές ή ως μικρή, σταθερή αμοιβή	Όχι
Φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών	Ο φόρος χρηματοοικονομικών συναλλαγών είναι μια εισφορά επί της πώλησης ή αγοράς ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	Όχι

Πηγή: <https://taxfoundation.org/country/netherlands>

Σημαντικά μικρό είναι το ποσοστό των εσόδων από ακίνητη περιουσία στην Ολλανδία σε σχέση με το σύνολο των φορολογικών εσόδων της, φτάνοντας στο 3,7%, οριακά κάτω σε σχέση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

4.5.8 Διεθνείς φόροι στην Ολλανδία

Σε μια παγκόσμια οικονομία, οι επιχειρήσεις συχνά επεκτείνονται πέρα από τα σύνορα των κρατών τους ούτως ώστε να προσεγγίσουν πελάτες σε όλο τον κόσμο. Ως αποτέλεσμα, σημαντικό είναι για τις χώρες να θέτουν κανόνες που καθορίζουν τον τρόπο και το που (σε ποια ώρα) θα φορολογηθεί το εισόδημα της εταιρείας. Οι διεθνείς φορολογικοί νόμοι καθορίζουν τα συστήματα και τους κανόνες που χρησιμοποιούν οι χώρες σε αυτές τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Τα φορολογικά συστήματα προσπαθούν να ευθυγραμμίσουν πολλούς φορολογικούς νόμους με στόχο την μείωση της διπλής φορολογίας, μέσω της μείωσης ή της εξάλειψης των παρακρατούμενων φόρων μεταξύ δυο χωρών. Οι χώρες με μεγαλύτερο αριθμό εταίρων στο δίκτυο φορολογικών τους συμβάσεων έχουν πιο ελκυστικά φορολογικά καθεστώτα για τις ξένες επενδύσεις και είναι πιο ανταγωνιστικές από τις χώρες με λιγότερες συνθήκες.

Η Ολλανδία έχει συνάψει συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας με πάνω από 90 περίπου χώρες, με αποτέλεσμα να υπάρχει ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση στις διεθνείς συναλλαγές σχετικά με διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών με άλλες χώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ – ΕΛΛΑΔΑΣ

5.1 Είσπραξη φορολογικών εσόδων

Τα φορολογικά συστήματα των τεσσάρων ιδρυτικών χωρών παρουσιάζουν πάρα πολλές ομοιότητες ως προς τον τρόπο χειρισμού της άμεσης αλλά και έμμεσης φορολογίας. Η Ελλάδα ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής αλλά και Νομισματικής Ένωσης δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Ο τρόπος και οι συντελεστές φορολόγησης όλων των χωρών είναι κοινός, εφαρμόζοντας ενιαίους κανόνες και συστήματα φορολόγησης πολιτών και εταιρειών, διαφοροποιώντας κυρίως τους συντελεστές και το μείγμα της φορολόγησης σε εθνικό επίπεδο ανάλογα με την εκάστοτε πολιτική. Η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κρατών – μελών, οι Ευρωπαϊκοί νόμοι σε συστήματα φορολόγησης όπως στους έμμεσους φόρους και το ΦΠΑ (VIES), αλλά και οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας έχουν οδηγήσει τις χώρες σε κοινές πολιτικές γύρω από τη φορολόγηση.

Πίνακας 4. 27

Θέση χωρών σύμφωνα με ΟΟΣΑ και κατανομή εσόδων τους από φόρους

	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ολλανδία
Κατάταξη ΟΟΣΑ	29	15	38	37	14
Κατανομή εσόδων από φόρους					
Φυσικά πρόσωπα	15%	27,40%	21,10%	25,70%	21,60%
Επιχειρήσεις	5,40%	5,20%	4,90%	4,60%	9,40%
Κοινωνική Ασφάλιση	30,80%	37,90%	32,80%	31,20%	34,30%
Ακίνητη Περιουσία	8,10%	2,80%	8,90%	5,80%	3,70%
Φόροι κατανάλωσης	39,60%	26,70%	27,10%	28,40%	30,70%
Λοιποί φόροι	1,20%	0%	5,20%	4,30%	0,30%
Συντελεστές φορολόγησης					
Κοινωνική Ασφάλιση	32,20%	33,40%	34,90%	31,20%	21,90%
Εισόδημα μετά φόρων	59,90%	51%	53,40%	54%	63,60%
Συντελεστής ΦΠΑ	24%	19%	20%	22%	21%

Σύμφωνα με την κατάταξη των χωρών του ΟΟΣΑ η Ολλανδία βρίσκεται στη δέκατη τέταρτη θέση, την υψηλότερη από όλες τις άλλες χώρες, πετυχαίνοντας επίσης την

καλύτερη επίδοση στο ποσοστό του εισοδήματος μετά φόρων που καταλήγει στις τσέπες των πολιτών της. Αν και στο μείγμα εισπραξιμότητας φόρων έχει αρκετά υψηλό συντελεστή είσπραξης εσόδων από κοινωνική ασφάλιση στο 34,30%, αυτό το πετυχαίνει έχοντας το χαμηλότερο συντελεστή παρακράτησης φόρων κοινωνικής ασφάλισης. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερο διαθέσιμο φορολογητέο εισόδημα των πολιτών, πετυχαίνοντας επίσης υψηλό ποσοστό είσπραξης φόρων από φυσικά πρόσωπα ύψους 21,60%. Ένας παράγοντας που θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι βοηθάει την Ολλανδία να πετύχει αυτούς του υψηλούς δείκτες είναι ότι δεν αντιμετωπίζει υψηλή παραβατικότητα σε εισφοροδιαφυγή και φοροδιαφυγή.

Η Ελλάδα αν και έχει αρκετά χαμηλό ποσοστό είσπραξης φόρων από φυσικά πρόσωπα, καταφέρνει να πετύχει επίσης υψηλό ποσοστό εισοδήματος μετά φόρων για τους πολίτες της. Η σκληρή δημοσιονομική πολιτική κυρίως την προηγούμενη δεκαετία οδήγησε σε αύξηση της είσπραξης φόρων και δημιουργήθηκε το περιθώριο για μείωση των άμεσων φορολογικών συντελεστών, βελτιώνοντας σε ένα βαθμό την οικονομική ευημερία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, κατατάσσοντας το ελληνικό φορολογικό σύστημα για το 2022 στην εικοστή ένατη θέση του ΟΟΣΑ.

Σε ότι αφορά τους συντελεστές ΦΠΑ αν υπάρχει ελεύθερη διακίνηση αγαθών και οι πολίτες αλλά και οι επιχειρήσεις μπορούν να ψωνίσουν ελεύθερα, τα κράτη έχουν το δικό τους φορολογικό συντελεστή, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαφορές της τάξης μέχρι και των πέντε ποσοστιαίων (5%) μονάδων σε ότι αφορά τον υψηλό φορολογικό συντελεστή, με τη Γερμανία να βρίσκεται στο χαμηλότερο και την Ελλάδα στο υψηλότερο.

5.2 Οι φορολογικοί συντελεστές των κρατών

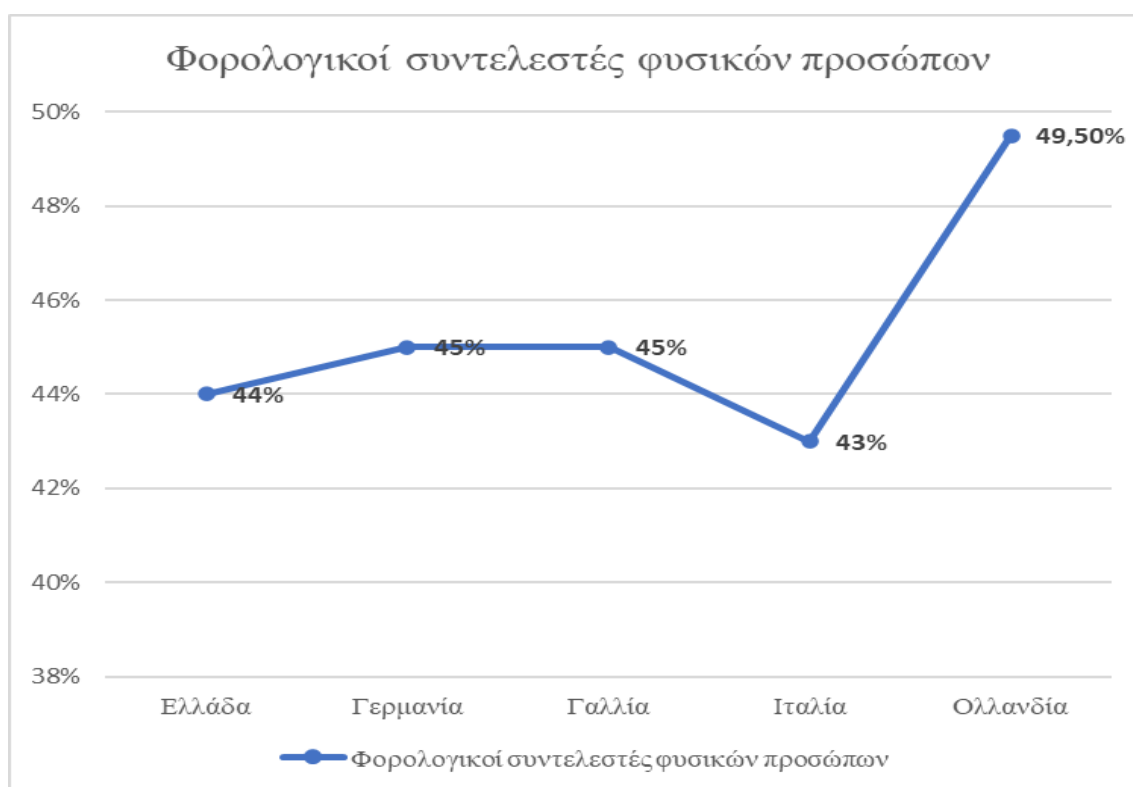
Ο φορολογικός χειρισμός των εσόδων των κρατών μελών είναι αρκετά κοινός ως προς την αντιμετώπιση και τον τρόπο είσπραξης άμεσων και έμμεσων φόρων ή στην παρακράτηση των φόρων στην πηγή τους και την απόδοσή τους στο κράτος. Αντίθετα βλέπουμε να υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις ως προς τους συντελεστές ανάλογα με το είδος του εσόδου, δημιουργώντας έτσι ευκαιρίες για επενδύσεις ανάλογα με το είδος της επένδυσης που πρόκειται να γίνει, κάθε φορά σε διαφορετική χώρα, ώστε να πετυχαίνετε κάθε φορά η μέγιστη δυνατή απόδοση για ένα επενδυτή, με ότι επακόλουθο θα μπορούσε να αποφέρει η εκάστοτε επένδυση στην οικονομία και τους πολίτες της χώρας στην οποία πραγματοποιείται.

Πίνακας 4. 28

Φορολογικοί συντελεστές χωρών

	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ολλανδία
Φορολογικοί συντελεστές φυσικών προσώπων	44%	45%	45%	43%	49,50%
Φορολογικοί συντελεστές νομικών προσώπων	22%	15,83%	25%	24%	25,80%
Μερίσματα	5%	25%	25%	26%	15%
Τόκοι	15%	25%	0%	26%	0%
Δικαιώματα	20%	0%	25%	23%	0%

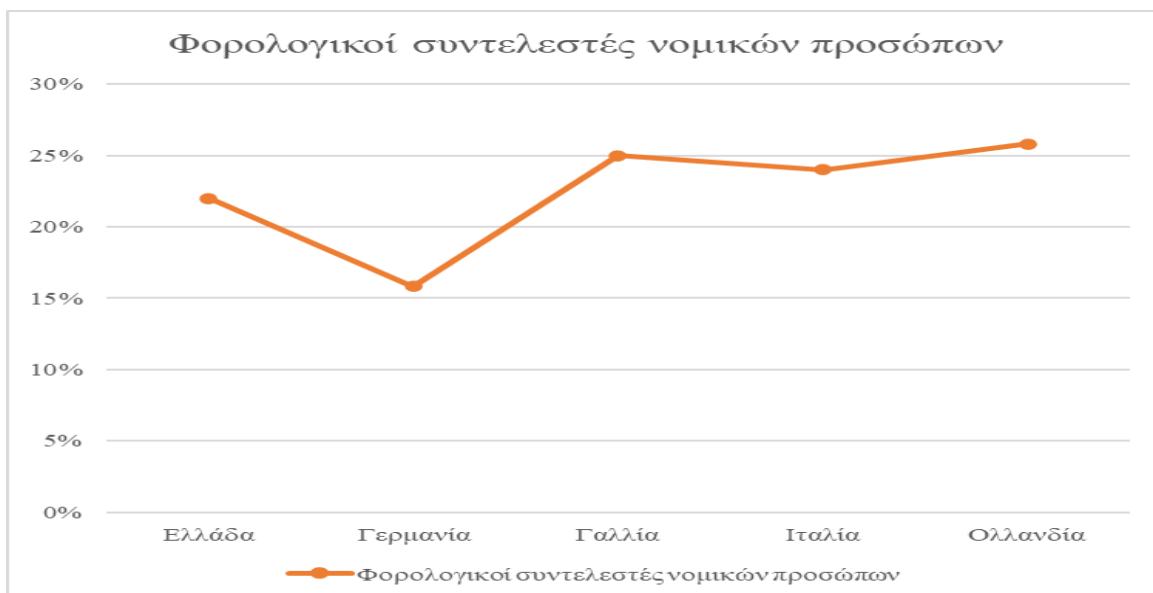
Θα πρέπει να τονίσουμε ότι όλες οι χώρες χρησιμοποιούν κλιμακωτή φορολογία ως προς τη φορολόγηση των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων, έχοντας μικρές διαφορές ως προς τον υψηλότερο συντελεστή φορολόγησης (δεν εξετάζονται οι συντελεστές για τα χαμηλά εισοδήματα και τα αφορολόγητα όρια της κάθε χώρας).

Διάγραμμα 4. 17

Φορολογικοί συντελεστές φυσικών προσώπων

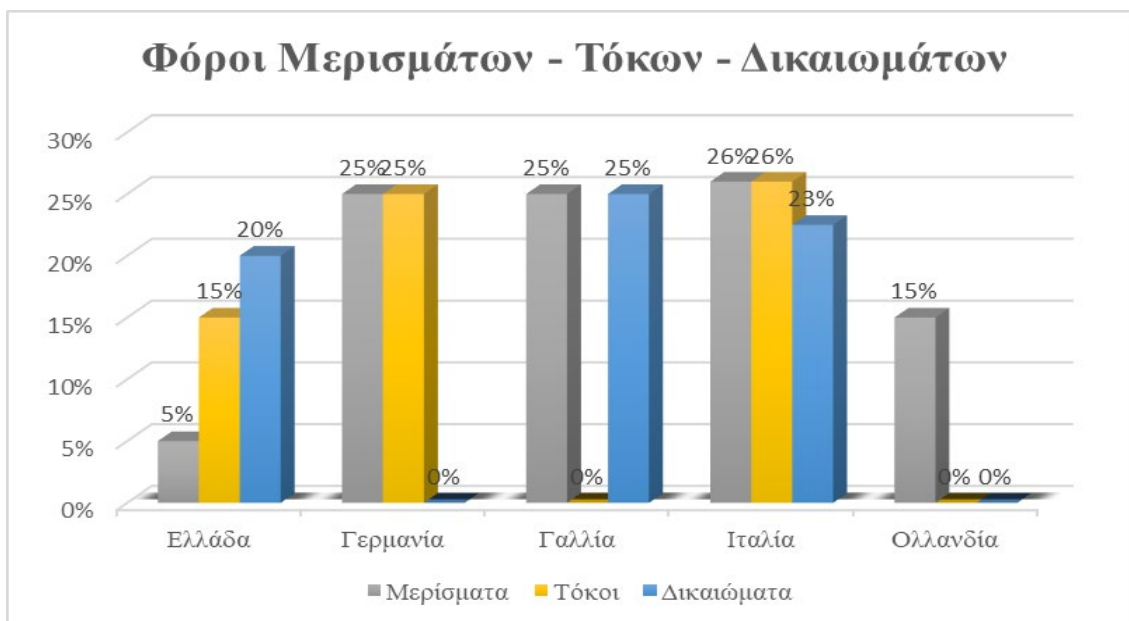
Παρατηρούμε ότι η Ολλανδία έχει τον υψηλότερο φορολογική συντελεστή των υψηλών κλιμακίων εισοδημάτων με 49,50% και η Ιταλία το χαμηλότερο με 43%, με την Ελλάδα να ακολουθεί στο 44%.

Διάγραμμα 4. 18

Φορολογικοί συντελεστές νομικών προσώπων

Σε ότι αφορά τη φορολογία του εισοδήματος (κερδών) των νομικών προσώπων, έχουμε ενιαίους συντελεστές, με την Γερμανία να έχει το χαμηλότερο συντελεστή φορολόγησης των εταιρειών 15,83% και την Ολλανδία τον υψηλότερο 25,80%. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται δεύτερη μετά την Γερμανία με φορολόγηση στα κέρδη των εταιρειών στο 22%, με τις προοπτικές και τα δημοσιεύματα να αναφέρουν ότι τα επόμενα χρόνια ο συντελεστής θα μειωθεί στο 20% και λαμβάνοντας υπόψιν ότι τα προηγούμενα χρόνια ο συγκεκριμένος φορολογικός συντελεστής ήταν στο 29%, υψηλότερο δηλαδή από όλες τις χώρες που εξετάζουμε.

Διάγραμμα 4. 19

Μερίσματα – Τόκοι – Δικαιώματα χωρών

Σε ότι αφορά τους φόρους που παρακρατούνται στην πηγή τους και εξετάζουμε στο συγκεκριμένο κεφάλαιο, τα μερίσματα, τους τόκους και τα δικαιώματα, αξίζει να αναφερθούμε στο μηδενικά ποσοστά φορολόγησης των δικαιωμάτων σε Γερμανία και Ολλανδία, τα οποία όμως αναφέρονται σε συναλλαγές που γίνονται από φορολογικούς κατοίκους των χωρών αυτών, καθώς αν συναλλαχθούν με φορολογικούς κατοίκους άλλης χώρας, τότε σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξεταστεί η σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ των κρατών αν υπάρχει και να εφαρμοστεί η φορολόγηση σύμφωνα με τον εκάστοτε συντελεστή. Επίσης, σε ότι αφορά τόκους ή Γαλλία και η Ολλανδία έχουν επίσης 0% συντελεστή φορολόγησης και πάλι σε ότι αφορά φορολογικούς κατοίκους άλλων χωρών που συναλλάσσονται με την εκάστοτε χώρα εφαρμόζονται οι διατάξεις της σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας. Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε στη φορολόγηση των μερισμάτων, όπου οι συντελεστές βρίσκονται στο 25% περίπου για Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία, στο 15% για Ολλανδία και την Ελλάδα να βρίσκεται στην πρώτη θέση με συντελεστή παρακράτησης φόρου στα μερίσματα μόλις στο 5%, το οποίο σε συνδυασμό με το χαμηλό φορολογικό συντελεστή φορολόγησης των κερδών στις επιχειρήσεις, καθιστά τη χώρα μας τα τελευταία χρόνια μέσα στις καλύτερες χώρες για προσέλκυση επενδύσεων, είτε εγχώριων είτε από το εξωτερικό. Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφερθούμε στη δυνατότητα για απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων σύμφωνα με τον Ν.4172/2013, άρθρο 48, παράγραφος 1, που εισπράττει νομικό πρόσωπο το οποίο είναι φορολογικός

κάτοικος κράτους μέλους της ΕΕ, κατέχει τουλάχιστον 10% του μετοχικού κεφαλαίου και διακρατεί τουλάχιστον 24 μήνες τις μετοχές. Ο συνδυασμός όλων των ανωτέρω έχουν καταστήσει τα τελευταία χρόνια τη χώρα μας πρωταγωνιστή στην προσέλκυση επενδύσεων, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη, την οικονομική ευημερία των πολιτών και στη δημιουργία δημοσιονομικού χώρου για ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση του φορολογικού μας συστήματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση την ανάλυση που έγινε στην παρούσα εργασία έγινε μία προσπάθεια να μελετηθεί το φορολογικό σύστημα ορισμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ουσιαστικά έγινε μία προσπάθεια να διευκρινιστεί το αν υφίσταται μία κοινή βάση στο θέμα της φορολογίας ή η κάθε χώρα ουσιαστικά λειτουργεί με βάση τα δικά της δεδομένα, την πορεία της οικονομίας της, τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των ιδιωτών. Σε αυτά τα πεδία ουσιαστικά κινήθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα και οι υποθέσεις της εργασίας. Ούτως ώστε να μπορέσουν να απαντηθούν και να εξαχθεί ένα συμπέρασμα από το σύνολο της ανάλυσης επιλέχθηκε να γίνει μία θεωρητική προσέγγιση κυρίως μέσω της νομοθεσίας, των ευρωπαϊκών οδηγιών και γενικά των θεωρητικών αυτών δεδομένων τα οποία εξηγούν το πώς η κάθε χώρα διαχειρίζεται το φορολογικό της σύστημα. Πέρα όμως από αυτά έγινε και μία προσέγγιση μέσω της μελέτης περίπτωσης χωρών ώστε να υπάρξει και μία πιο πρακτική προσέγγιση του θέματος. Επειδή το σύνολο των χωρών ήταν πολύ μεγάλο ούτως ώστε να μπορέσουν να αναλυθούν όλες οι χώρες, έγινε επιλογή συγκεκριμένων χωρών, τεσσάρων στον αριθμό που αποτελούν οικονομικά ισχυρές χώρες, ανήκουν και στα ιδρυτικά κράτη, παρουσιάστηκε το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας και προσπάθησε να γίνει μια σύγκριση μεταξύ όλων των χωρών ώστε να εντοπιστούν οι ευκαιρίες και οι δυνατότητές του και μέσα από αυτές να εξαχθούν και περαιτέρω συμπεράσματα.

Οι διαπιστώσεις οι οποίες έγιναν μέσα από την παρούσα ανάλυση οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι τα φορολογικά συστήματα των χωρών εξελίσσονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες τους, υφίστανται αρκετά κοινά στοιχεία με μεγάλες όμως διαφορές και αυτή η ομαδοποίηση των κοινών στοιχείων που υφίστανται βοηθάει στο ευρύτερο σύστημα φορολόγησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ουσιαστικά η γενικότερη διαπίστωση είναι ότι οι χώρες επιλέγουν να έχουν έναν δικό τους προσανατολισμό ούτως ώστε να μπορούν καλύτερα να διαχειρίζονται τις εσωτερικές τους ανάγκες και επειδή υφίστανται αρκετές διαφορές στη φορολογία είναι φυσιολογικό να επηρεάζεται η φορολογία γενικά εντός της Ευρώπης. Σίγουρα οι εξελίξεις όπως η πρόσφατη πανδημία ή ο πόλεμος που υφίσταται έχουν επηρεάσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες οπότε στο μέλλον αυτό που πρέπει οπωσδήποτε να προσεχθεί είναι ότι τα φορολογικά συστήματα είναι σημαντικό να είναι δίκαια και να λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες των πολιτών λειτουργώντας με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι δυνατόν να ανταπεξέλθουν όλοι, ιδιώτες και εταιρείες, ώστε να έχουν ένα ευρύτερο και βιώσιμο μέλλον που θα

εξασφαλίσει γενικότερα την ευημερία, την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα της Ευρώπης τα επόμενα χρόνια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αργυρός, Γ. & Δεδούλη-Λαζαράκη, Α. (2018). Ευρωπαϊκή Ένωση και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Αθήνα: Σάκκουλας.
- Βαβούρας, Ι. (2019). Οικονομική πολιτική. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Δεδούλη-Λαζαράκη, Α., (2020) Η αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της έμμεσης και άμεσης φορολογίας στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς και του ανόθευτου ανταγωνισμού, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Δεδούλη-Λαζαράκη, Α., (2020) Η αρχή της φορολογικής εδαφικότητας, η ελευθερία της εγκατάστασης των εταιριών και η εταιρική φορολογία στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). Φορολογία. Προώθηση της εσωτερικής αγοράς και της οικονομικής ανάπτυξης. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Κουγέας, Β., Μηλιώνης, Α.Ν., Πεδιαδιδάκη, Τ. & Κοκόλια, Ε. (2012). Οι πηγές του ευρωπαϊκού φορολογικού δικαίου. Πρωτογενές και παραγωγικό δίκαιο πριν και μετά την Λισαβόνα. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Λιαργκόβας, Π. (2017). Το ευρωπαϊκό φαινόμενο. Η ενοποίηση και οι προσπάθειες υλοποίησης της ιδέας. Αθήνα: Τζιόλα.
- Μανιτάκης, Α. (2003). Εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η επιφύλαξη κυριαρχίας κατά το άρθρο 28 παρ. 2 και 3 Σ. ΕΕΕυρΔ, 4, 741-778.
- Παπαγιάννης, Δ. (2016). Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Παπαδοπούλου, Ρ.Ε. (2011). Το ήπιο δίκαιο στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Πλιάκος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, 2018, εκδ. β, σελ. 297
- Ράπανος Θ. Βασίλης, Καπλάνογλου Γ., RosenS.Harvey, Gayer Ted (2019) Δημόσια οικονομική. Σύγχρονη θεωρία και Ελληνική πραγματικότητα.
- Χαλικιάς, Μ., Μανωλέσσου, Α. & Λάλου, Π., 2015. *Μεθοδολογία Έρευνας και Εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών ΚΑΛΛΙΠΟΣ.α

Ξενόγλωσση

- Arnold, B. J., Ault, H. J., & Cooper, G. (Eds.). (2019). Comparative income taxation: a structural analysis. Kluwer Law International BV.
- Bargain, O., Echevin, D., Etienne, A., Moreau, N., & Pacifico, A. (2022). Tax Minimization by French Cohabiting Couples. *National Tax Journal*, 75(2), 265-296.
- Becsi, Z. (2000). The shifty Laffer curve. *Economic Review-Federal Reserve Bank of Atlanta*, 85(3), 53.
- Bitzenis, A., Vlachos, V., & Skiadas, D. (2016). The legal framework for the shadow economy in the European Union. *International Journal of Diplomacy and Economy*, 3(2), 131-143.
- Börzel, T. A., & Risse, T. (2018). From the euro to the Schengen crises: European integration theories, politicization, and identity politics. *Journal of European Public Policy*, 25(1), 83-108.
- Brandsma, G. J., & Blom-Hansen, J. (2016). Controlling delegated powers in the post-Lisbon European Union. *Journal of European Public Policy*, 23(4), 531-549.
- Bruil, A., Van Essen, C., Leenders, W., Lejour, A., Möhlmann, J., & Rabaté, S. (2022). Inequality and Redistribution in the Netherlands.
- Buhlmann, F., Kolb, M., Kreuz, T., Schmidhäuser, J., Siegloch, S., & Stichnoth, H. (2022). ZEW-EviSTA: A microsimulation model of the German tax and transfer system. *ZEW-Centre for European Economic Research Discussion Paper*, (22-026).
- Busato, F., Chiarini, B., & Rey, G. M. (2009). Equilibrium implications of fiscal policy with tax evasion: A long run perspective. *International Review of Law and Economics*, 32(2), 197-214.
- Burgers, I. J., & Valderrama, I. J. (2017). Fairness: A dire international tax standard with no meaning. *Intertax*, 45, 767.
- Candau, F., & Le Cacheux, J. (2018). Taming tax competition with a European corporate income tax. *Revue d'economie politique*, 128(4), 575-611.
- Chemingui, S., Omri, M. A. B., & Douagi, F. W. B. M. (2022). Corporate social responsibility disclosure and tax aggressiveness: French evidence. *EuroMed Journal of Management*, 4(2), 167-184.

- Cnossen, S., & Jacobs, B. (Eds.).(2022). *Tax by Design for the Netherlands*.Oxford University Press.
- Cox, R. H., &Béland, D. (2013).Valence, policy ideas, and the rise of sustainability. *Governance*, 26(2), 307-328.
- Cozmei, C. (2015). Is it Any EU Corporate Income Tax Rate-Revenue Paradox. *Procedia economics and finance*, 23, 818-827.
- Culpepper, P. D. (2010). *Quiet politics and business power: Corporate control in Europe and Japan*. Cambridge University Press.
- De Wilde, P., Leupold, A., & Schmidtke, H. (2016). Introduction: The differentiated politicisation of European governance. *West European Politics*, 39(1), 3-22.
- De Grauwe,P.(2020),Economics of Monetary Union,OUP,UK.
- Dineen, D., Ryan, L., & Ó Gallachóir, B. (2018).Vehicle tax policies and new passenger car CO2 performance in EU member states. *Climate Policy*, 18(4), 396-412.
- Grande, E., &Hutter, S. (2016). *Introduction: European integration and the challenge of politicisation*.
- Gründler, K., Potrafke, N., &Wochner, T. (2022). How to Consolidate Public Debt in Germany?.In *CESifo forum* (Vol. 23, No. 01, pp. 17-23).München: ifoInstitut-Leibniz-Institutfür Wirtschaftsforschungan der Universität München.
- Guzzardi, D., Palagi, E., Roventini, A., & Santoro, A. (2022).Reconstructing income inequality in Italy: New evidence and tax policy implications from distributional national accounts.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2009). A postfunctionalist theory of European integration: From permissive consensus to constraining dissensus. *British journal of political science*, 39(1), 1-23.
- Iara, A. (2015). Wealth distribution and taxation in EU Members.Office for Official Publications of the European Communities.
- Iazzi, A., Vacca, A., Maizza, A., &Schiavone, F. (2022). The role of corporate board and auditors in tax planning: evidence from Italy. *Management Research Review*, (ahead-of-print).
- Jessop, B. (2008). *State power*.Polity.
- Kofler, G. (2020). EU power to tax: Competences in the area of direct taxation. In *Research Handbook on European Union Taxation Law*.Edward Elgar Publishing.
- Laursen, F. (Ed.). (2013). *The EU's Lisbon Treaty: institutional choices and implementation*. Ashgate Publishing, Ltd.

- Lejour, A., Leenders, W., Rabate, S., & van't Riet, M. (2022). Offshore Tax Evasion and Wealth Inequality: Evidence from a Tax Amnesty in the Netherlands. *Journal of Public Economics*.
- Mazzolini, G., Pagani, L., & Santoro, A. (2022). The deterrence effect of real-world operational tax audits on self-employed taxpayers: evidence from Italy. *International Tax and Public Finance*, 1-33.
- Niemann, A. (2013). EU external trade and the treaty of Lisbon: a revised neofunctionalist approach. *Journal of Contemporary European Research*, 9(4).
- Nielsen, H. (2018). Revisiting the Fiscal and Social Security Status of Highly Mobile Workers in the Road and Railway Transportation: Quo Vadis. *Intertax*, 46(11).
- Panayi, C. H. (2019). The peripatetic nature of EU Corporate tax law. *Deakin L. Rev.*, 24, 1.
- Pirlot, A. (2020). The vagueness of tax fairness: A discursive analysis of the commission's 'fair tax agenda'. *Intertax*, 48(4).
- Poniatowski, G., Bonch-Osmolovskiy, M., & Belkindas, M. (2016). Study and reports on the VAT gap in the EU-28 Member States: 2016 final report. Case Research Paper, (483).
- Roland, A. (2020). Multiple streams, leaked opportunities, and entrepreneurship in the EU agenda against tax avoidance. *European Policy Analysis*, 6(1), 77-99.
- Sack, D. and Roland, A. (2021) 'European Governance in crises: Politicisation and adaptation'. In Lüthje, B. (ed.) *Civilization and Governance* (Singapore: World Scientific Publishing).
- Saez, E., & Zucman, G. (2022, May). Wealth taxation: lessons from history and recent developments. In *AEA Papers and Proceedings* (Vol. 112, pp. 58-62). 2014 Broadway, Suite 305, Nashville, TN 37203: American Economic Association.
- Schimmelfennig, F. (2018). Liberal intergovernmentalism and the crises of the European Union. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 56(7), 1578-1594.
- Schmidt, V. A. (2019). Politicization in the EU: between national politics and EU political dynamics. *Journal of European public policy*, 26(7), 1018-1036.
- Schmidtke, H. (2016). The differentiated politicisation of European tax governance. *West European Politics*, 39(1), 64-83.
- Schneider, F., Raczkowski, K., & Mróz, B. (2015). Shadow economy and tax evasion in the EU. *Journal of Money Laundering Control*.

- Seabrooke, L., & Wigan, D. (2018). Powering ideas through expertise: professionals in global tax battles. In *Ideas, Political Power, and Public Policy* (pp. 55-72). Routledge.
- Statham, P., & Trezn, H. J. (2012). *The politicization of Europe: Contesting the constitution in the mass media*. Routledge.
- Statham, P., & Trezn, H. J. (2015). Understanding the mechanisms of EU politicization: Lessons from the Eurozone crisis. *Comparative European Politics*, 13(3), 287-306.
- Stoilova, D. (2017). Tax structure and economic growth: Evidence from the European Union. *Contaduría y Administración*, 62(3), 1041-1057.
- Takáts, E., & Papp, T. K. (2008). Tax rate cuts and tax compliance-The Laffer curve revisited.
- Tofan, M. (2017). Excise Duties in European Union. Relevant National Case-Law. In *Contemporary Challenges in the Business Law* (pp. 133-146). Societatea de Stiinte Juridice si Administrative.
- Tudose, B. M., & Clipa, R. I. (2016). An analysis of the shadow economy in EU countries. *CES Working Papers*, 8(2), 303.
- Uhlig, H., & Trabandt, M. (2011). How far are we from the slippery slope? the laffer curve revisited.
- Van Doesum, A., & Van Kesteren, H. (2016). *Fundamentals of EU VAT law*. Kluwer Law International BV.
- Vogel, L. (2012). *Tax avoidance and fiscal limits: Laffer curves in an economy with informal sector* (No. 448). Directorate General Economic and Financial Affairs (DG ECFIN), European Commission.
- Voltolini, B., Natorski, M., & Hay, C. (2020). Introduction: The politicisation of permanent crisis in Europe. *Journal of European Integration*, 42(5), 609-624.
- Wagner, E. (Ed.). (2014). *Translating for the European Union*. Routledge.
- Wigger, A. (2019). The new EU industrial policy: authoritarian neoliberal structural adjustment and the case for alternatives. *Globalizations*, 16(3), 353-369.
- Zelazna, E. (2018). *The EU International Investment Policy after the Treaty of Lisbon 2009: An Institutional Perspective* (Doctoral dissertation, University of Leicester).

Διαδικτυακές πηγές

- Enache, C., (2023). Top Personal Income Tax Rates in Europe.[online] ανάκτηση από:
<https://taxfoundation.org/top-personal-income-tax-rates-europe-2023/> [πρόσβαση 4-4-2023]
- EU Legislation. (2017). Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. [online] ανάκτηση από: <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union.html> [πρόσβαση 5-4-2023]
- European Council.(2022). *Digital taxation*.[online] ανάκτηση από:
<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/digital-taxation/> [πρόσβαση 6-4-2023]
- European Council. (2022). International taxation: Council reaches agreement on a minimum level of taxation for large st corporations. [online] ανάκτηση από:
<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/12/international-taxation-council-reaches-agreement-on-a-minimum-level-of-taxation-for-largest-corporations> [πρόσβαση 6-4-2023]
- Eurostat. (2012). <https://eurostat.statistics.gr> [πρόσβαση 6-12-2022]
- Tax Foundation.(2023) Taxes in Italy.[online] ανάκτηση από:
<https://taxfoundation.org/country/italy/> [πρόσβαση 6-4-2023]
- Tax Foundation.(2023). Taxes in Germany.[online] ανάκτηση από:
<https://taxfoundation.org/country/germany/> [πρόσβαση 5-4-2023]
- Tax Foundation.(2023). Taxes in the Netherlands.[online] ανάκτηση από:
<https://taxfoundation.org/country/netherlands/> [πρόσβαση 6-4-2023]
- TaxFoundation. (2023). Taxes in France.[online] ανάκτηση από:
<https://taxfoundation.org/country/france/> [πρόσβαση 5-4-2023]
- World Wide Tax.(2023). *Key Data on World Taxes, Income Tax Rates, Tax Rates Comparison Table, Business & Finance Worldwide*. Ανάκτηση από
<https://www.worldwide-tax.com/> [Πρόσβαση 02-02-2023].
- Wikipedia. (2023). Ανάκτηση από
https://en.wikipedia.org/wiki/Laffer_curve#/media/File:Laffer_curve.svg
[Πρόσβαση 29-04-2023].